

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
DIŞ İLİŞKİLER VE EVRUPA BİRLİĞİ KOORDİNASYON DAİRESİ BAŞKANLIĞI

IPARD PLANININ UYGULANMASI İÇİN
GEREKEN İDARİ YAPILAR VE PLAN
UYGULAMASININ İZLENMESİ

AVRUPA BİRLİĞİ UZMANLIK TEZİ

Kerem AKDAĞ

EKİM 2007
ANKARA

Her Hakkı Saklıdır

ÖZET

AB Uzmanlık Tezi

IPARD PLANININ UYGULANMASI İÇİN GEREKEN İDARİ YAPILAR VE PLAN UYGULAMASININ İZLENMESİ

Kerem AKDAĞ

T.C.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği

Koordinasyon Dairesi Başkanlığı

Avrupa Birliği (AB) 1085/2005 sayılı Konsey Tüzüğü (AK) ile Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (Instrument for Pre Accession Assistance - IPA) adı altında aday ve potansiyel aday ülkelere yönelik yeni bir çerçeve oluşturmuştur. Aracın beş bileşeni bulunmakta, Türkiye diğer aday ülkeler arasında birinci kategori ülkeleri arasında yer aldığından tüm beş bileşenden de faydalanma hakkına sahiptir. Bu bileşenlerden beşincisi Kırsal Kalkınma (Rural Development) bileşeni olup kısaca IPARD olarak adlandırılmaktadır. Avrupa Birliği aday ülkelerden, ayırdığı desteklerin hangi alanlarda ve kimler tarafından kullanılacağını gösteren bir plan hazırlamasını istemekte ve bu planı uygulayacak idari mekanizmalarını kurmasını şart koşturmaktadır.

Bu çalışmada kısaca bu plandan bahsedildikten sonra, bu planı uygulayacak kurumun muhtemel yapısı, birimleri, görevleri, personel durumu ve iş akış şeması konusunda kısa fakat öz, öneri ve bilgiler verilecektir. Ülkemizin Avrupa Birliği üyeliği yolunda tarım ve kırsal kalkınma alanında çok önemli bir yere sahip olacak olan bu kurum ve yapısı hakkında son zamanlarda gerek basında gerekse kamusal alanlarda yapılan tartışmaların genel olduğu düşünülmekte ve kamuoyunu aydınlatıcı ve öze yönelik bilgilere ihtiyaç duyulduğu gözlenmektedir. Çalışmanın son bölümünde ise 2007-2013 arası yedi yıllık dönemde uygulanması planlanan bu planın izlenmesinde uygulanacak yöntem ve parametreler konusuna değinilecektir.

2007, 64 Sayfa

Anahtar Kelimeler: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, IPARD Ajansı, IPARD Planı, IPARD Planının İzlenmesi

ABSTRACT

EU Expertise Thesis

Administrative Institutions Implementing IPARD Plan and Monitoring of Plan
Implementation

Kerem AKDAĞ

MINISTRY OF AGRICULTURE AND RURAL AFFAIRS OF TURKEY
Foreign Affairs and EU Coordination Department

The European Union (EU) has established a new framework for assistance to candidate countries and potential candidate countries by the IPA Council Regulation (EC) 1085/2006, the Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA). The instrument has five components and Turkey, as a candidate country and included in annex I of the above Regulation, is entitled to benefit from all five components. Fifth component of this assistance is called rural development and shortly named as IPARD. European Union demands from candidate countries to prepare where the allocated funds will flow and who will benefit from them, besides, asks to establish an administrative institution that will implement the plan.

In this study, after the plan explanation shortly; core but basic information and proposals about possible structure, departments, tasks, staff position and work flow chart of the institution that will implement the plan will be given. On the road of our country to the membership of the European Union, having great important position in the scope of agriculture and rural development, discussions both on the media and public about the institution are considered to be too general, so, it is observed that core and informative information are required. At the last part of the study, methods and parameters that will be applied for monitoring the IPARD plan during the seven years perion between 2007 and 2013.

2007, 64 pages

Key Word: Agriculture and Rural Development Support Institution, IPARD Agency, IPARD Plan, Monitoring of IPARD Plan

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca hiçbir zaman desteklerini esirgemeyen Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Proje Yönetimi ve Mali Kontrol Dairesi Başkanı Sayın Enver AKSOY ve nezdinde çalışanlarına, çalışmanın ana konuları üzerinde her türlü teknik konuda eleştiri ve önerilerini paylaşan AB Uzmanı Sayın Mehmet Serdar TURHAN'a, Avrupa Birliği yönetmelikleri konusunda destek sağlayan AB Uzmanı Sayın Semiha AKIN'a, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun akreditasyonu ve Avrupa Komisyonundan yetki devrini alması konusunda bilgilerini paylaşan AB Uzman Yardımcısı Sayın Betül ULUCAN'a, AB Uzman Yardımcıları Sayın Coşkun ŞEREFÖĞLU, Hüseyin ALTUNDAĞ, N.Alp EKİN ve Adnan UZUNPINAR'a, Mühendis Sayın Yakup SAĞLAM, Bilal Zeytin, Metin Can, İhsan BİLİCİ ve Fatih NAKKAŞ'a, Dış İlişkiler ve AB Koordinasyon Dairesi Başkanlığı çalışanlarına ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığının yürüttüğü farklı projelerde çalışmak üzere ülkemize gelen, kendi ülkelerindeki deneyim ve tecrübelerini gerek çalışmalar gerekse sohbetler sırasında aktaran sayısız kısa dönem yabancı uzmanlara teşekkürlerimi arz ederim.

Kerem AKDAĞ

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTARCT	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ	v
KISALTMALAR DİZİNİ	vi
1. GİRİŞ	1
2. IPARD PLANI	5
2.1. IPARD PLANININ İÇERİĞİ	7
2.2. TEDBİRLER VE ALT TEDBİRLER	9
2.2.1 Giriş veya Mantıksal Nedenler	9
2.2.2 Tedbirin Diğer Tedbirlerle Olan İlişkisi	10
2.2.3. Genel amaçlar	10
2.2.4. Uygulanabilir Yatırımlar	10
2.2.5. Yardım Miktarları	10
2.2.6. Yararlanıcılar	11
2.2.7. Yardım Alma Koşulları	11
2.2.8. Seçim, Derecelendirme veya Öncelik Kriterleri	11
2.2.9. Coğrafik Kapsam	12
2.2.10. İzleme, Değerlendirme Veya Sonuç Göstergeleri	12
2.3. KIRSAL KALKINMA PLANI İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR	13
2.4. KIRSAL KALKINMA PLANI İÇİN POLİTİKA ÇERÇEVE BELGESİ	14
2.5. KIRSAL KALKINMA PLANI İLE İLGİLİ GENEL ÖNERİLER VE GERÇEKLEŞENLER	16
3. IPARD PLANININ UYGULAMASINDA GÖREV ALACAK BİRİMLERİNİN TANIMI	20
3.1. UYGULAMA BİRİMLERİ	20
3.2. ULUSAL IPA KOORDİNATÖRÜ (NIPAC)	20
3.3. YETKİLİ AKREDİTASYON GÖREVLİSİ (CAO)	20
3.4. ULUSAL FON (NF) / YETKİLİ MAKAMI (CA) / ULUSAL YETKİLENDİRME GÖREVLİSİ (NAO)	21
3.5. ONAYLAYICI KURULUŞ (CB)	22
3.6. DENETİM OTORİTESİ (AA)	22
3.7. YÖNETİM OTORİTESİ (MA)	22
3.8. IPARD UYGULAMALARI BOYUNCA TKİB İL MÜDÜRLÜKLERİNİN ROLÜ	23
3.9. PROGRAMA DAHİL OLAN KURULUŞLAR	24
3.9.1. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı (DPT)	24
3.9.2. Çevre ve Orman Bakanlığı	25
3.9.3. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	25
3.9.4. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	25
3.9.5. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	25
3.9.6. Güney Doğu Anadolu Projesi Bölgesel Kalkınma İdaresi	26

3.10.TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU	26
3.10.1. Görev ve Yetkileri	26
3.10.2. Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Merkez Organizasyon Şeması	29
3.10.3. Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Merkez Koordinatörlükleri Birimleri Ve Görevleri	31
3.10.3.1.Proje Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü İş Tanımları	32
3.10.3.1.1.Proje Yönetimi Koordinatörlüğü İş Tanımları	32
3.10.3.1.2. Proje İzleme ve Kontrol Koordinatörlüğü İş Tanımları	33
3.10.3.2. Finasman Genel Koordinatörlüğü İş Tanımları	34
3.10.3.2.1. Tahakkuk Koordinatörlüğü İş Tanımları	35
3.10.3.2.2. Ödeme Koordinatörlüğü İş Tanımları	35
3.10.3.2.3. Muhasebe Koordinatörlüğü İş Tanımları	36
3.10.3.3. İç Denetim Koordinatörlüğü İş Tanımları	37
3.10.3.4. Hukuk Müşavirliği	39
3.10.3.5. Destek Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü İş Tanımları	40
3.10.3.5.1. İnsan Kaynakları ve İdari İşler Koordinatörlüğü İş Tanımları	40
3.10..5.2. Bilgi Sistemleri Koordinatörlüğü İş Tanımları	42
3.10.4. Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl Koordinatörlükleri Organizasyon Şeması	43
3.10.5. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl Koordinatörlükleri İş Tanımları	45
3.10.5.1. Proje Başvuru Yönetimi Birimi İş Tanımları	46
3.10.5.2. Proje İzleme ve Yerinde Kontrol Birimi İş Tanımları	48
3.10.5.3. Ödeme Talep İşlemleri Birimi İş Tanımları	49
3.10.5.4. Destek Hizmetleri Alt Birimi İş Tanımları	49
4. IPARD PLANI UYGULAMASININ İZLENMESİ	51
4.1. ÖN DEĞERLENDİRME SONUÇLARINDA ÇIKAN ÖN BULGULAR VE BU BULGULARIN ÖN-TASLAK IPARD PLANINA ENTEGRE EDİLMESİ	54
4.2. ÇIKARIMLAR VE ÖNERİLER	55
4.3. ÖN DEĞERLENDİRME GÖRÜŞLERİNİN TASLAK IPARD PLANINA ENTEGRE EDİLMESİ	58
5. SONUÇ	61
KAYNAKÇA	65
EKLER: TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMUNUN İŞ AKIŞ ŞEMALARI	67
EK 1. PROJE BAŞVURU İŞLEMLERİ İŞ AKIŞI	68
EK 2. ÖDEME TALEP İŞ AKIŞI	85
ÖZGEÇMİŞ	

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1 Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Merkez
Organizasyon Şeması
30

Şekil 2 Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl
Koordinatörlükleri Organizasyon Şeması
44

KISALTMALAR DİZİNİ

AA	: Denetim Otoritesi
ARDSI	: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (Agriculture and Rural Development Support Institution)
AB	: Avrupa Birliği
AK	: Avrupa Komisyonu
CAO	: Yetkili Akreditasyon Görevlisi (Competent Accrediting Officer)
CB	: Onaylayıcı Kuruluş (Certifying Body)
CMEF	: Ortak İzleme Değerlendirme Çerçevesi (Common Monitoring and Evaluation Framework)
CUPM	: Proje Yönetimi Koordinasyon Birimleri (Coordination Unit for Project Management)
CUPMC	: Proje İzleme ve Kontrol Koordinasyon Birimi (Coordination Unit for Project Monitoring and Control)
ÇKS	: Çiftçi Kayıt Sistemi
ÇMVA	: Çiftlik Muhasebe Veri Ağı
ÇOB	: Çevre ve Orman Bakanlığı
ÇYPD	: Çok Yıllık Programlama Dökümanı (MIPD)
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
IPA	: Katılım Öncesi Yardım Aracı (Instrument for Pre-Accession)
IPARD	: Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Bileşeni (Instrument for Pre-Accession Rural Development)
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükte İşletmeler

MA	: Yönetim Otoritesi (Managing Authority)
MIFF	: Çok Yıllı Gösterge Mali Çerçevesi (Multi Annual Indicative Financial Framework)
NAO	: Ulusal Yetkilendirme Görevlisi (National Authorizing Officer)
NF	: Ulusal Fon (National Fund)
NIPAC	: Ulusal IPA Koordinatörü (National IPA Coordinator)
NUTS	: İstatistiki Bölge Birimi
OİDÇ	: Ortak İzleme Değerlendirme Çerçevesi
OTP	: Ortak Tarım Politikaları
PDSK	: Proje Değerlendirme ve Seçim Komisyonu
SAPARD	: Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development (Tarım ve Kırsal Kalkınma için Özel Katılım Programı)
STK	: Sivil toplum kuruluşları
TKB	: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
TKKDK	: Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
TUIK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UKKP	: Ulusal Kırsal Kalkınma Planından

1. GİRİŞ

03 Ekim 2005’de, ülkemiz ile Avrupa Birliği arasında başlatılan müzakereler, yaklaşık yarım asırdan fazladır sürmekte olan batılılaşma hareketinin dönüm noktalarından bir tanesidir. Çok kapsamlı, içinde hem teknik hem de politik konuları barındıran müzakere süreci, biraz olsun basitleştirilebilmek için fasıllara bölünmüş ve her bir fasıl, ayrı ayrı açılıp müzakere edilmesi gereken bir başlık şeklinde tasarlanmıştır. Bu başlıklardan bir tanesini de Tarım ve Kırsal Kalkınma başlığı oluşturmaktadır. 2006 yılının ilk döneminde bu başlıkta yapılan tarama süreci sonunda Avrupa Komisyonu, Tarım ve Kırsal Kalkınma başlığında müzakerelerin başlayabilmesi için kısaca IPARD (Instrument for Pre-accession Assistance – Rural Development) Ajansı olarak adlandırılan kurumun ülkemizde kurulmasını bir ön şart (Benchmark) olarak ilan etmiş, bu kurumsal yapılanmanın oluşturulmaması durumunda, diğer ön şartlar yerine getirilse bile, Tarım ve Kırsal Kalkınma başlığında müzakerelerin başlayamayacağını duyurmuştur. Başbakanın talimatı ile Tarım ve Kırsal Kalkınma başlığında koordinatör kurum olarak atanan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, konu ile ilgili çalışmalarına vakit kaybetmeksizin başlamış, daha önceden bu alanda bilgi birikimi mevcut ve çalışmalar başlatılmış olduğundan, Kurum ile ilgili Kanun tasarısını, diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaştıktan sonra Başbakanlığa göndermiştir.

İlgili idari işlemlerden sonra Yüce Meclise gelen Kanun tasarısı genel kurulda 04.05.2007 tarihinde kabul edilerek, 18.05.2007 tarihli resmi gazetede “Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun” adı altında yayımlanmış¹ ve 5648 sayı numarası ile yürürlüğe girmiştir. Kanunun kabul edilmesi ile, müzakerelerin başlaması için gereken ön şart yerine getirilmiş ve kurum kurulmuştur. Ayrıca, kurumun ana hizmet birimleri ve temel görevleri, kanunda sıralanmıştır. Ancak pek tabidir ki Kanunun kabul edilmesi ile nihai hedefe ulaşılmamıştır. Yukarda çok kısaca değinilen sürecin tüm amacı, Avrupa Birliğinin aday ülkelere, tarım ve kırsal kalkınma alanında üyelik

¹ Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun Kanun No. 5648 Kabul Tarihi : 4/5/2007. Resmi Gazetede yayımlanış tarihi: 18.05.2007 Resmi Gazete Sayı No: 26526

öncesinde tahsis ettiği fonların, ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasıdır. Temelde kurumun varlık nedeni de bu amaca ulaşmaktır.

IPARD Programı, IPA (Instrument for Pre-accession Assistance) genel çerçevesinin Kırsal Kalkınma (Rural Development) bileşenidir². IPA kapsamında dört ayrı bileşen daha bulunmaktadır. IPA programı 2007-2013 yılları arasında yedi yıllık bir dönemi kapsamaktadır ancak finansal destek miktarları sadece ilk üç sene için kesinlik kazanmıştır. Bu üç sene süresinde IPA'nın tüm bileşenleri için Türkiye'ye ayrılan dağılım aşağıdaki gibidir:

Bileşen	2007	2008	2009	TOTAL
<i>Geçiş Desteği ve Kurum Yapılandırılması</i>	252,2*	250,2	233,2	735,6
<i>Sınır Ötesi İşbirliği</i>	6,6	8,8	9,4	24,8
<i>Bölgesel Kalkınma</i>	167,5	173,8	182,7	524
<i>İnsan Kaynakları Gelişimi</i>	50,2	52,9	55,6	158,7
<i>Kırsal Kalkınma</i>	20,7	53	85,5	159,2
Toplam	497,2	538,7	566,4	1602,3

Kaynak: Çok Yıllı Gösterge Mali Çerçevesi (MIF)

* Rakamlar milyon avro olarak verilmiştir.

IPARD kapsamında tahsis edilen fonlarının nihai amaç olan kırsal kesime ulaşmasının ilk adımı, bahse konu fonların kimler tarafından, hangi koşullarda ve hangi alanlarda kullanılacağı gibi konuları gösteren IPARD Planının hazırlanması, Avrupa Komisyonuyla müzakere edilmesi ve Avrupa Birliği üye ülkelerinin temsilcilerinin oluşturduğu Yönlendirme (Yönetim) Kurulu (Management Committee-Board) tarafından onaylanmasıdır. Çalışmanın ilk kısmında IPARD Planının özelliklerinden ve içeriğinden bahsedilecektir.

Nihai amaca ulaşmanın ikinci aşaması için ise, IPARD Planını uygulayacak olan IPARD Ajansının kurulması, çalışma rehberinin (Operational Manuals) hazırlanması,

² ERAKTAN Gülcan, **Ortak Tarım Politikası**, Ankara Üniversitesi – Avrupa Topluluğu Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM), OTP Uzmanlık Kursu Ders Notları, Ankara, 1997.

birimlerinin görev tanımlarının yapılması, personelin iş tanımlarının belirlenmesi, gerekli eğitimlerin verilmesi, Hazine Müsteşarlığı bünyesinde bulunan Ulusal Fon tarafından ulusal akreditasyonu, ve Avrupa Komisyonundan fonların kullanılmasına yönelik yetki devrinin (Conferral of Management Decision) alınması gerekmektedir.

Amaca ulaşmada son aşama ise, fonlardan yararlanmak isteyenlerden gerekli koşulları taşıyanların projelerini hazırlamaları, kuruma sunmaları ve kurumun onayından sonra projelerini gerçekleştirip, hibe miktarını kurumdan almalarıdır. Tüm bu sürecin ülkemiz açısından taşıdığı en büyük yarar, tarımsal işletmelerimizin Avrupa Birliği standartlarına ulaşmasında meydana getireceği fayda olacaktır.

Görüldüğü gibi yukarıda çok genel ve özet olarak anlatılan aşamaların hepsi çok ciddi çalışma, insan kaynağı, zaman ve maddi imkânlar gerektirmektedir. Bu çalışmanın ikinci kısmında ise kurumun akredite olması için çalışma rehberinde bulunması gereken görev ve iş tanımları hem yazılı hem iş akış şeması şeklinde önerilmiştir. Alanında bir ilk olma özelliği taşıyan bu kısım, Tarım ve Köyişleri Bakanlığında konu ile ilgili yapılan çalışmaların, kendi ülkelerinde Avrupa Birliği üyeliği öncesinde bu kurumun yapısına benzer bir kurumu (2000-2006 yılları arasında geçerli olan – SAPARD Ajansını) kuran yabancı uzmanlar ile yapılan görüşme sonuçlarının, 5648 sayılı Kanunun çizdiği çerçevenin ve IPARD'ın hukuki temelini oluşturan 1085/2006 sayılı Konsey tüzüğüünün incelenmesi ışığı altında oluşturulmuş ve direkt uygulamaya yönelik bilgileri içermektedir. Birimlerin görev ve iş tanımları verilmiş, personelin iş tanımları ise başka bir çalışmanın konusu olarak diğer araştırmacılara bırakılmıştır. Anlatımda, konunun özelliği nedeniyle ve anlaşılır olmasını sağlamak amacıyla metinsel ifadelerden çok, şemalara ve maddeler halinde birimlerin taşıması gereken görevlere yer verilmiştir.

Çalışmanın son kısmında ise IPARD Planının uygulanmasının izlenmesi aşamasında belirlenen parametrelere ve parametrelerin özelliklerine değinilecektir. Bu kısım IPARD uygulamasının tüm aşamalarının bir çalışma altında görünebilmesini sağlamak amacı ile dahil edilmiştir. Birinci bölümde IPARD uygulamasının başında yer alan ve şu sıralarda onaylanma aşamasında bulunan IPARD Planının açıklanması, ikinci aşamada bu planın uygulanmasından sorumlu IPARD ajansının görev ve birimlerinden bahsedilmesi ve son olarak uygulamaların

izlenmesinin açıklanması ile tüm IPARD Programı aşamalarının açıklanmış olması ümit edilmektedir. Çalışmanın omurgasını, IPARD Ajansının yerine getirmesi beklenen görevler ve ekte sunulan öneri iş akış şemaları oluşturmaktadır. Ayrıca çalışmanın kolay ve çabuk okunabilir olmasına dikkat edilmiştir.

2. IPARD PLANI

1085/2006 sayılı Konsey Tüzüğü ile Avrupa Birliği'nin aday ülkelere sağladığı yardımlardan bir tanesi de kırsal kalkınma alanındadır³. Yardımların amacı, aday ülkelerin tarım alanındaki uygulamalarını AB Ortak Tarım Politikaları (OTP) uygulamalarına yaklaştırmak ve aday ülkenin kırsal alanlarının gelişmesine destek olmaktır. Bu destekten faydalanabilmek için aday ülkeler, Kırsal Kalkınma Planı hazırlamak ve bu planı yürütecek bir kurum oluşturmak durumundadırlar. Daha önce Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri tarafından hazırlanmış olan kırsal kalkınma planları, SAPARD (Tarım ve Kırsal Kalkınma İçin Özel Katılım Programı) planı olarak adlandırılmıştır. Ancak, 2006'nın sonunda SAPARD Programı sona ermiş ve IPARD (Katılım Öncesi Kırsal Kalkınma Programı) programı yürürlüğe girmiştir. SAPARD programından IPARD programına geçişin nedeni, programı daha basite indirgemek, takibini ve uygulamasını daha da kolaylaştırmaktır⁴. AB Komisyonu, aday ülkelerin seçilebileceği tedbirleri belirler ve bir tüzük yayımlayarak, bunları duyurur. Aday ülke, AB Komisyonu tarafından belirlenen tedbirler arasından kendi ülke yapısına en uygun olanları seçer ve hazırlayacağı Kırsal Kalkınma Planına koyar. AB Komisyonu, SAPARD için 15 tedbir belirlemişken IPARD için sadece 9 tedbir belirlenmiştir. Bunlar aşağıda sıralanmıştır.

SAPARD TEDBİRLERİ	IPARD TEDBİRLERİ
1. AB standartlarında yeniden yapılandırılması ve durumlarının iyileştirilmesi için çiftlik yatırımları	1. AB standartlarında yeniden yapılandırılması ve durumlarının iyileştirilmesi için çiftlik yatırımları
2. AB standartlarında yeniden yapılandırılması ve durumlarının iyileştirilmesi için tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına yönelik yatırımlar	2. AB standartlarında yeniden yapılandırılması ve durumlarının iyileştirilmesi için tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına yönelik yatırımlar
3. Kırsal altyapının iyileştirilmesi ve	3. Kırsal altyapının iyileştirilmesi ve

³ Council Regulation (EC) No 1085/2006 of 17 July 2006 establishing an Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) Official Journal of the European Union L 210/82 31.7.2006

⁴ http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_en.htm, Erişim Tarihi: 11.10.2007

geliştirilmesi	geliştirilmesi
4. Kırsal ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi	4. Kırsal ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi
5. Hayvan-bitki sağlığı ve gıda maddeleri kalitesini geliştirmek ve tüketicinin korunmasını iyileştirmek	5. Üretici gruplarının kurulmasına destek
6. Çevreyi ve kırsal alanı korumak için geliştirilen tarımsal üretim metotları	6. Tarım-çevre ve hayvan refahı programları (pilot düzeyde)
7. Çiftlik geliştirme, kurma ve çiftlik yönetim servisi kurulması	7. Yerel ortaklıklar yoluyla yerel kırsal kalkınma stratejilerinin ortaya konulması ve uygulanması için kırsal toplulukların hazırlanması (pilot düzeyde)
8. Üretici grupları	8. Mesleki eğitim
9. Köylerin yenilenmesi, geliştirilmesi ve kırsal mirasın korunması	9. Teknik yardım
10. Arazi iyileştirme ve yediden parselleme	-
11. Arazi kayıtlarının kurulması ve güncellenmesi	-
12. Mesleki eğitimin iyileştirilmesi	-
13. Tarımsal su kaynaklarının yönetimi	-
14. Ormancılık, tarımsal alanların ormanlaştırılması, özel sektörün elinde bulunan ormanlık alanlara yatırım ve orman ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması	-
15. 1268/1999 numaralı tüzük ⁵ ile getirilen önlemler için teknik yardım	-

⁵ COUNCIL REGULATION (EC) No 1268/1999 of 21 June 1999 on Community support for pre-accession measures for agriculture and rural development in the applicant countries of central and eastern Europe in the pre-accession period. Official Journal of the European Communities L 161/87 26.0.1999

2.1. IPARD PLANININ İÇERİĞİ

Aday ülkeler bu tedbirlerden hangilerini ve kaç tanesini seçecekleri konusunda serbesttirler. Ancak, seçilen tedbir sayısı ve bu tedbirlerin uygulanacağı bölgelerin genişliği akreditasyon sürecini etkiler. Akreditasyon almadan AB kırsal kalkınma fonlarının ülkemize gelmesine olanak yoktur. Kırsal Kalkınma Planındaki tedbirleri uygulayacak olan yapı (IPARD Ajansı), Hazine Müsteşarlığı bünyesindeki Ulusal Fon tarafından akredite edilecektir. Akreditasyon ulusal düzeyde gerçekleşecektir. Tüm bu işlemlerin AB mevzuatındaki koşullara uygun olarak gerçekleştirilmiş olduğu Avrupa Komisyonu (AK) tarafından karara bağlanırsa, Komisyon kendi bünyesindeki fon kullanma yetkisini, planı uygulamak üzere kurulmuş olan bu kuruma yani IPARD Ajansı'na devredecektir.

Akreditasyon ve yetki devri öncesinde, aday ülke hazırladığı kırsal kalkınma planını AB Komisyonuna gönderir. AB Komisyonu kendi görüşleri doğrultusunda planda yapılması gereken değişiklikleri aday ülkeye bildirir. Aday ülke gerekli değişiklikleri yaptıktan sonra planı tekrar Komisyona yollar, Komisyon tekrar kendi görüşlerini belirtir. Bu işlem, planın Komisyon tarafından onaylanmasına kadar bu şekilde devam eder. Plan, Komisyon tarafından onaylandıktan sonra Program adını alır.

Aday ülkelerin, tedbirlerden hangilerini seçecekleri konusunda kendileri karar verecekleri yukarıda belirtilmiştir. Bu karar, ülke içindeki ilgili sektörlerin ve kuruluşların katılımı ile alınır. Tedbirler belirlenirken, sektörel bazlı analizlere, SWOT analizine, çalıştay ve seminer gibi bazı faaliyetlere başvurulur. Seçilen tedbirlerden yararlanacak olan alt sektörlerin belirlenmesinde de aynı yöntem uygulanır. Örneğin, “Tarımsal İşletmelere Yatırım” tedbiri seçilirse, bu tedbirden hangi alt sektörlerin (et sektörü, süt sektörü, balıkçılık sektörü, yağlı ve lifli bitkiler sektörü, hububat sektörü, ya da alt sektörlerin tamamı) yararlanacağını belirlemek gerekmektedir. Programın uygulanmasının başlangıç aşamasında, akreditasyon ve yetki devri işlerini kolaylaştırmak ve AB fonlarından gecikmeksizin yararlanabilmek için, az sayıda tedbirin seçilmesi ve Programın daha dar bir bölgede uygulanması düşünülebilir. Programın uygulamasını takip eden yıllarda, seçilen tedbir sayısı ve programın uygulanacağı bölgelerin genişliği, Komisyonla gerekli görüşme ve işlemlerin yapılmasından sonra artırılabilir. Ancak planda yer alacak tüm sektörlerle ait

bağımsız sektör analizlerinin yapılması IPA tüzüğü ile bir zorunluluk olarak getirilmiştir⁶. Plana dahil edilmesi düşünülen bir sektörün analizi yapıp Komisyona bu analiz sonuçları gönderilmeden dahil edilmesi mümkün değildir. SAPARD uygulamasından farklılık gösteren bu yeni uygulama, Komisyonun aldığı tedbirlerden bir tanesidir. Kendileri taslak plan önlerine gelmeden önce planda yer alacak sektörlerin aday ülkedeki durumunu sektör analizleri ile birlikte tanımakta ve planın müzakere sürecinde bu bilgileri kullanmaktadırlar.

IPARD programından yararlanabilecek olanlar, genelde çiftçiler, üretici birlikleri, çiftçi örgütlenmeleri, özel sektör kuruluşları ve bazı istisnai durumlarda kamu kurumlarıdır. Yararlanacak kişiler (faydalanıcılar) kendi hazırladıkları veya danışman firmalara hazırlattıkları projeleri, yeni oluşturulan kuruma, Kanunda geçen ismi ile Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna gönderirler. Projeleri onaylanırsa, proje kapsamındaki tüm yatırımları faydalanıcılar yapmak durumundadır. Faydalanıcılar; yaptıkları yatırımın harcama kalemlerini gösteren belgeleri IPARD Ajansına ilettikten ve IPARD Ajansı da gerekli kontrolleri yaptıktan sonra, önceden yaptıkları harcamanın maksimum yarısını kurumdan tahsil ederler. Kurumdan tahsil edilen paranın en fazla %75'i AB kaynaklarından, kalan %25'i ise ulusal bütçeden finanse edilir. Veya bir başka deyişle; IPARD Ajansı tarafından yürütülen ve Kırsal Kalkınma Programındaki tedbirlere göre hazırlanan projelerin finansmanında faydalanıcının katkı oranı %50, AB'nin desteği %37.5 ve ulusal bütçeden aktarılan oran ise %12.5'tir. Kabul edilen ve uygulamaya konarak harcaması yapılan projenin sadece yarısı AB kaynaklarından veya ulusal bütçeden karşılanabilmektedir. Bunun da en fazla ¼'ü AB'den aktarılabilir.

IPARD planının uygulamaya yönelik olan en önemli kısmı tedbirlerin açıklandığı kısımdır. Bunun dışında IPARD planında ülkenin genel özellikleri, kırsal alanlarında gerçekleştirilen ekonomik aktiviteler, daha önce uygulanan kalkınma planları, ulusal destekler ve daha bir çok konudan bahsedilmektedir. Ancak, AB fonlarının hangi alanlara, hangi sektörlerle ve kimlere hangi şartlarda aktarılacağını gösteren bölüm tedbirler yada teknik fişler olarak adlandırılan bölümdür. Kısacası IPARD Planının kalbi tedbirler bölümüdür denilebilir.

⁶ TURHAN Mehmet Serdar, AKDAĞ Kerem, "AB Üyeliği Yolunda Kırsal Kalkınma Planı ve Bu Plan Kapsamında Alınacak Tedbirler" TÜRK TARIM, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Dergisi, Ocak-Şubat 2006, Sayı: 167

Bu çalışmanın hacminin daha da artmaması için aşağıda sadece IPARD Planının tedbirler bölümüne değinilecektir.

2.2 TEDBİRLER VE ALT TEDBİRLER (ALT SEKTÖRLER)

Kırsal Kalkınma Planında (IPARD Planında) yer alacak olan tedbirlerin alt başlıklarına ve içeriklerine göz atıldığında; genelde 11 ayrı alt başlık olduğu görülmektedir. Planda yazılan bir tedbirin açıklamalarına giriş (Introduction) veya mantıksal nedenler (Rationale) başlığı ile başlanır. Daha sonra tedbirin detaylandırılmasına geçilir.

2.2.1 Giriş veya Mantıksal Nedenler

Bu bölümde ülkeler, temel olarak bu tedbiri seçme nedenlerini, bu tedbirle ilgili ülkedeki mevcut durumu ve bu tedbirin genel amaca olan katkılarını açıklarlar. Söz konusu tedbirin kapsadığı alt sektörler bu başlık altında açıkça belirtilir. Tedbirle ilgili sektöre yönelik yapılan SWOT analizi de isteğe bağlı olarak, buraya eklenebilir. Ancak, sektörün mevcut durumunun detaylı bir analizinin yapılması beklenmektedir. Bu analiz yapılırken de, bazı temel rakamsal verilerin yazılması gerekmektedir. AB'ye uyum sürecinde tedbir kapsamındaki sektörde yapılması gerekenler, ana hatları ile bu kısma yazılır. Başlıktan da anlaşılabilen gibi amaç, bu tedbirin neden seçildiğini ve verilecek desteklerin hangi amaçlara yönelik olduğunu izah etmektir.

2.2.2 Tedbirin Diğer Tedbirlerle Olan İlişkisi

Söz konusu tedbirin, Kırsal Kalkınma Planındaki diğer tedbirlerle ve ülkenin uyguladığı farklı programlardaki tedbirlerle olan ilişkisi kısaca bu bölümde değerlendirilir.

2.2.3 Genel Amaçlar

Tedbirin genel amaçlarının yazıldığı bölümdür ve bu tedbirin uygulanmasıyla hangi duruma ulaşmak istenildiği belirtilir. Genel amaçlar bölümü rakamsal içerikten uzak, AB'ye uyumu öne çıkaran, halk sağlığı, ürün kalitesi, çevre korunması ve kalite vurgusunu

hedefleyecek nitelikte yazılır. Örneğin genel amaçlarda, “bu tedbirin amacı, ürün kalitesinin artması ve tüketicilerin daha kaliteli ürünlere rahatlıkla ulaşmasını sağlamaktır” gibi ifadeler yer alabilir.

2.2.4. Uygulanabilir Yatırımlar (Desteklenecek Yatırımlar)

Bu bölümde, tedbir kapsamında hangi tip yatırımlara destek verileceği yazılır. Bu yatırımlar dışında uygulanacak yatırımlara destek verilmeyeceği için bu bölüm, ülkenin ihtiyaçlarına yönelik olarak doldurulmalıdır. Genelde yatırım kalemleri tek tek ve detaylı olarak yazılır. Örneğin “soğutma tanklarına yönelik yatırımlar”, “hasat sonrası kayıpları önleme yatırımları”, yada “spesifik ürün için coğrafik işaretlerin alınması yatırımları” gibi.

2.2.5. Yardım Miktarları

Tedbir kapsamında gönderilen projelere yapılacak yardım miktarları bu bölümde belirtilir. AB kaynaklarından gelecek tüm kaynaklar, ülkemiz ile AB arasında imzalanacak “Çok Yıllık Mali Anlaşma” hükümleri gereğince belirlenecektir. Bu miktarın hangi projelere ne oranda paylaşılacağı ise Planın bu kısmında, yani Yardım Miktarları bölümünde, belirtilecektir. Ayrıca, projelere yapılacak yardımların ne oranda proje sahibi, ne oranda AB ve kamu tarafından finanse edileceği, yapılacak yardımların üst ve alt sınırı yine bu bölümde ifade edilir. Alt sektörler ve projeden yararlanacaklar açısından projelere yapılacak katkı miktarı değişik oranlarda belirlenebilir: Çalışmanın başında değinilen %50 hibe oranı IPA tüzüğü gereği verilebilecek maksimum kamu katkı miktarıdır. Aday ülke hibe oranını daha alt düzeyde belirleyebilir. Örneğin, “Süt sektörü için kamu desteği %40, et sektörü için %50, üretici gruplarına yapılacak maksimum yardım miktarı 300.000 €, endüstri işletmelerine yapılacak maksimum yardım miktarı 1.500.000 €’dur” gibi.

2.2.6. Yararlanıcılar

Bu tedbirden yararlanacak kişiler, sektörler ve gruplar yazılır. Örneğin, Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı çiftçiler, 1163 sayılı Kanuna göre kurulan Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri yada 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri gibi.

2.2.7. Yardım Alma Koşulları

Proje sahiplerinin, yardımlardan faydalanabilmeleri için taşınmaları ve yerine getirmeleri gereken şartlar bu kısımda genel hatları ile yazılır. “Projenin çevresel etkisinin olumsuz olmadığını gösteren Çevre ve Orman Bakanlığından alınan onay”, “İşletmenin ekonomik ömrünün ve yeterliliğinin belli bir düzeyde olması”, “Veterinerlik ve hayvan refahı şartlarına uygunluk belgesi” gibi.

2.2.8. Seçim, Derecelendirme veya Öncelik Kriterleri

Hangi tip projelere öncelik verileceği genel hatlarıyla yazılır. (“Ton başına üretimde maliyeti düşürücü yatırımlar”, “Çevre korunmasının geliştirilmesi yatırımları”, “40 yaşın altındaki genç çiftçiler” yada “kadın yararlanıcılar” gibi).

Kırsal Kalkınma Planı (IPARD Planı) tedbirlerinden yararlanmak için hazırlanan projelerden hangilerinin seçileceğinin belirlenmesi için bakılacak eleme kriterleri ve bu kriterlerin proje seçimi üzerindeki ağırlıkları bu bölümde belirtilir. Her bir kritere belli bir puan verilir. Kriterlere verilen puanların toplamı 100 olmalıdır. Proje uyduğu kriterlerin puanını alır. Toplamda proje kaç puan almışsa diğer projelerin puanları ile karşılaştırılır ve yardım yapılıp yapılmayacağına karar verilir. Örneğin; “çevreyi korumayı geliştirmeye yatırım” adlı kriterin puanı 10 ise ve proje, böyle 5 puan alır” kriterini yerine getiren başvuru sahipleri, projelerinin değerlendirme aşamasında 5 puanı alırlar. Buradaki seçme kriterleri yetkili kurum ve kuruluşların katılımı ile belirlenerek, plana yazılır.

2.2.9. Coğrafi Kapsam

Tedbirin, ülkenin tamamında mı yoksa sadece belli başlı bazı bölgelerinde mi uygulanacağı, belli bölgelerde uygulanacaksa bunların hangi bölgeler veya iller olduğu, bu bölümde yazılır.

2.2.10. İzleme, Değerlendirme Veya Sonuç Göstergeleri

Proje başlamadan önce, proje uygulanırken ve projenin bitiminden sonra kontroller ve değerlendirmeler yapılacaktır. Bu kontrol, izleme ve değerlendirmelerin hangi ölçütlere bakılarak yapılacağı bu bölümde açıklanır. Projelerin sonuçları bu kıstaslara göre izlenir ve değerlendirilir. Değerlendirme daha sonra alt sektörleri ve geneli kapsayacak şekilde genişletilir. Sonuçlar; izleme göstergeleri, çıktı göstergeleri, sonuç göstergeleri veya finansal göstergeler gibi farklı başlıklar altında incelenir. Çıktı göstergesine örnek olarak “Alınan ve onaylanan başvuru sayısı”, sonuç göstergesine örnek olarak “HACCP sistemine geçen firma sayısı”, finansal göstergeye örnek olarak da “Ortalama yardım miktarı” verilebilir.

Yazılan tüm bu bölümler belli bir mantıksal zincir sırasına uyarak ve birbiri ile uyumlu olacak şekilde verilir. Başlıkların sırası ve adları konusunda zorunluluk olmamasına rağmen son üye ülkeler, planlarında bu başlıkları ve sırayı kullanmışlardır⁷. İçerik olarak, yukarıda yazılanların verilmesi ise bir zorunluluktur.

Kırsal kalkınma programını uygulayacak olan ajans ya da kurum, tamamen hazırlanan bu plana göre hareket edecektir. Plan dışına çıkması, kendi başına politikalar belirlemesi, planda bulunmayan yatırımlara destek vermesi, planda belirtilmemiş tedbirleri uygulamaya koyması mümkün değildir. Bu bakımdan planın çok dikkatli ve özen gösterilerek hazırlanması gerekmektedir.

⁷ TURHAN Mehmet Serdar, AKDAĞ Kerem, “AB Üyeliği Yolunda Kırsal Kalkınma Planı ve Bu Plan Kapsamında Alınacak Tedbirler” TÜRKTARIM, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Dergisi, Ocak-Şubat 2006, Sayı: 167

2.3. KIRSAL KALKINMA PLANI İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR

Kırsal kalkınma ile ilgili çalışmalarda, bütünlük, ülke şartlarına uyum ve etkinlik temel esaslar olarak değerlendirilmektedir. Buna paralel olarak; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın hazırlamış olduğu 2006 yılı Programında önceliğin Kırsal Kalkınma Uygulama ve Ödeme Birimi ile İzleme ve Yönlendirme Komitesinin teşkiline verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Zira “Yönetim Otoritesi” görevini görece yapılına oluşturuluncaya kadar Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın mevcut yapısı içerisinde kapasite geliştirilmesi suretiyle plan hazırlıkları, İzleme ve Yönlendirme Komitesinin sekretarya hizmetlerinin görülmesi, planın etkin bir şekilde uygulandığının izlenmesi gibi görevlerin yerine getirilebileceği öngörülmüştür.

Kırsal kalkınma Planına (2007–2013) temel teşkil edecek; Ulusal Kırsal Kalkınma Strateji Belgesi⁸; 25.01.2006 tarihli ve 2006/1 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile kabul edilmiş ve 04.02.2006 tarihli ve 26070 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ulusal Kırsal Kalkınma Strateji Belgesi, iç kaynaklar, 2007 yılından sonra sağlanacak AB kırsal kalkınma fonları ve diğer dış kaynaklı fonların kullanımına çerçeve oluşturmaktadır.

Plan hazırlıkları ile ilgili olarak ayrıca referans alınabilecek bazı belgeler hazır bulunmakta (İl Tarım ve Kırsal Kalkınma Master Planları gibi), diğer taraftan bazı çalışmaların (özellikle “tarımsal işletmelere yatırım”, “tarımsal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması” tedbirleri için Avrupa Komisyonunca bazıları finanse edilen sektör analizlerinin gerçekleştirilmesi) tamamlanmıştır.

Sektör analizleri, özellikle tarım, tarımsal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması konularında sağlanacak desteklerin;

- Hangi alt sektörler (et, süt, sebze-meyve, su ürünleri gibi)

⁸ Resmi Gazete Yayımlı Tarihi: 04.02.2006 Resmi Gazete Sayı No: 26070

- Hangi öncelikli bölge veya illerde,

• Hangi ölçekte üretim yapan yararlanıcılara (büyük-küçük ölçekli işletmeler gibi) kullanılacağına belirlenmesine yönelik teknik çalışmaları kapsamaktadır.

Bu analizler, çiftlikten nihai tüketiciye kadar tüm katma değer zincirini kapsamakta ve hangi zincirin öncelikle desteklenmesi gerektiği de bu kapsamda belirlenmektedir. Buna göre, örneğin süt sektöründe, yetiştirme, üretim, besleme, toplama, soğutma, paketlenme, dağıtım gibi süreçler incelenerek hangilerinin destek kapsamına alınacağı belirlenmektedir.

Avrupa Komisyonu, bu analizlerin “bağımsız” kişilerce gerçekleştirilmesi gerektiğini ve bu konuda AB, Dünya Bankası, Gıda ve Tarım Örgütü gibi kurumlarla işbirliğini telkin etmektedir. Süt Sektörü ile ilgili analiz Gıda ve Tarım Örgütü ile işbirliği çerçevesinde yabancı bir uzmanın yönetiminde ve Türk uzmanların katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Et, sebze-meyve ve su ürünleri sektörleri ile ilgili olarak, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından AB mali kaynaklarından yararlanılarak sektör analizleri hazırlanmıştır.

2.4. KIRSAL KALKINMA PLANI İÇİN POLİTİKA ÇERÇEVE BELGESİ

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’ndan, Komisyon tarafından Kırsal Kalkınma Planı öncesinde öngörülere ve Türkiye’nin eğilimini içeren bir Politika Belgesi hazırlanması istenmiştir ve bu belgenin hazırlık çalışmaları tamamlanmış, buna ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Bakanlık Makamının Oluru alınmış ve IPARD Planı hazırlıkları başlatılmıştır.

AB Komisyonu tarafından Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’ndan talep edilen belgenin;

- Öncelikli sektör ve tedbirler,
- Öncelikli olarak uygulamaların hangi bölgelerden başlatılabileceği,
- Faydalanıcıların kimler olacağı,

- Finansman boyutu, eşfinansman konusunda hazırlıklar,
- Tedbirler ve sektörler bazında dağılım,
- Kurumsal yapılanmada temel alınacak stratejiler, konularında, kesin olmamakla birlikte gösterge ve öngörü niteliğinde bilgileri içerecek şekilde hazırlanması talep edilmiştir.

Politika Çerçeve Belgesinde

.

Türkiye'nin öncelik vereceği konular;

- Tarımsal ürün ve gıdaların kalite ve sağlık standartlarının yükseltilmesi,
- Tarımsal piyasaların etkinliğinin artırılması,
- Kırsal alanlarda yeni iş imkanlarının artırılması, olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda Öncelikli Sektörler:

1. Süt ve Süt ürünleri,
2. Et ve Et Ürünleri,
3. Meyve – Sebze,
4. Su Ürünleri,

Ve öncelikli tedbirleri sıralayacak olursak:

- Tarımsal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması,

- Tarımsal işletmelere yatırım,
- Üretici örgütlerinin desteklenmesi,
- Kırsal alanda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi olarak öngörülmüştür.

2.5. KIRSAL KALKINMA PLANI İLE İLGİLİ GENEL ÖNERİLER VE GERÇEKLEŞENLER

AB, Kırsal Kalkınma kavramını; tarım işletmelerinin rekabet gücünün geliştirilmesi, toprak yönetimi ve çevre ve son olarak kırsal alanlardaki istihdam olanaklarının geliştirilmesi eksenlerinde ele almaktadır⁹. Buradan da görüleceği üzere, kırsal kalkınma ile tarım birbirlerini tamamlayan kavramlardır.

20 Şubat 2006 tarihinde AB Konseyi tarafından onaylanan “Kırsal Kalkınma Programlaması için Stratejik Yol Haritası” adlı belgede AB üye ülkelerinin 2007–2013 yıllarını kapsayan kırsal kalkınma planlaması için ne tür bir yol izlemeleri gerektiği, buna ilişkin stratejik yaklaşımlar ve bir dizi temel seçeneklere yer verilmektedir. İncelendiğinde, bu belgede yer alan plan ve programlama için altı stratejik unsurun da yine aynı şekilde, tarım eksenli olduğu ve ülkelerin kırsal kalkınma planlarını buna göre hazırlayacakları anlaşılmaktadır.

Plan hazırlıkları için Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından ilgili kuruluşlara karar verme sürecinin başlatılması amacıyla bazı hususlar gündeme getirilmiştir. Bunları üç alternatif şeklinde aşağıda özetlenecektir:

- Tamamıyla ayrı iki plan: Bir görüşe göre, 2007–13 döneminde sağlanacak AB fonlarının kullanımında sınırlı bir takvim bulunduğundan, birisi ayrıca AB’ne yönelik olmak üzere, iki plan hazırlanmalı. Böylece, iç ve diğer dış kaynaklara yönelik ikinci plan daha geniş bir sürede hazırlanabilecektir. Zira Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi’nin kapsamı çok geniş

⁹ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/l_055/l_05520060225en00200029.pdf
Erişim Tarihi: 14.10.2007

olup, çok farklı kurumların çok farklı sektörlere ilişkin faaliyetleri ile ilişkili hazırlanması gerekmektedir.

- Kırsal Kalkınma İçin Tek Bir Plan: İkinci bir görüşe göre, Kırsal Kalkınma Planı kapsamlı olmalı ve kırsal kalkınmaya yönelik tüm öncelik ve tedbirleri içermelidir. Bu amaçla, plan uygulamaya mümkün olduğunca yakın nitelikte hazırlanmalı, yatırımlar, yatırım yerleri, bütçe ve kurumsallaşma konusunda oldukça açık esaslar belirlenmelidir.

- İki Plan Birlikte, AB Fonları İçin Plan Eki Şeklinde: Bu görüşe göre, ana hatlarıyla bütüncül bir plan hazırlanmalı, ancak, AB programlamasında olduğu gibi çok detaylı hususları belirlemek yerine, uygulamaya yönelik temel esasları, sektörlerle olan ilişkileri (bütçe tahsisi, izleme ve değerlendirme yöntemleri de dahil olmak üzere) temel program/proje tanımlarını ve bunlara tahsis edilecek gösterge niteliğinde bütçeleri içermelidir. Detaylı AB programlaması ise bu belgenin eki olarak hazırlanmalıdır.

Önerilen alternatifler içindeki birinci seçenek olan “Tamamen iki ayrı plan hazırlanması”, uygun görülmektedir. İkinci ve üçüncü seçeneklerin yani “Tek Plan” ve “İki Plan Birlikte, AB Fonları İçin Ekli Plan” seçeneklerinden herhangi birinin onaylanarak, plan hazırlıklarının bu çerçevede oluşturulmasının beraberinde önemli sorunları getireceği düşünülmektedir.

IPARD`a yönelik bir plan hazırlandıktan sonra, zaman sorunu ortadan kalkacaktır. Bundan sonraki süreçte, Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisinde belirtilen diğer tedbirlere yönelik iç ve AB dışında diğer dış kaynaklı finansman destekli ikinci ve daha geniş kapsamlı bir plan, ilgili kurum kuruluşların katılımı ile hazırlanabilir. Zira Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi'nin kapsamı çok geniş olup, çok farklı kurumların çok farklı sektörlere ilişkin faaliyetleri ile ilişkili hazırlanması gerekmektedir. Süre ve takvim sınırlaması olmadığından bunun yanı sıra AB fonlarının kaybedilmesi gibi bir risk ortadan kalktığından dolayı bundan sonraki süreç daha rahat ve deneyim kazanılmış şekilde ilerleyebilir. Özet olarak, plan hazırlığı için en uygun ve ihtiyaca tam cevap verecek olan seçeneğin tamamen iki ayrı plan olması gerektiğidir.

Kırsal alanlar arasındaki farklılıkların incelenerek ele alınması, planda yer alacak önceliklerin daha açık ve net bir şekilde ortaya konması açısından önemli bir faktördür. Plan hazırlık aşamasında, Türkiye'deki ürün işleme sektörleri, ormancılık ve balıkçılık sektörleri ayrıntılı şekilde incelenmiş ve bu sektörlerin bu yardım programından optimum seviyede nasıl fayda sağlayabilecekleri net bir biçimde ortaya konmaya çalışılmıştır. Tarımsal ürün ve gıda işleme endüstrisinin gelecekteki pazar fırsatlarını tanımlamak amacıyla finansal analizler yürütülmüş, tarım ve kırsal alanlara ilişkin "Güçlü – Zayıf - Tehdit ve Fırsat" analizleri yapılmıştır. Planın uygulamadaki muhtemel sonuçları, fiziksel göstergeler ve etki analizleri sistematik olarak değerlendirilmiş ve plana dahil edilmeye çalışılmıştır. Planda yer alacak tedbirlere ilişkin eylemlerin AB çevre standartları ve tüzüklerine uygun olmasına önem verilmiş, ayrıca, tarımsal çevre tedbirinin IPARD uygulamasının ikinci fazında (2010-2013) devreye sokulması planlanmıştır.

Projeler yoluyla destek sağlanacak olan çiftçi ve işletmelerin seçimi çok kritik bir konudur. Ülkemizde daha önceki bazı uygulamalardan anlaşılacağı gibi her ne destek alırsa alsın ekonomik bir ölçüğe kavuşamayacak ve verilen desteğin ekonomiye bir katkı sağlamasına vesile olamayacak çiftçilerin ve çiftliklerin bu kapsam dışında tutulması gerekmektedir ve finansal analizler bu amaçla yapılmıştır. Benzer şekilde, gerekli yatırımları kendi kaynakları ile yapabilecek büyüklükte olan işletmelerde kapsam dışında bırakılmalıdır. Bunu sağlamak amacı ile destek alabilecek işletme büyüklüklerine sınırlama getirilmiştir. Dolayısıyla, kapsam içine alınmaya çalışılan grup, AB standartlarına ulaşmak ve ekonomik bir işletme olabilmek için desteğe ihtiyacı olan ve bunun için halihazırda bir potansiyeli olan grup olmuştur. Tabir yerinde ise hafif bir omuz verme ile ayağa kalkabilecek ve ulusal ekonomiye katkı sağlayabilecek işletmeler hedef alınmaya çalışılmıştır.

IPARD programı, Türk tarım sektörü ve kırsal yaşam alanlarının bütün sorunlarını çözemez. Türkiye tarımı ve kırsal alanları için sağlanacak bu mali desteğin yerinde ve etkin şekilde kullanılması; İhtiyaç analizlerinin doğru ve gerçekçi yapılmasına, planlamanın geniş katılımlarla ihtiyaca uygun hazırlanmasına ve uygulama mekanizmasını işletecek kurumsal yapının uygun temellerde oluşturulmasına bağlıdır.

3. IPARD PLANININ UYGULAMASINDA GÖREV ALACAK BİRİMLERİNİN TANIMI

3.1. UYGULAMA BİRİMLERİ

Türkiye’de IPARD Programının uygulaması için aşağıdaki makamlar ve sorumlu organlar kurulmuştur:

- Ulusal IPA Koordinatörü (NIPAC)
- Yetkili Akreditasyon Görevlisi (CAO)
- Ulusal Fon (NF)-Yetkili Makamı / Ulusal Yetkilendirme Görevlisi (NAO)
- Onaylayıcı Kuruluş (CB)
- Denetim Otoritesi (AA)
- Yönetim Otoritesi (MA)
- IPARD uygulama birimi olarak IPARD Ajansı

3.2. ULUSAL IPA KOORDİNATÖRÜ (NIPAC)

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği Ulusal IPA Koordinatörüdür ve IPA’nın beş bileşenin genel koordinasyonu, programlama ve izlemesinden sorumludur.

3.3. YETKİLİ AKREDİTASYON GÖREVLİSİ (CAO)

Yetkili Akreditasyon Görevlisi¹⁰’nin sorumlulukları;

- NAO ve NF’nin akreditasyonunun dağıtımı, izlenmesi, askıya alınması ya da geri çekilmesi
- NAO ve NF ile ilgili olarak ortaya çıkacak değişikliklerden Komisyon’u haberdar etmek.

¹⁰ Bu görevleri yerine getirecek otorite henüz atanmamıştır.

3.4. ULUSAL FON (NF) / YETKİLİ MAKAMI (CA) / ULUSAL YETKİLENDİRME GÖREVLİSİ (NAO)

Hazine Müsteşarlığı içinde yer alan Ulusal Fon Yetkili Makam olarak hareket etmektedir. Ulusal Fon'un sorumlulukları¹¹:

- Fonların kullanımı ile ilgili banka hesaplarının organizasyonu
- Komisyon'dan ortak finansman talebinde bulunmak
- Uygulama birimlerine fonların transfer edilmesidir.

Hazine Müsteşarı, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi olarak atanmıştır ve:

- Uygulama birimlerinin akreditasyonunun dağıtımı, izlenmesi, askıya alınması ya da geri çekilmesi
- NF'deki yönetim ve kontrol sistemlerinin ve uygulama birimlerinin varlığını ve verimli işlemlerini sağlamak
- Yönetim ve kontrol sistemleri ile ilgili olarak ortaya çıkacak değişikliklerden Komisyon'u haberdar etmek
- Yapılan işlemlerin kurallara ve yasalara uygunluğundan sorumlu olmak
- Avrupa Konseyi fonlarının katkılarıyla ilgili finansmandan sorumlu olmak
- Ortak finansman unsurlarının varlığını sağlamak
- Komisyon'a yapılacak ödemeler ve nihai faydalanıcılara gönderilecek fonlar ile ilgili finansmandan sorumlu olmak
- Yıllık hesapları Komisyon'a sunmak
- Yönetim ve kontrol sistemleri, yapılan işlemlerin kurallara ve yasalara uygunluğu ile alakalı olarak Komisyon'a bir sonraki yıl için yıllık güvence beyannamesi (yönetim bildirisi) sağlamak,

Görevlerinden sorumludur.

Yetkili Makam IPARD Ajansı prosedürlerini ve idare, muhasebe, ödeme ve iç kontrol düzenlemeleri ile alakalı yapılandırmaları incelemeli ve teftiş etmelidir.

¹¹ <http://www.treasury.gov.tr/mevzuat/teskilathm.htm#dei> Erişim Tarihi: 17.10.2007

Teftiş Őunları kapsamalıdır:

- Çevre (Dış faktörlerin) kontrolü
- Performans / Risk değerlendirmeleri
- Faaliyet kontrolü
- İzleme ve değerlendirme
- Bilgi ve İletişim

3.5. ONAYLAYICI KURULUŞ (CB)

IPARD ajansından bağımsız işlem yapacak olan Onaylayıcı Kuruluş, hesapların, yönetim raporlarının ve kontrol sistemlerinin onaylanmasında ve ortak finansman unsurlarının doğruluğunun sağlanmasıdaki sorumlu otoritedir¹² (NAO tarafından atanacaktır). Görevleri:

- IPARD Euro hesabı ve uygulama birimlerinin yıllık hesaplarına uygunluk sertifikası verilmesi
- Uygulama birimlerinin yönetim ve kontrol sistemlerinin yeterliliği hakkında yıllık raporlama
- Uygulama birimlerinin kaydettiği borçları raporlamak ve finansmanlarının takibi

3.6. DENETİM OTORİTESİ (AA)

Hazine Kontrolörleri Kurulu Denetim Otoritesi olarak belirlenmiştir. Yönetim ve kontrol sistemlerinin verimli ve sağlam çalışmasını sağlamaktan sorumludur.

3.7. YÖNETİM OTORİTESİ (MA)

4 Şubat 2006'da Resmi Gazete'de yayınlanan Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi'nde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Yönetim Otoritesi olarak refere edilmiştir. Programın verimli ve uygun yönetiminden sorumludur.

¹² RÖSCH İnci ATAÇ, IPA Programı Sunumu, ABGS, Ankara, 15.04.2005

Yönetim Otoritesi programın uygulanmasında güvenilir finansal ve istatistiksel bilgilerin toplanması için kurulacak sistemi kontrol altında tutmalıdır¹³. Yönetim Otoritesi izleme ve finansal göstergeler ve aynı zamanda da yardımın ara değerlendirme ve nihai değerlendirme sonuçları ile sistemin uyumunu incelemelidir. Dahası, Yönetim Otoritesi programın yıllık ve nihai uygulama raporlarını hazırlayacak ve ara ve nihai değerlendirmeleri organize edecektir. Ek olarak, Yönetim Otoritesi, bilgilendirme ve tanıtım ile alakalı zorunlulukların yerine getirilmesini de sağlayacaktır¹⁴.

TKİB Strateji Geliştirme Başkanlığı altında yer alan Proje Yönetimi ve Finansal Kontrol Daire Başkanlığı, Yönetim Otoritesinin görevlerini yerine getirmek için, Kırsal Kalkınma Genel Müdürlüğü kurulana kadar görevlendirilmiştir. Bu Daire Başkanlığı 2003 yılından beri halihazırda AB Kırsal Kalkınma uyumu çerçevesindeki konular üzerinde çalışmaktadır.

718/2007 nolu IPA Uygulama Yönetmeliği hükümlerini de dikkate alarak, Yönetim Otoritesi kendi içinde “İzleme ve Değerlendirme Komitesi” kurmuş, “Proje Değerlendirme ve Seçme Komisyonu” kurulma çalışmaları devam etmektedir.

3.8 IPARD UYGULAMALARI BOYUNCA TKİB İL MÜDÜRLÜKLERİNİN ROLÜ

IPARD Planı müzakerelerinin Haziran ayında Brüksel’de gerçekleştirilen 3.turunda IPARD programının 42 ilde uygulanması ve bu 42 ilin hangi iller olacağı konusunda mutabakata varılmıştır. 42 IPARD hedef ilinin her birinde bulunan TKİB İl Müdürlükleri programın düzgün uygulanmasında IPARD Ajans’ına paralel ama kontrol sistemlerinden ayrı olarak yardımcı ve destekçi olacaktır.

Özellikle aşağıdaki görevlerde bulunacaktır:

¹³ 2004 “Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Ortak Tarım Politikasına Uyum Sürecinde Kurumsal Kapasitesinin Arttırılması” AB Fonlu Eşleştirme Projesi Yayınlanmamış Aktivite Raporu

¹⁴ YILDIZ Fatih Feramuz, **AB’de Müdahale ve Ödeme Kurumları**, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası – *Tarım ve Mühendislik Dergisi*, Sayı : 69-70-71, Ankara, 2004.

IPARD Ajansı tarafından potansiyel başvuru sahiplerine sağlanan ilk bilgi ve eğitimler sonrasında her ne kadar proje başvurularının hazırlanmasında başvuru sahiplerinin kendi öncelikli sorumluluğunun yerini tutmasa da teknik soruları cevaplandırarak ve ihtiyaç doğrultusunda yerinde eğitimler vererek potansiyel başvuru sahiplerine projelerinin ilk kapsamı hakkında yardım etmek.

İhtiyaç doğrultusunda mümkün olduğu kadar teknik destek ve teknik tavsiye sağlamak amacıyla finanse edilen projenin uygulamasını düzenli olarak (en azından bir kere) ziyaret etmek. Bu teknik tavsiye, proje aracılığıyla kazanılan yeni yatırımlar ile bağlantılı olan daha uzmanlık isteyen konuları kapsamamaktadır. Proje aracılığıyla kazanılan yeni yatırımlar ekipman tedarikçisi tarafından uzmanlaşmış teknik tavsiyelerle karşılanabilir.

“İyi Tarım Uygulamaları”na adaptasyon ve başvurunun çeşitli yerlerinde AB standartlarına uyum hakkında bilgilerini arttırmak adına başarılı başvuru sahiplerinin önceliği için hazırlanan grup eğitimlerini organize etmek gibi görevler il müdürlüklerince yerine getirilebilir.

3.9. PROGRAMA DAHİL OLAN KURULUŞLAR

Bu bölümde, önemli kurum ve kuruluşlarının IPA ve IPARD kapsamındaki rollerine kısaca değinilmiştir. Görüleceği gibi kırsal kalkınma çok paydaşı içinde barındıran bir yapıdır.

3.9.1. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı (DPT)

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi ve güncellenmesinden ve ulusal kalkınma planlarının uygulamasının hazırlanması ve koordinasyonundan sorumludur

3.9.2. Çevre ve Orman Bakanlığı

Çevresel koruma ve çevre yönetimi, çevre değerlendirmesi ve planlaması hakkındaki kanunların geliştirilmesinden ve uygulanmasından, ağaçlandırma, erozyon kontrolü, köy-

orman ilişkisi, orman alanlarının korunması, ulusal parkların ve ulusal koruma bölgelerinin yönetiminin uygunluğundan sorumludur.

3.9.3.Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Toprak ve su kaynaklarından sorumludur: tarımsal sulama için kullanılan suyun, içme suyu ve sanayi suyunun sağlanması, su kalitesinin artırılması, dinlenme amaçlı ayarlamalar, sel kontrolü, toprak geliştirilmesi, nehir düzenlemeleri ve kontrolü gibi alanlarda yetkili mercidir.

3.9.4.Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

KOBİ'lerin tanıtımı, bilgi toplumu, turizm, yenilik, endüstriyel altyapı kurulumu gibi üçüncü Kırsal Kalkınma IPA bileşeninden sorumludur; bu bileşen coğrafi olarak NUTS 2 bölgelerinde yoğunlaşmıştır.

3.9.5.Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

İstihdam yaratılması ve aracılığı, eğitim ve mesleki eğitim, iş üzerinde eğitim, sosyal kapsam tanıtımı üzerinde odaklanmış dördüncü Kırsal Kalkınma IPA Bileşeninden, İnsan Kaynakları Gelişiminden sorumludur. Bunlardan mesleki eğitim ve tarım sektöründe çalışan işçilerin istihdamlarının desteklenmesi özellikle kırsal kalkınma sektörünün ilgi alanındadır.

3.9.6.Güney Doğu Anadolu Projesi Bölgesel Kalkınma İdaresi

Planlama, altyapı, lisans, iskan, sanayi, madencilik, tarım, enerji, ulaşım ve bölgedeki kırsal kalkınma faaliyetleri ile alakalı hizmetlerin uygunluğunu sağlar; yatırım faaliyetlerinin uygulanmasının koordinasyonundan sorumludur.

3.10.TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU

3.10.1 Görev ve Yetkileri

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun görev ve yetkileri şöyledir¹⁵:

- Faydalanıcıların destekten maksimum faydalanması için tanıtım, eğitim, bilgilendirme ve oryantasyon faaliyetleri yürütmek
- Proje ve faaliyet başvurularını kabul etmek, ilk kontrolleri ve anında kontrol yapmak (on the spot check), projeleri ve faaliyetleri başvuru şartları ve değerlendirme ve seçim kriterlerine göre değerlendirmek.
- Desteklenecek proje ve faaliyetleri belirlemek, uygulama sözleşmeleri hazırlamak ve uygun faydalanıcılarla bu kontratları imzalamak, uygun olmayan faydalanıcılar için de ilgili prosedürleri yerine getirmek
- Proje ve faaliyetlerle alakalı tahakkuk, ödeme ve hesap işlemlerini gerçekleştirmek, bu işlemlere dait tüm kontrolleri yapmak
- Proje ve faaliyetlerin uygulamalarını izlemek, faydalanıcıların şartları ve sözleşmelerinden doğan zorunluluklarını yerine getirip getirmediğinin takibi ve bu çerçevede gerekli kontrolleri yapmak
- Gelişim ve ilerlemeleri raporlamak, istenilen bilgileri, doküman ve raporları AB mevzuatına göre hazırlamak ve yetkili makamlara ve kuruluşlara sunmak
- Program ve destek hareketleri ile ilgili eleştiri ve değişikliklerden ilgili makamları haberdar etmek
- Kuruluşun faaliyetleri ve görevleri ile alakalı güvenli bir veri tabanı ve bilgi işlem sistemi oluşturmak
- Kuruluşun faaliyetleri ile alakalı idari düzenlemeler yapmak.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, görevleri ile ilgili konularda; kamu veya özel hukuk tüzel kişileri, gerçek kişiler, sivil toplum kuruluşları, Avrupa Komisyonu ve uluslararası kuruluşlarla gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli ve yetkilidir.

¹⁵ Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun Kanun No. 5648 Kabul Tarihi : 4/5/2007. Resmi Gazetede yayımlanış tarihi: 18.05.2007 Resmi Gazete Sayı No: 26526

Aynı zamanda, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, ödeme talimatının verilmesi ve muhasebe ile ilgili görevleri hariç olmak kaydıyla, görevlerinden bazılarını Bakanlık taşra birimleri vasıtasıyla yerine getirebilecektir. Ancak, görevlerin bu suretle yerine getirilmesi Kurumun sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

Program onaylandıktan ve deklere edildikten sonra, medya, broşür/kılavuz, ulusal ve yerel televizyon yayınları aracılığıyla kamuoyuna duyurular yapılmalı, ek olarak, potansiyel faydalanıcılar için oryantasyon ve eğitim faaliyetleri de organize edilmelidir.

Yukarıda bahsi geçen faaliyetler hem Proje Hizmetleri Genel Koordinasyon Birimi içindeki Proje Yönetimi Koordinasyon Birimleri (CUPM) hem de IPARD Ajansı'nın taşra koordinasyon birimleri tarafından hayata geçirilecektir.

Başvuru formları Proje Yönetimi Koordinasyon Birimleri tarafından hazırlanacak ve taşra ofislerine dağıtılacaktır. Sunulan başvurular taşra ofisleri tarafından toplanacak, resmi kontrolleri yapıp uygun ve uygun olmayan olarak sınıflandırılacaktır. Her iki kategori de başvuru iletim raporu ve uygun olmayan başvuruların gerekçeleri ile birlikte Merkez'e yollanacaktır. Proje Yönetimi Koordinasyon Birimleri tedbir fişlerinde tanımlanan uygunluk ve seçilebilirlik kriterlerine göre idari, teknik ve ekonomik olarak tüm onaylanan başvuruları tarayacaktır. Başvuruları uygun olmayan başvuru sahiplerine gerekçeli cevaplar sağlayacak, desteklenecek proje ve faaliyetleri de göz önünde bulundurularak kamu ihale belgeleri hazırlayacak ve proje başvurularını içeren detaylı raporlar hazırlayarak bunları ilgili makamlara sunacaktır.

Projelerin seçiminde kullanılan resmi karar IPARD Ajansı Başkanı'nın yöneteceği Proje Değerlendirme ve Seçim Komisyonu tarafından verilecektir. Kararın ardından, faydalanıcı karardan haberdar edilecektir. Seçimden sonra, Proje Yönetimi Koordinasyon Birimleri tarafından bir kontrat hazırlanacak ve bu kontrat faydalanıcı ve IPARD Ajansı adına Başkan arasında imzalanacaktır. Bundan sonra da faydalanıcı projesini uygulamaya başlayacaktır.

Proje kontrol mekanizmaları, hem ara değerlendirme hem de nihai değerlendirme, Proje Hizmetleri Genel Koordinasyon Birimi içindeki Proje İzleme ve Kontrol Koordinasyon

Birimi (CUPMC) faaliyetlerindedir. Bunun dışında, taşra koordinasyon birimleri de yerinde kontroller yapacaklardır.

Faydalanıcıların proje uygulamaları sona erdiğinde, ödeme için taşra koordinasyon birimlerine başvuracaklardır. Taşra koordinasyon birimleri bu ödeme başvurularını değerlendirecekler ve değerlendirmeleri Tahakkuk-Tahsilat Koordinasyon Birimi'ne gönderecektir.

Ödemeler ve hakedişler için hazırlanan belgeler Genel Koordinasyon Finans Birimi çerçevesindeki iki birim özellikle de bilgi ve ödeme belgeleri ile kontratta ve ilgili yasalarda bulunan şartların uygunluğunu inceleyen ve ödeme belgelerini tasarlayan Tahakkuk-Tahsilat Koordinasyon Birimi ve ödeme belgelerini yetkileri göz önünde bulundurarak inceleyen, habersiz denetlemeler yapan, faydalanıcının banka hesabına onaylanan ödeme miktarının aktarılmasını sağlayan Koordinasyon Ödeme Birimi tarafından idare edilecektir. Bunu sağlamak için Koordinasyon Ödeme Birimi Ulusal Fon altındaki Euro Hesabına ödeme talebini bildirecek, hangi Euro Hesabının yetkili banka şubesine ödeme emrini vereceğini bildirecektir. Koordinasyon Ödeme Birimi ödeme işlemleri hakkında Koordinasyon Muhasebe Birimi (hesap işlerini tutan) dahil ilgili birimlere bilgi sağlayacak, gerçekleştirilen ödemeleri ve kontrat kapsamında Ajans adına ortaya çıkan zorunlulukları veri tabanına girecek, ilgili birimlere sunmak üzere ödemeler hakkında yıllık ve üç aylık raporları hazırlayacak, iç ve dış denetim için hazır hale getirilmek üzere hesapları ve ödeme belgelerini tutacak, ve Komisyon ve Ulusal Bütçe'den kaynak almak için gereken prosedürleri ilgili kurumlarla yerine getirecektir.

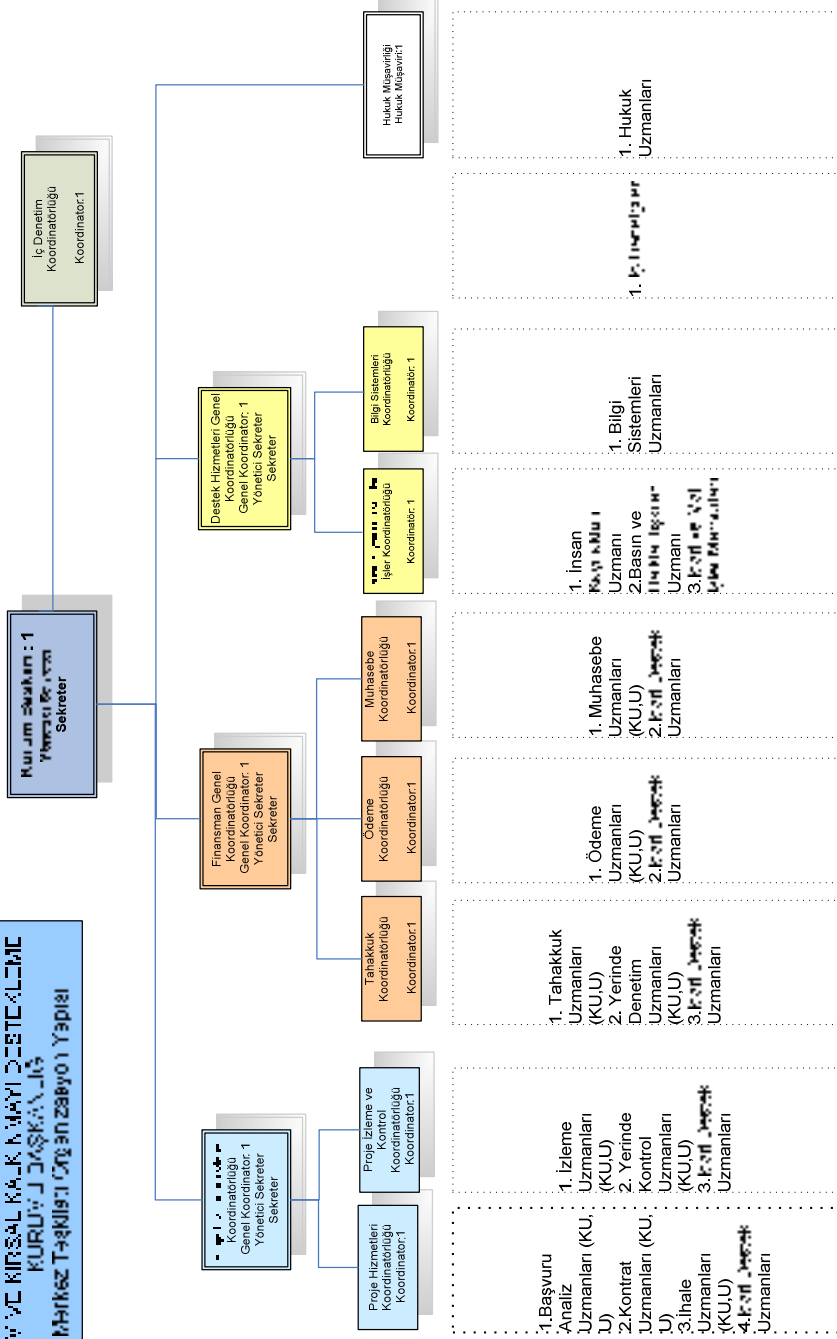
Denetim işlemi iç ve dış olmak üzere ikiye ayrılmıştır. İç denetim İç Denetim Koordinasyon Birimi tarafından ulusal ve uluslararası denetim standartlarına uygun olarak yapılacaktır. Bu birim aynı zamanda kurumun iç kontrol sisteminin gelişimi için çalışmalar yapacak, hesaplamaların ve prosedürlerin uygun, tam ve zamanında olup olmadığını kontrol edecek, kurumun işlemlerinin mali sözleşme ve programa uygunluğunu kontrol ve rapor edecektir. Dış denetim işlemi Onaylayıcı Kuruluş ve Sayıştay tarafından yerine getirilecektir.

Tüm prosedürler Bilgi Teknolojileri temelinde, gerekli ve uygun yazılım ile her işlemin düzgün olarak kaydedilmesini sağlayacaktır. Veri ve sonuçlarda meydana gelebilecek hataları minimize etmek ve doğruluğunu temin etmek için kontrol listesi ve gerekli ikili kontroller sistem içinde birleştirilecektir.

3.10.2. Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Merkez Organizasyon Şeması

IPARD Planını uygulayacak olan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun farklı Genel Koordinatörlüklerinin ve Koordinatörlüklerinin yerine getireceği, yukarıda genel olarak sıralanan görev ve işlerinin, detaylı ve madde madde incelenmesine geçmeden önce merkez teşkilatın, Kurumu kuran Kanun çerçevesinde çizilen organizasyon şeması ve her alt birimde koordinatörlüğün yapacağı işe göre çalışması tasarlanan personel unvanları, aşağıdaki şekilde özetlenmiştir.

**TARİH VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME
KURUMU'NUN YAPISAL ÇERÇEVESİ**

**KU: Kıdamlı Uzman
U: Uzman**

3.10.3. Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Merkez Koordinatörlükleri Birimleri Ve Görevleri

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Merkez ve İl Koordinatörlüklerinin günlük iş ve işlemlerine ilişkin çerçevenin belirlenmesi amacıyla Kurumun her bir birimine ait görev tanımları hazırlanmalıdır. Hazırlanacak görev tanımlarının amaçları şunlar olacaktır:

- 04.05.2007 Tarih ve 5648 Sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun çerçevesinde, ilgili Koordinatörlüğün etkin çalışmasını sağlamak,
- Görevlerin; Kurumun Uygulama Rehberi, Avrupa Birliği'nin ilgili Mevzuatları, Ulusal Mevzuat ve Kurumun Yönetmeliklerine uyumlu şekilde yürütülmesini sağlamak.

Bu amaçları yerine getirebilmek için Kanunda belirlenen birimlerin aşağıdaki görevleri yapmaları ve kurumun buna göre organize edilmesi önerilmektedir. Çalışmanın bundan sonraki aşamasında sunulan maddeler, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun etkin bir şekilde çalışması, ülkemizdeki tarım sektörüne katkı sağlayabilmesi ve IPARD planı uygulamasında verimli olması amacıyla tasarlanmıştır. Bu maddelerin oluşmasında 04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı “Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında” Kanun temel alınmış, teşekkürler bölümünde bulunan ve bu kurumun kurulmasında halen yoğun bir şekilde emek veren insanların görüşlerinden faydalanılmıştır¹⁶.

¹⁶ Bu bölümün hazırlanmasında ayrıca aşağıda detayları verilen proje aktivite çıktılarından da istifade edilmiştir: 2005 “IPA Kırsal Kalkınma Ajansının Kurulması” AB Fonlu Eşleştirme Projesi Yayınlanmamış Aktivite Raporu

3.10.3.1.Proje Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü İş Tanımları

04.05.2007 Tarih ve 5648 Sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun uyarınca; Genel Koordinatörlük 2 Koordinatörlükten oluşacaktır:

- A. Proje Yönetimi Koordinatörlüğü (PYK)
- B. Proje İzleme ve Kontrol Koordinatörlüğü (PİKK)

Ayrıca genel koordinatöre bağlı yönetici sekreter ve sekreter mevcuttur.

3.10.3.1.1.Proje Yönetimi Koordinatörlüğü İş Tanımları

- a. Programla ilgili tanıtım ve duyuruları yapmak.
- b. Başvuru kılavuzları, başvuru formları ve gerekli diğer dokümanları hazırlamak,
- c. Başvuru dosyalarını teslim almak.
- d. Başvuru dosyasında olması gereken belgelerin, dosyada bulunup bulunmadığını hazırlanacak kontrol listesi üzerinden kontrol etmek, belgeleri bilgi sistemindeki bilgilerle karşılaştırmak.
- e. Herhangi bir belgenin eksik olması halinde eksik belge listesi hazırlayarak İl Koordinatörlüğü ile temas kurmak, eksik belgeler tamamlanıncaya kadar başvuru paketini askıya almak.
- f. Projelerin ekonomik analizini yapmak, seçim kriterleri temelinde başvuruların puanlama ve sıralamalarını gerçekleştirmek.
- g. Uygun bulunan projelerin en az %5'ini yeniden yerinde denetimlerinin yapılması için seçmek
- h. Uygun olmayan başvurular için ret mektupları hazırlamak
- i. Proje Değerlendirme ve Seçim Komisyonu (PDSK) için uygun başvurulara yönelik puan cetveli ile başvuru listesini hazırlamak,
- j. Yönetim Otoritesine yollanmak üzere proje başvuru işlemlerine ilişkin faaliyetler hakkında raporlar hazırlamak.

- k. Başvuru rehberleri, başvuru çağrıları, başvuru formları, kılavuzları hazırlamak, birimin ile ilgili uygulama rehberleri ile gerekli diğer belgelerin hazırlanmasına katkı sağlamak.
- l. Kontrat hazırlıkları ile ilgili görevleri yerine getirmek.
- m. Koordinatörlük personelinin mesleki eğitimlere katılımı ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve İnsan Kaynakları Koordinatörlüğünden temin edilen eğitim materyallerinin Koordinatörlük içerisindeki dağıtımını yapmak.

3.10.3.1.2. Proje İzleme ve Kontrol Koordinatörlüğü İş Tanımları

I. Yerinde kontrol faaliyetleri ile ilgili görevler

- a. Yerinde kontroller (uygun başvurular arasından seçilen en az %5'i için ikincil kontroller) için kontrol listesini hazırlamak.
- b. Yerinde kontrol planlarını hazırlamak,
- c. Yerinde kontroller için yetki belgesi hazırlamak,
- d. Faydalanicılara yerinde kontrollerin yapılacağına ilişkin tebligat hazırlamak, gönderilmek üzere Destek Hizmetleri Genel Koordinatörlüğüne iletmek.
- e. Genel denetim kuraları ve hazırlanan yerinde denetim planına göre

II. Projelerin izleme faaliyetleri ile ilgili görevler

- a. Uygulanan projeleri izlemek ve buna ilişkin gerekli raporları hazırlamak.
- b. Projelerin uygulama sonrası dönemdeki izleme faaliyetlerini yürütmek.
- c. Projelerdeki riskleri belirlemek ve sınıflandırmak.
- d. Projelerin izlenme dönemindeki farklı uygulama, sapma ve hataları belirlemek ve bu projeler için ek yerinde denetim ve kontrol süreçlerini başlatmak.
- e. Proje uygulamalarında tespit edilen düzensizlikleri Tahakkuk Koordinatörlüğüne bildirmek ve bu projeler için ek yerinde denetim ve kontrol süreçlerini başlatmak.
- f. Başvuru sahiplerinden projenin uygulamalarına yönelik veri toplamak ve İlerleme raporları temelinde analizler yapmak. (*proje izleme ve kontrol*)

koordinatörlüğünce toplanan veriler, program izlemede kullanılan temel verileri oluşturur.)

- g. Proje izleme faaliyetlerini kayıt altına almak ve başvuru sahipleri ile olan ilişkileri sürdürmek,
- h. Faydalanıcının Sözleşmede belirlenen yükümlülüklerinin yerine getirilip getirilmediğini incelemek (desteklemeler için uygunluk koşullarının sürdürüldüğünü incelemek),
- i. Sözleşme ve eklerinde yazılı hükümlere uygun bir uygulama gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini incelemek,

III. IPARD Programı izleme faaliyetleri ile ilgili görevler

- a. IPARD Programı uygulama sürecini izlemek (başvuru çağrılarının yayınlanması, başvurularının değerlendirilmesi, onaylanmış projelerin uygulanması, v.b.),
- b. IPARD programının izleme faaliyetini aşağıda belirlenen şekilde gerçekleştirmek:
 - IPARD programı hedeflerinin hangi seviyede karşılandığı ve elde edilen başarıların ne gibi sonuçlar doğurduğunu (program izleme) incelemek ve raporlamak
 - Kurum faaliyetlerine ilişkin rakamsal veriler kullanarak tanımlamalar yapmak ve raporlamak. (başvuru sayısı, değerlendirme sonuçları, yerinde kontrol sayısı, problem ve hatalar, reddedilen başvurular ve gerekçeleri, v.s.).

3.10.3.2. Finansman Genel Koordinatörlüğü İş Tanımları

04.05.2007 Tarih ve 5648 Sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun uyarınca; Genel Koordinatörlük 3 Koordinatörlükten oluşur:

- Tahakkuk Koordinatörlüğü (TK)

- Ödeme Koordinatörlüğü (ÖK)
- Muhasebe Koordinatörlüğü (MK)

3.10.3.2.1. Tahakkuk Koordinatörlüğü İş Tanımları;

❖ Tahakkuk Formunun Düzenlenmesi ile ilgili görevler

- İl Koordinatörlüğündeki Ödeme Talep İşlemleri Birimince kontrolleri tamamlanmış ödeme talep paketlerinden, risk analizi yöntemi ile en az %5 ini seçmek, söz konusu belge ve dokümanların yeniden kontrollerini yapmak.
- Ödeme talep paketinde yer alan tüm belgelerin kontrollerini yapmak.
- Faydalanıcının kamu borcunun olup olmadığını ve bu hususta yasaklı listesinde olup olmadığını kontrol etmek.
- Kontrol listesine göre bütçe kontrolünü yapmak.
- Faydalanıcıya ödenecek miktarı hesaplamak ve ödemeye ilişkin “Tahakkuk Formu”nu hazırlamak.

❖ Yerinde denetim ile ilgili görevler

- Proje dokümanlarını incelemek ve yerinde denetimler için gerekli kontrol listesini hazırlamak,
- Planlanan yerinde denetimi başvuru sahibine bildirmek,
- Yerinde denetim planını ve yetki belgesini hazırlamak
- Yerinde denetimleri gerçekleştirmek,
- “Yerinde Denetim Sonuç Raporu”nu hazırlamak,

3.10.3.2.2. Ödeme Koordinatörlüğü İş Tanımları

- Ulusal eş finansman için gerekli dokümanları hazırlamak,
- Faydalanıcılar için “Ödeme Emirleri”ni hazırlamak,

- c. Ödeme işlemlerinin başlatıldığına ilişkin faydalanıcılara “Bildirim Mektubu” hazırlamak ve gönderilmek üzere Destek Hizmetleri Genel koordinatörlüğüne iletmek.
- d. Kurumun hesabına aktarılmak üzere AB katkısı için “Fon Talep Formu”nu hazırlamak ve onaylanan bu formu Ulusal Fona iletmek.
- e. Kurumun hesabına aktarılmak üzere ulusal eş finansman katkısı için dokümanlar hazırlamak ve onaylanan bu dokümanları ilgili kuruma iletmek.
- f. Döviz kuru işlemlerine ilişkin gerekli belgeleri hazırlamak.

3.10.3.2.3. Muhasebe Koordinatörlüğü İş Tanımları

- a. Defter-i Kebir ve diğer tutulması zorunlu olan defterlerin kayıtlarını tutmak,
- b. Ulusal ortak finansmanının muhasebe işlemlerini yapmak.
- c. Avrupa Birliği desteğinin muhasebe işlemlerini yapmak.
- d. Hesapların aklanması prosedürüne ilişkin dokümanları hazırlanmak
- e. Geri ödemelerin kaydının tutulduğu borçlu büyük defterini düzenli aralıklarla kontrol etmek ve gecikmiş borçların toplanması için gereken işlemleri yapmak,
- f. İş ve işlemleri muhasebe ilkelerine uygun olarak gerçekleştirmek,
- g. Gerekli olduğu hallerde üçüncü tarafların bilgisine sunulmak üzere hesapların denkliği ile ilgili dokümanları hazırlamak.
- h. Başvuru sahipleri ile yapılan “Sözleşme”lerde Kurum adına doğan mali yükümlülüklerin ve gerçekleştirilen ödemelerin kayıtlarını tutmak
- i. Ulusal ve AB katkılarının ödemelerine ilişkin bilgilerin raporlamasını yapmak ve ilgili kurumlara iletmek,
- j. Yıllık mali tabloları hazırlamak.
- k. Hibe desteklerine ait bütçenin hazırlık çalışmalarını yapmak,
- l. Proje finansmanı için gerekli olan ulusal katkı bütçesinin hazırlık çalışmalarını katılmak,
- m. Hibe desteklerine ait bütçeyi tedbir ve alt tedbirler çerçevesinde izlemek,

3.10.3.3. İç Denetim Koordinatörlüğü İş Tanımları

Koordinatörlük İç Denetçilerden oluşur.

Kanunda belirtilen hükümlere göre İç Denetim Koordinatörlüğünün görevleri şunlardır:

- a. Kurumun iç denetimini ulusal ve uluslararası denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirmek.
- b. Kurumun iç kontrol sisteminin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak.
- c. Hesap ve işlemlerin doğru, tam ve zamanında yapılıp yapılmadığını kontrol etmek.
- ç. Kurumun işlemlerinin malî anlaşmalar ve programlara uygunluğunu kontrol etmek ve raporlamak.
- d. Başkan tarafından denetimle ilgili verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

Genel olarak, Koordinatörlüğün görevi, Kurumun faaliyetlerinin ve usullerinin ilgili iç ve dış mevzuat ve Sektörel Anlaşma hükümleriyle belirlenen görevlerini yerine getirmeye uygun olup olmadığını denetlemektir. Bu kapsamda Koordinatörlükçe gerçekleştirilecek işlemler şunlar olmalıdır:

- a. Kurumun faaliyetlerinin; Avrupa Birliği müktesebatı ve anlaşmaları, ulusal mevzuatı, Kurum Uygulama Rehberini, ulusal ve uluslararası denetim standartlarını dikkate alarak nesnel risk analizlerine dayalı denetimlerini sağlayacak bir iç denetim politikası oluşturmak.
- b. Kurumun iç denetimini ulusal ve uluslararası denetim standartlarına göre gerçekleştirmek.
- c. Kurumun Yetki devredilen kurum/kuruluşlarda dahil olmak üzere tüm faaliyetlerini kapsayan, Kurumun iç denetim politikasına uygun, esnek ve risk analizlerine dayanan denetim faaliyetlerinin amaç ve kapsamını içeren, yıllık ve çok yıllık denetim planları yapmak.
- d. Başkanının onaylamasından sonra, yıllık denetim planının uygulanmasını teminen Koordinatörlüğün yıllık çalışma programını hazırlamak ve yıl

- e. Gerçekleştirilen denetimlerde ilişkin raporlar hazırlamak.
- f. Gerçekleştirilen denetimler doğrultusunda Kurumun, İç Kontrol sistemini, faaliyetlerinin mali anlaşmalar ve programlara uyumunu, hesapların doğru, tam ve zamanında tutulup tutulmadığını da içerecek şekilde değerlendirerek, faaliyetlerinin sürekli iyileştirilmesine ilişkin önerilerde bulunmak.
- g. Gerçekleştirilen denetimlerde tespit edilen ve uygulanması gereken tedbirlerin mühletlerini belirleyerek uygulanmasını takip etmek ve kayıtlarını tutmak.
- h. Gerçekleştirilen denetimlerin sonuçlarının dayanağı olan bilgi ve belgelerin doğru ve tam olmasını sağlamak,
- i. İç Denetim faaliyetlerine ilişkin hazırlanacak olan yıllık raporu ve periodik raporları (aylık) Kurum Başkanına ve Denetim Otoritesine sunmak
- j. Kurumun dış denetimlerinde koordinasyon ve işbirliğinin sağlanması açısından temas noktası olarak görev yapmak.
- k. Akreditasyon sürecinin başlamasından önce Kurumun fonksiyonel ve operasyonel yapısının akreditasyon sürecine hazır olup olmadığını denetleyerek hangi süre içerisinde ne gibi tedbirler alınması gerektiğini Başkan'a bildirmek.
- l. Gerçekleştirilen denetimlerde, Kurumda uygulanan tüm iş ve işlemlerinin akreditasyon kriterlerine uygunluğunu sistematik olarak izleyerek bu konularda teklif ve önerilerde bulunmak.
- m. Denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek veya konusu suç teşkil eden durumlara rastlanıldığında, Başkana bilgi vermek

Görüldüğü gibi İç Denetim Koordinatörlüğü, Kurumun doğru çalışması için mihenk taşı pozisyonunda olacaktır. Klasik Teftiş Kurulu yapısından uzak olan yanı, denetimleri ulusal ve uluslar arası standartlara göre yapacak olması ve Kurumun etkin olarak çalışması için önerileri Başkana sunup, takibini yapmasıdır. Avrupa Komisyonu ile yapılan görüşmelerde edinilen izlenim, Komisyon temsilcilerinin bu birime özel önem vermekte olduklarıdır. Direkt Başkana bağlı olan bir birimdir.

3.10.3.4. Hukuk Müşavirliği

IPARD Planını uygulayacak olan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun karşılaştacağı hukuksal durumlarla ilgili tüm işlemlerini bu birim yürütecektir. Reddedilen proje sahiplerinin Kurum aleyhine açabilecekleri davalarda, ödemedi kaynaklanabilecek sorunlarda yada yukarıda belirtilen yerinde kontroller veya diğer kontroller neticesinde düzenlenecek raporlara itirazlarda, Kurumun savunulması ve idari olarak hukuksal alanda temsilini yürütecek birimdir. Dolayısıyla genel anlamda aşağıdaki sorumlulukları yükleneceği beklenebilir:

- a. Kurumun her türlü adli ve idari davalarında kurum adına temas noktası
- b. Her bir personelin kendisine ait detaylı görev tanımlarını bilmesi ve usulüne uygun şekilde uygulamasını sağlamak, hükümlerin ihlali halinde cezai işlem uygulamak.

04.05.2007 Tarih ve 5648 Sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun uyarınca

Hukuk Müşavirliği;

1. Hukuki konular ve düzenlemeler hakkında görüş oluşturmak,
2. Kurumun menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirleri zamanında almak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmak,
3. Adli ve idari davalarda ve her türlü icra takiplerinde gerekli bilgi ve belgeleri hazırlamak ve hazırlanmasını sağlamak, Kurumun dava ve icra takip işlerini yürütmek,
4. Gerekli görüldüğünde ilgili birimlerin de görüşlerini alarak ihbarname ve ihtarname düzenlemek veya bunlara karşı cevap hazırlamak,
5. Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

3.10.3.5. Destek Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü İş Tanımları

04.05.2007 Tarih ve 5648 Sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun uyarınca; Genel Koordinatörlük 2 Koordinatörlükten oluşur:

- İnsan Kaynakları ve İdari İşler Koordinatörlüğü
- Bilgi Sistemleri Koordinatörlüğü

3.10.3.5.1. İnsan Kaynakları ve İdari İşler Koordinatörlüğü İş Tanımları

Günümüzde bir kurumun gücünü ve etkinliğini belirleyen temel iki kaynak mevcuttur¹⁷. İnsan kaynakları ve finansal kaynaklar. Hatta bazı işadamları¹⁸ ve yöneticiler insan kaynağının, finansal durumu da etkileyeceğini, nitelikli personelin kurumu eninde sonunda güçlü bir finansal yapıya getireceğini veya bunun tersinin de doğru olabileceğini belirtmişlerdir. Bu bakımdan bu bölüme klasik bir insan kaynakları yada genelde kamu kurumlarında adlandırıldığı şekliyle sadece idari personel işleri yüklenmemiş, eğitim ve gelişmeye yönelik iş tanımları da önerilmiştir. Ayrıca, buraya kadar önerilmiş yoğun iş ve görev tanımlarını yerine getirecek personele, Kanunen tanınmış en yüksek özlük haklarının verilmesi uygun olacaktır. Aksi halde, belli bir süre yoğun çalışma temposuna katlanmak durumunda kalacak personelin motivasyonunu kaybederek, kendine alternatifler araması, Kurum adına yetişmiş bir personeli kaybetmekle sonuçlanabilecek ve sürdürülebilirliği olumsuz yönde geliştirebilecek etkilere neden olabilecektir.

İnsan Kaynakları ile ilgili görevler:

- a. Kurumun insan kaynakları politikası ve planlaması konusunda çalışmalar yapmak,

¹⁷ H.Can, Organizasyon ve Yönetim, Siyasal Yayınevi, 1999

¹⁸ Elim bir saldırı sonucu hayatını kaybeden Üzeyir Garip.

- b. Kurum personelinin atama, istihdam, nakil, sicil, terfi, görevlendirme, ücret, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek,
- c. Kurumun uygulamalarına yönelik eğitim programlarını hazırlamak ve organize etmek.

Bu çerçevede:

- Kısa ve uzun vadeli insan kaynakları strateji planları hazırlamak
- Eğiticilere yönelik listeleri hazırlamak, kayıtlarını tutmak ve eğitim planlarını güncellemek.
- Performans ve kapasite değerlendirmesine yönelik kayıtları tutmak ve bunlara ilişkin planı güncellemek
- Emeklilik kayıtlarını hazırlamak, tutmak ve emeklilik planını güncellemek
- Personel seçimi ve başvurularına ilişkin standart kural ve usulleri tanımlamak
- İşten çıkarılacak personelle ilgili işlemleri yapmak
- Koordinatörlük ile Kurumun diğer Koordinatörlükleri arasında bilgi akışı ve raporlama sağlamak.
- Koordinatörlük ile kontrol ve denetim organları arasında bilgi akışı ve raporlama sağlamak.

Maaş yönetimi ile ilgili görevler

- a. Merkez ve İl Koordinatörlükleri personelinin maaş ödemeleri ile ilgili işlemleri yürütmek.
- b. Maaş yönetimi hakkında rapor hazırlamak ve Başkana sunmak

Eğitim ile ilgili görevler

- a. Personelin teknik ve kişisel eğitimleri için strateji ve planlar hazırlamak.
- b. Eğitim ihtiyacını analiz etmek, uygulanan eğitimlerin etki ve verimliliğini değerlendirmek.

- c. Uygulamalara yönelik değişiklik halinde yeni eğitim programları düzenlemek.
- d. Yöneticiler ve birim amirleri ve eğiticilere yönelik eğitimler düzenlemek.

İdari ve Mali İşler ile ilgili görevler

- a. Yönetim ile ilgili idari usul ve esasları belirlemek.
- b. Giden-gelen evrak dahil olmak üzere belge ve dokümanların ilgili kurum/kuruluş ve kişilere postalanması ile ilgili işlemleri yapmak, kayıtlarını tutmak.
- c. Kurumun ihtiyacı olan her türlü mal ve hizmet satın alma, kiralama, bakım, onarım, temizlik, araç-gereç malzeme temini, aydınlatma, ısıtma, su, haberleşme, sağlık ve benzeri her türlü idari ve mali hizmetleri yürütmek
- d. Kurum personelinin yurt içi ve yurt dışında yapacağı çalışmalarını organize etmek.
- e. İlgili kural ve hükümlere uygun olarak arşiv çalışmalarını yürütmek

3.10.3.5.2. Bilgi Sistemleri Koordinatörlüğü İş Tanımları

Farklı konularda yapılacak bir çok işin takibinin ve izlenmesinin kayıtlı yazılı belgeler üzerinden yapılmasını beklemek, bu iş için oldukça fazla zaman kaybını göze almak anlamını taşıyacaktır. Bu yüzden Kurumun modern ve aynı zamanda kolay kullanılabilen bir bilgi sistemleri teknolojisine sahip olması gerekmektedir. Kamuoyuna henüz resmi olarak duyurulmayan IPARD programının şunda uyandırdığı ilgiyi de düşünerek Kuruma yapılacak başvuru sayısının oldukça fazla olacağı beklenebilir. Bu yüzden fazlaca olacak iş yükünün etkin bir bilgisayar sistemi ile takibi gerekecektir.

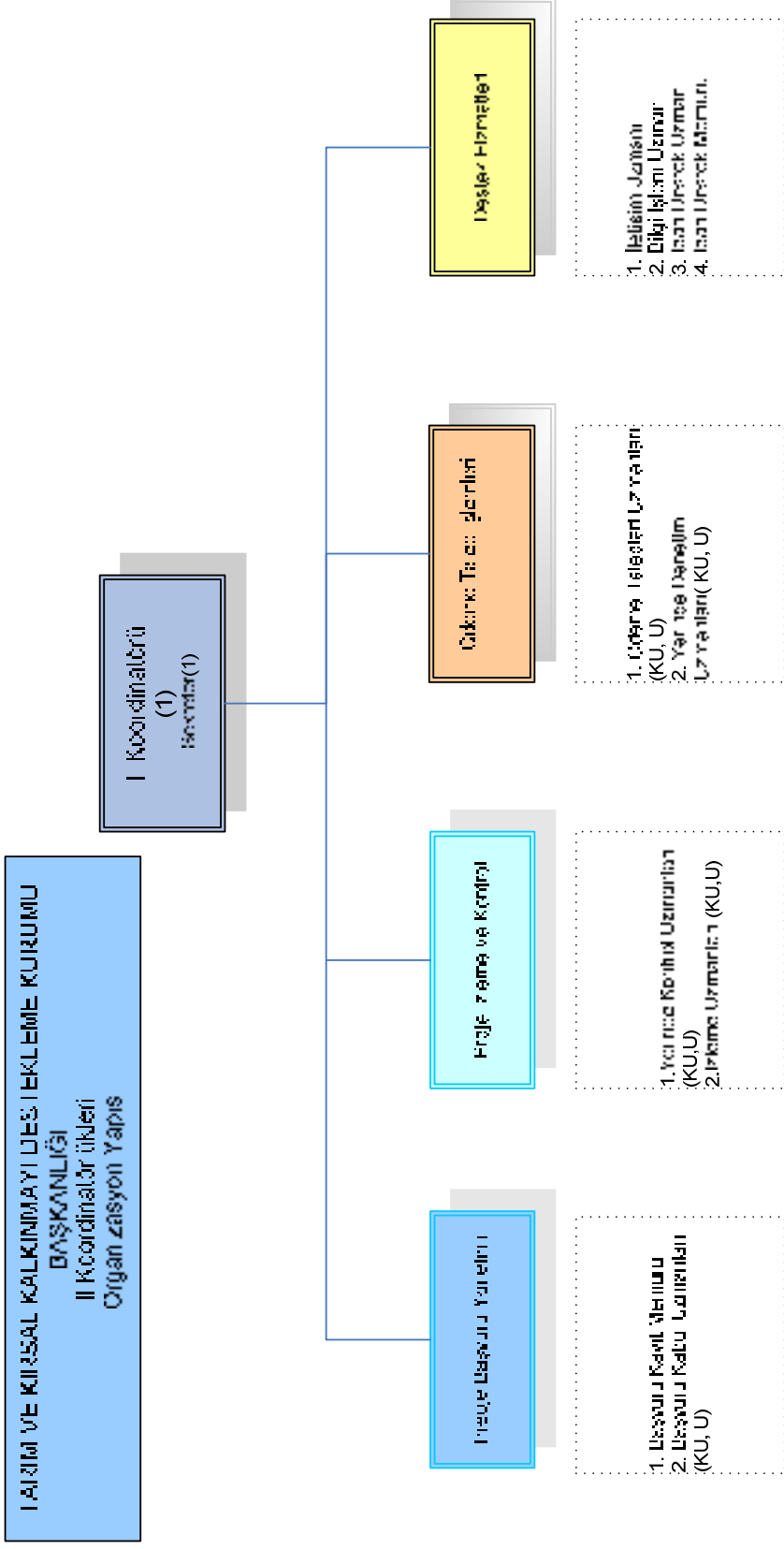
Bu sorumlulukları yerine getirecek olan birimin, en azından aşağıdaki görevleri yerine getirmesi beklenir:

- a. Bilgi sistemleriyle ilgili strateji, politika ve uygulama prosedürlerini oluşturmak,
- b. Bilgi sistemlerinin kurulması, veri tabanlarının oluşturulması, bilgi güvenliği politikalarının oluşturulması ve geliştirilmesi ile ilgili faaliyetleri yürütmek,

- c. Kurumun web sitesinin oluşturulması, geliştirilmesi ve yönetimi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- d. Faaliyet ve projelerle ilgili kayıtların elektronik ortamda güvenli bir şekilde saklanmasını sağlamak,
- e. İlgili birimler ve diğer veri kaynakları arasında bilgi alış verişini sağlamak,
- f. Donanım ve yazılım satın alınması ile ilgili işleri yürütmek,
- g. Kullanıcılar için eğitim ve teknik destek vermek.

3.10.4. Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl Koordinatörlükleri Organizasyon Şeması

IPARD Planını uygulayacak olan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunu kuran Kanun çerçevesinde çizilen İl Koordinatörlükleri organizasyon şeması ve her alt birimde koordinatörlüğün yapacağı işe göre çalışması tasarlanan personel unvanları, aşağıdaki şekilde özetlenmiştir.

KU: Kıdemli Uzman
U: Uzman

3.10.5. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl Koordinatörlükleri İş Tanımları

Ülkemiz gibi coğrafik olarak büyük bir alanı kapsayan ve kırsal alanları çok fazla olan bir ülkede herhangi bir tarım veya kırsal kalkınma programını sadece merkezden yürütmeye çalışmak, gerçeklerden çok fazla derecede uzaklaşmak olacaktır. Bu nedendir ki Tarım ve Köyişleri Bakanlığının her ilde il müdürlüğü olduğu gibi Türkiye çapında her ilçede ilçe tarım müdürlükleri bulunmaktadır.

Kurum Kanunu ile ilgili çalışmaların başından beri yereldeki yapılanmanın nasıl olması gerektiği üzerinde çok çetin tartışmalar yaşanmış ve görüş ayrılıkları oluşmuştur. Ayrıca hangi görevlerin merkez birimlerinde hangi görevlerin yerel birimlerde yerine getirileceği, bu tartışmalarla paralel gelişmiştir. Başka çalışmalardan da¹⁹ anlaşılacağı üzere bu konuda Avrupa Birliği Üye Ülkelerinde standart bir uygulama yoktur. Her ülke kendi koşulları içinde, Avrupa Birliği Tüzüklerinin çizdiği genel çerçevede yapılanmalarını oluşturmuşlardır.

04.05.2007 Tarih ve 5648 Sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun İl Koordinatörlüklerine aşağıdaki sorumluluk ve görevleri yüklemektedir.

- a. İl düzeyinde tanıtım ve duyuruları yapmak, faydalanıcılara yönelik eğitim, danışmanlık ve yönlendirme faaliyetlerini yürütmek.
- b. Desteklenecek proje ve faaliyetlerin seçimi ve izleme konusunda ilde görevlendirilebilecek personelin seçimine ilişkin önerilerini ilgili birimlere bildirmek, bunlara ilişkin veri tabanı hazırlamak.
- c. Başvuruları almak, proje ve faaliyetlerin başvuru şartlarına göre ön incelemelerini yapmak, uygun başvuruları Kuruma intikal ettirmek.
- d. Ön değerlendirme sonucunda uygun bulunmayan başvurulara gerekçeli cevap hazırlayarak Kuruma iletme.

¹⁹ F.F.Yıldız, Avrupa Birliği Üyeliği Yolunda Türkiye’de Ödeme Kuruluşlarının Yapılanması, Yayınlanmamış AB Uzmanlık Tezi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Ankara, 2005; M.Can, AB Kırsal Kalkınma Programlarının Türkiye’nin Kırsal Kalkınması Açısından İncelenmesi: SAPARD ve IPARD Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Tokat, 2007

- e. İlde uygulamanın etkinliğini artırmak amacıyla valilikler ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerekli koordinasyonu sağlamak, valiliğe ve ildeki diğer kurum ve kuruluşlara Kurumun ildeki faaliyetleri ile ilgili bilgi vermek ve ihtiyaç duyulan hallerde gerekli destekleri bu birimlerden talep etmek.
- f. Proje ve faaliyetlerin yerinde kontrolü ve izleme faaliyetlerini yürütmek.
- g. Görev alanı ile ilgili konularda merkez birimlerine gerekli raporlama çalışmalarını yapmak.
- h. Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmekle yükümlüdür.

İl Koordinatörlükleri 4 alt birimden oluşmaktadır:

- A. Proje Başvuru Yönetimi Alt-Birimi
- B. Proje İzleme ve Yerinde Kontrol Alt-Birimi
- C. Ödeme Talep İşlemleri Alt-Birimi
- D. Destek Hizmetleri Alt-Birimi

Bu alt birimlerin Kanunda belirtilmeyen ancak yerine getirmesi gereken detaylı örevlerin aşağıdaki şekilde olması önerilmektedir.

3.10.5.1. Proje Başvuru Yönetimi Birimi İş Tanımları

- a. Başvuru CD'sinin çalışıp çalışmadığını kontrol etmek.
- b. Gerekli belgelerin eksiksiz olarak sunulup sunulmadığını buna ilişkin doküman kontrol listesi üzerinden kontrol etmek. (başvuru paketindeki dokümanların eksiksiz olup olmadığını kontrol etmek).
- c. Başvuru paketinde yer alan belgelerde eksiklik olması halinde, eksik belge listesi hazırlamak ve başvuru paketinin tamamını eksik belge listesi ile birlikte başvuru sahibine iade etmek.
- d. Her bir başvuru için Bilgi Sisteminde ve arşiv için bir başvuru dosyası açmak.
- e. Her bir başvuru için farklı bir barkod yazdırıp bu barkodu ilgili başvuru klasörüne yapıştırmak
- f. Başvuru sahibine verilmek üzere, başvuru paketinin resmen teslim alındığının kanıtı olarak bir "alındı belgesi" düzenlemek.

- g. Her bir başvuru dosyası için birer adet “doküman sirkülasyon belgesi” hazırlamak ve ilgili dosya içine koymak suretiyle ilgili personelin ilgili dosyada yapılan tüm işlemlere ilişkin zaman, faaliyet ve personel isimlerini görmesini sağlamak.
- h. Başvuru paketinde gerekli belgelerin eksiksiz doldurulup doldurulmadığını kontrol etmek.
- i. Başvuru sahibinin, İl’e ilişkin hükümlere göre ilgili tedbir ve alt tedbir için başvuru yapma hakkının olup olmadığını kontrol etmek.
- j. Doküman Kontrol listeleri üzerinden kontrol etmek suretiyle eksik belgelerin listesini çıkarmak, belgeleri tamamlamaları için başvuru sahiplerine yollanacak “eksik belge listesi” hazırlamak, başvuru sahiplerine yollanmak üzere “eksik belge listesini” Destek Hizmetleri alt birimine vermek ve TKKDK’nın web sitesinde yayımlamak.
- k. Belge ve/veya bilgilerinde eksiklik olan başvuru sahiplerine telefon, faks ve e-posta aracılığıyla durumu bildirmek.
- l. Başvuru sahipleri tarafından tamamlanmış olan belgeleri kontrol etmek, eksik belgelerin/bilgilerin tamamlanmış olması durumunda ilgili “eksiklik tamamlama belgesi” düzenlemek.
- m. “Uygunluk Kontrol listelerine” göre başvuru sahiplerinin uygunluk kontrolünü yapmak.
- n. Uygunluk Kontrol sonuçlarına göre “Uygunluk Kontrol Raporu” hazırlamak.
- o. Uygun bulunmayan projelere ait “Uygunluk Kontrol Raporu”nu Başvuru dosyasına koyarak arşivlemek ve “Başvuru Ret Mektubu” hazırlayarak, ilgili başvuru sahibine gönderilmek üzere destek hizmetleri alt birimine vermek.
- p. İncelenen ve kabul edilen başvuru paketlerini, yerinde kontrollerin yapılması için Proje izleme ve yerinde kontrol alt birimine iletmek.
- q. “Yerinde kontrol sonuç raporu”nu değerlendirmek.
- r. Uygun başvuru dosyaları paketlenip Merkeze gönderilmek üzere Destek Hizmetleri alt birimine iletmek.
- s. Denetim faaliyetleri ve program değerlendirmelerine yönelik olarak birimin görev ve sorumluluk alanı ile ilgili gerekli hazırlıkları yapmak, denetim görevlilerine denetim faaliyetleri süresince yardımcı olmak.
- t. İl Koordinatörü tarafından verilen birimin görev alanı ile ilgili diğer görevleri yerine getirmek.

3.10.5.2. Proje İzleme ve Yerinde Kontrol Birimi İş Tanımları

- a. Başvuru sahipleri için yerinde kontrollere ilişkin ihbarname hazırlamak

- b. Yerinde kontrol faaliyetlerine yönelik yerinde denetim kontrol listesi ve planı hazırlamak.
- c. Hazırlanan kontrol listesi ve kontrol planına uygun olarak yerinde kontrolleri yapmak.
- d. Yerinde kontrol raporunu Bilgi Sisteminde hazırlamak ve onay için İl Koordinatörüne sunmak.
- e. Yerinde kontrol sonucunda ulaşılan bulguların, projenin genel hedefinden sapma olduğunu göstermesi durumunda, İl Koordinatörünün görevlendirmesiyle yerinde kontrolü tekrarlamak.
- f. Yerinde kontrol raporları ve faydalanıcılar tarafından düzenlenen ilerleme raporları ile diğer raporlarda yer alan İl'e ait izleme verilerini toplamak.
- g. İzleme metodolojisine uygun olarak verileri işlemek ve analiz etmek. Her bir projenin ilerleme verilerini belirlenen hedefler açısından karşılaştırmak.
- h. Uygulanan projeleri izlemek ve rapor hazırlamak. IPARD programının ildeki uygulamalarının izlenmesini sağlamak amacıyla veri toplamak ve dönem raporları hazırlamak.
- i. Proje kapsamındaki mal ve hizmet alımlarına ilişkin ihale sürecini takip etmek, gerekli hallerde ihale değerlendirme komisyon toplantılarına gözlemci olarak katılmak, buna ilişkin raporlar hazırlayarak merkez Proje Yönetim Koordinatörlüğüne iletmek.

3.10.5.3. Ödeme Talep İşlemleri Birimi İş Tanımları

- a. Ödeme talep paketlerinde eksik belge olup olmadığını doküman kontrol listesi üzerinden kontrol etmek.
- b. Belge ve dokümanların doğruluklarını (içerik kontrolü) kontrol etmek.
- c. Eksik belge olması durumunda, ödeme talep paketini eksik belge formu ile birlikte başvuru sahibine iade etmek.
- d. Sunulan belge ve dokümanların doğruluklarına ilişkin başvuru sahiplerini bilgilendirmek.
- e. Başvuru sahipleri için ödeme öncesi yerinde denetimlere ilişkin ihbarname hazırlamak ve ilgili başvuru sahiplerine yollanmak üzere İdari Destek Memuruna vermek.
- f. Yerinde denetim planı hazırlamak ve uygulamalarını izlemek.
- g. Yerinde denetim faaliyetlerini, proje kapsamındaki fatura kalemlerinin yerinde fiziksel kontrolleri ile doküman kontrolleri çerçevesinde gerçekleştirmek.
- h. Yerinde denetim raporunu Bilgi Sisteminde hazırlamak
- i. Yerinde denetim faaliyetlerinin içerdiği risk alanlarını değerlendirmek.

- j. Ödeme Talep Paketlerini, paketlenip Kurumun Merkez Tahakkuk Koordinatörlüğüne gönderilmek üzere İdari Destek Memuruna iletmek.

3.10.5.4. Destek Hizmetleri Alt Birimi İş Tanımları

- a. Yerel basında IPARD Planını tanıtmak ve başvuru çağrılarını yayımlamak.
- b. Potansiyel faydalanıcılar ve profesyonel danışmanlar için il düzeyinde bilgilendirme toplantıları organize etmek.
- c. Merkezde hazırlanan basın bültenleri ve diğer iletişim materyalinin yerel basında yayımlanmasını sağlamak.
- d. Koordinatörlüğün görevlendirmesiyle, yerel konuları ele alan yerel bildiriler yayımlamak.
- e. Bilgi materyallerinin yerel düzeyde yayımını organize etmek.
- f. Belirlenen saatlerde, başvuru sahipleri ve diğer ilgililerden gelen sorulara cevap vermek.
- g. Personel veya başvuru sahipleri için yayımlanacak bilgileri kuruma ait web sitesine yüklemek.
- h. Kurumun merkez ve İl Koordinatörlüğü arasında hızlı ve etkin iletişimi sağlamak.
- i. Bilgi İşlem faaliyetlerinin tamamının düzenli, denetimli ve kontrollü şekilde Kalite Güvence ve Kalite Kontrol ilkelerine göre uygulamalarını sağlamak.
- j. Yetki alanına giren idari, mali ve insan kaynakları yönetimi görevleri ile ilgili analiz ve değerlendirmeleri yapmak, raporları hazırlamak.
- k. İl Koordinatörlüğü personelinin mesleki eğitimlere katılımını organize etmek ve Kurum Merkezinden gelen eğitim materyallerinin ilgili personele dağıtımını yapmak.
- l. İl Koordinatörü tarafından verilen, kendi görev alanı ile ilgili, diğer görevleri yerine getirmek.

4. IPARD PLANI UYGULAMASININ İZLENMESİ

Avrupa Komisyonunun akreditasyon şartlarını karşılamak amacıyla izleme işlemi, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun Kurulması hakkındaki Kanunun 9. maddesi vasıtasıyla²⁰, İzleme ve Yönetim Komitesi'nin kurulumu ile kurumsallaşmıştır. Bu komite, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri ve sivil toplum kuruluşlarının kırsal kalkınma program ve destekleri ile ilgili, izleme ve değerlendirme süreçlerine katkı ve katılımlarını sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Komitenin başkanı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Müsteşarıdır. Komitede Başkan ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, İçişleri, Maliye, Sanayi ve Ticaret, Kültür ve Turizm ile Çevre ve Orman Bakanlıkları, Devlet Planlama Teşkilâtı ve Hazine Müsteşarlıkları ile Avrupa Birliği Genel Sekreterliğinden en az genel müdür düzeyinde birer temsilci yer alır. Komiteye, Avrupa Komisyonu temsilcileri ile diğer ilgili kurum ve kuruluş temsilcileri istişarî düzeyde iştirak edebilir.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun Kurulması Hakkındaki Kanunun 9.maddesi ile komiteye verilen görev; kırsal alandaki gelişmeler ile kırsal kalkınma program ve desteklerinin ulusal politika ve stratejilere uygun, birbirleri ile tutarlı, uyumlu ve etkin bir şekilde uygulanması amacıyla; proje ve faaliyet başvuru şartları, seçim ve değerlendirme kriterlerinin kırsal kalkınma hedeflerine uygunluğu konusunda görüş oluşturmak; uygulama ve gelişmeleri hedeflere ulaşma açısından belirli aralıklarla izlemek, değerlendirmeleri incelemek; hedeflere ulaşılması veya malî yönetim de dahil olmak üzere yönetim ve uygulamanın etkinleştirilmesi konusundaki önerilerini ilgili kurum ve makamlara bildirmek, mevzuat ile Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesinde öngörülen diğer istişarî görevleri yürütmek olarak belirlenmiştir.

Hedefleri ile alakalı olarak programın gelişimi, verimliliği ve etkinliği, temel durum, mali uygulamalar, çıktılar, sonuçlar ve programın etkisi ile bağlantılı göstergeler ile

²⁰ Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun Kanun No. 5648 Kabul Tarihi : 4/5/2007. Resmi Gazetede yayımlanış tarihi: 18.05.2007 Resmi Gazete Sayı No: 26526

ölçülecektir²¹. Girdi, çıktı ve etki göstergeleri her teknik tedbir fişi içinde oluşturulmuştur ve izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin temelini oluşturmaktadır.

IPARD Ajansı ve IPARD İzleme ve Değerlendirme Komitesi program girdileri aracılığıyla program çıktılarının yerine getirilmesini izleyecek ve değerlendirecektir. Bir başka ifade ile, programın uygulanmaya başlamadan önceki mevcut durum ile uygulamanın sonundaki durum arasındaki, belirlenen kriterlere göre oluşacak fark, programın izlenmesinin bir göstergesi olacaktır. Bu, program performansını arttırmak ve operasyonel hedeflerde meydana gelebilecek bozuklukları düzeltmek amacıyla devamlı olacak bir süreçtir.

IPA uygulama yönetmeliğinin (EC Regulation 718/2007) 193. maddesi uyarınca yıllık sektörel bir rapor hazırlanacaktır²². Bu rapor, temel hedeflere ulaşma, program yönetiminde meydana gelecek problemler, alınan tedbirler, mali yönetim, izleme ve değerlendirme faaliyetlerini kapsayan uygulama gelişimini değerlendirecektir.

Genel değerlendirme program boyunca belli aşamalardaki etki ve sonuçları inceleyecektir. Bu değerlendirme, programın arzu edilen nihai düzeni ve nihai iş takibi ya da kamuoyu bildirisi için genel değerlendirme bakımından önemlidir.

Üç değerlendirme uygulaması planlanmıştır: sonuçları IPARD planına eklenmesi gereken ve 12 Haziran 2007 tarihi itibarıyla tamamlanmış olan ön değerlendirme, programın dördüncü yılında ara değerlendirme ve nihai değerlendirme. Her bir değerlendirme bağımsız değerlendiriciler tarafından IPARD programı faydalanıcısı olan ülkenin sorumluluğunda yerine getirilecektir. Bu değerlendirmelerin detaylı bir şekli sektörel ya da mali sözleşmelere de koyulacaktır. Sonuçların diğer AB ülkeleri ile karşılaştırılabilmesi amacıyla, izleme göstergeleri AB üye ülkelerindeki kırsal kalkınma programlarına uygulanabilen kurallar ile uyumlu olacaktır.

²¹ ATAY Ahmet, **Avrupa Tarımsal Garanti ve Yönverme Fonu ve Balıkçılık Mali Yönlendirme Aracının Hedef Kapsam ve Yöntemlerinin İrlanda Örneği Çerçevesinde Değerlendirilmesi**, *Uzmanlık Tezi*, ABGS – Tarım ve Balıkçılık Dairesi, Ankara, 2004

²² 718/2007/EC COMMISSION REGULATION (EC) No 718/2007 of 12 June 2007 implementing Council Regulation (EC) No 1085/2006 establishing an instrument for pre-accession assistance (IPA) Official Journal of the European Union L 170/1 29.6.2007

IPARD Planında her bir tedbir ve alt tedbir bazında izleme göstergeleri belirlenmiştir. Bu göstergeler Avrupa Komisyonunun ilgili tüzüklerinin ((EC) Regulation No 1085/2006²³, (EC) Regulation 1698/2005²⁴) eklerinde yer alan tüm AB Üye Devletleri için ortak olan göstergeler arasından seçilmiştir. Seçim aşamasında Planın ön değerlendirmesini yapan bağımsız uzmanlar önemli katkılar sağlamış, göstergelerin neler olması gerektiği konusunda önerilerde bulunmuş, belirlenen göstergelerin hesaplanması amacı ile farklı metotlar önermişlerdir. Ayrıca, ön değerlendirmenin bitiminde hazırladıkları raporun, bu göstergeleri de içeren özeti IPARD Planının bir parçası olarak dahil edilmiştir.

Belirlenen bazı göstergeler tüm tedbir ve alt tedbirde ortaktır. Bazı göstergeler ise alt tedbirler için ayrı ayrı seçilmiştir. Bunun nedeni alt tedbirlerin birbirinden farklılık gösterdikleri noktalar olmuştur.

4.1. ÖN DEĞERLENDİRME SONUÇLARINDA ÇIKAN ÖN BULGULAR VE BU BULGULARIN ÖN-TASLAK IPARD PLANINA ENTEGRE EDİLMESİ

Ön değerlendirme 12 Mart 2007 tarihinde ön taslak IPARD Planı ve destekleyici dökümanların incelenmeye başlanması ile başlamıştır. Değerlendiriciler, Ankara'ya gittikleri ilk görevin ardından aşağıdaki bulguları IPARD Planını hazırlayan birime sunmuşlardır.

IPARD Planında:

- SWOT analizi bulunmamaktadır.
- Halihazırdaki sosyal, ekonomik ve çevresel analizlerde çiftlik ve gıda işleme tesislerinin ekonomik performansı, çevresel değerlendirme gibi önemli konulara değinilmemiştir.
- Genel ya da eksen başına hedef belirlenmemiştir.
- Öncelikli ihtiyaçların ya da belirli sektörlerin hedeflenmesi için gerekçelendirme yapılmamıştır.
- Hedef sektörlerde değişik işletmeler için hazırlanmış yatırım modelleri yatırım sonrası minimum uygun işletmelerin fazlasıyla küçük olduğunu göstermektedir.

²³ COUNCIL REGULATION (EC) No 1085/2006 of 17 July 2006 establishing an Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) Official Journal of the European Union L 210/82 31.7.2006

²⁴ COUNCIL REGULATION (EC) No 1698/2005 of 20 September 2005 on support for rural development by the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) Official Journal of the European Union L 277/1 21.10.2005

- Tedbirlerin çoğu için belirlenen fon kullanım oranı ulaşılmaması mümkün değerlerin üstündedir.
- Hedeflenen faaliyetlerin başarı ile uygulanmasına yönelik olumlu ya da olumsuz herhangi bir destek - örn hayvancılık için yem ve yem bitkisi üretiminin iyileştirilmesi ve çeşitlendirme faaliyetlerine yönelik olarak elışı ürünlerinin pazarlanmasının geliştirilmesi görülememiştir.
- Hedeflenen faydalanıcıların kapasitelerinin azlığı gözle görülür düzeydedir ancak proje süreci ve yayım faaliyetleri için de destek önerilmektedir.

Bu yorumlar ile Avrupa Komisyonundan edinilen görüşler 3. taslak IPARD planının hazırlanmasında dikkate alınmış, ve 3.taslak IPARD Planı, değerlendiricilere 30 Mayıs 2007 tarihinde teslim edilmiştir. Ön değerlendirme raporu değerlendiricilerin bu taslak üzerindeki görüşlerini yansıtmaktadır. Ön değerlendirme ekibi yukarıdaki görüşlerinde belirttikleri problemlere çözüm yolları sunmuş, tüm sorunların 3. taslakta çözülmüş olduğunu belirtmişlerdir.

4.2. ÇIKARIMLAR VE ÖNERİLER

Ön değerlendirme hedeflenen ihtiyaçların ve müdahale mantığının ortaya konması ve orta ile sonradan değerlendirme süreçlerinde ihtiyaçlara ne denli cevap verilebildiğini gösterebilecek bir değerlendirme çerçevesi oluşturması açısından IPARD planına tamamlayıcı özellikte bir döküman olarak düşünülmelidir²⁵. Aşağıdaki özetle, değerlendiricilerin IPARD planının daha da geliştirilmesi için sundukları öneriler bulunmaktadır.

Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA-FADN) sisteminin olmadığı bir durumda programın hedef aldığı çiftlik ya da işletmelerde brüt sabit yatırım, yıllık çalışma birimi ya da yaratılan brüt katma değer gibi önemli göstergelerin hesaplanması oldukça zordur. Buna bağlı olarak, bir takım işletme türlerinin geçmişteki yatırım performansına dair modeller hazırlanmış olsa da yatırım öncesi duruma kıyasla gelişme ya da değişimlerin hesaplanması, buna bağlı olarak da programın rekabetçilik üzerinde beklenen etkisinin hesaplanması mümkün değildir. Değerlendiriciler TKB'nin bu kritik boşlukları dolduracak bir proje ihale etmesini tavsiye etmektedir.

²⁵ ATAY Ahmet, **Avrupa Tarımsal Garanti ve Yönerme Fonu ve Balıkçılık Mali Yönlendirme Aracının Hedef Kapsam ve Yöntemlerinin İrlanda Örneği Çerçevesinde Değerlendirilmesi**, *Uzmanlık Tezi*, ABGS – Tarım ve Balıkçılık Dairesi, Ankara, 2004

Programın hedeflediği ihtiyaçlar ile ilgili temel durumunun anlaşılması için kullanılacak verilerde pek çok boşluk bulunmaktadır. TÜİK'e başvurulmuş ve oradan da AB finansmanlı kalkınma programlarının hazırlanması için gerekli bilgilerde boşlukların olduğuna dair teyit alınmıştır. Örneğin işleme sektörü için yaratılan katma değer verisi oluşturmak mümkün değildir. Sektörel çalışmalar bu sektörlerin gelişme ihtiyaçlarının anlaşılması konusunda kayda değer bir katkı sağlamıştır.

Öncelikli ihtiyaç ve sektörlerin seçimine ilişkin gerekçelendirme yerine oturmuştur. IPARD hedeflerinin yoğunlukla Türkiye'nin AB'ye katılımı hususundaki öncelikleri ve ilerlemesine bağlı olduğunu gözlemlenmiştir. IPARD gıda üretimi ve işleminin müktesebattaki standartlara uyumuna öncelik vermektedir, bu da sektörlerin seçimi, üretim zincirinde bağlantılar ve desteklenecek yatırımlarda kendini göstermektedir. Bunların sonucu Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisinde önceliklendirilen ihtiyaçlara kısmen de olsa katkı sağlayacak bir plan olmuştur. Buradaki bazı boşluklar Çok Yıllık Programlama Dökümanı (ÇYPD-MIPD) çerçevesinde diğer bileşenlerin tamalayıcı müdahaleleri ile doldurulabilecektir. Bu konuda daha detaylı açıklamalar gerekmele birlikte en iyi senaryo ile bile UKKS'nde belirtilen hedeflere ulaşılması için halen hazırlanmakta olan Ulusal Kırsal Kalkınma Planından (UKKP) önemli katkılar beklendiği ortadadır.

Planın hedef yapısı, tedbirler için öne sürülen faaliyetlerin, önceliklere ilişkin hedefler ve programın asıl hedefleri ile uyumlu olduğu yönünde görülmektedir. Yine de, spesifik hedeflerin sayısının azaltılması, bazı durumlarda operasyonel hedeflerin önerilen faaliyetleri ve ihtiyaçlar üzerinde hedeflenen etkiyi daha açık, daha mantıklı ve basit şekilde belirtecek şekilde gözden geçirilmesi önerilebilir.

Çıktıların ölçümü için önerilen göstergeler basit, kolayca sayısallaştırılabilir ve Ortak İzleme Değerlendirme Çerçevesi (OİDÇ-CMEF) ile uygundur. Değerlendiriciler önerilen çok sayıda sonuç göstergesinin izleme ve değerlendirme sistemleri konusunda henüz oldukça tecrübesiz olan bir yönetim üzerine fazlasıyla ağır bir yük olacağını belirtmektedir. Değerlendiriciler göstergelerin bir eksen altında ortak kullanılabilir en fazla 4 taneye indirgenmesini böylece tedbirlerin birleşik katkısının basit bir ölçüm oluşturarak eksen ve program bütününde hedeflere ne ölçüde katkı sağladığının ölçülmesini önermiştir, ön

değerlendirme raporunda sundukları sonuç göstergelerinden bu konuda faydalanabileceğini belirtmişler, OİDÇ'yi aynı konu için bir referans belge olarak önermişlerdir.

Tedbir fişlerinin geliştirilmiş yapısı müdahale mantığının analizinde kolaylıklar sağlamakta ve uygulanmaları yönündeki rehberlerin hazırlanmasında yardımcı olmaktadır. Yine de, önerilen müdahalelerin yapısı daha da karmaşık bir hale gelmiştir ve değerlendiriciler bunun basitleştirilip daha anlaşılabilir ve şeffaf bir paket haline getirebileceğini düşünmektedir. Halihazırda 7 tedbir, 19 alt tedbir ve 28 finansman kalemi bulunmaktadır. Bazı durumlarda finansman kalemlerinin ayrıştırılmış olması oldukça yararlı olsa da diğer durumlarda değerlendiriciler bu ayrımın gerekli olmadığını belirtmişlerdir.

Uygunluk koşullarına bakıldığında, değerlendiriciler genel anlamda bunların yapıların ve ekipman modernizasyonu ile sınırlandırılmasının hedefler ile örtüştüğü görüşündedir. Değerlendiriciler aynı zamanda belirlenmiş olan maksimum limitlerin zaten kısıt olan kaynakların en çok ihtiyaç duyan kişilere yönlendirilmesi açısından yararının farkındadırlar. Yine de, bazı durumlarda limitler 250'ye kadar çalışan olan işletmeler ile tavan belirlediğinden değerlendiriciler bu rakamın fazla yüksek olabileceği, aynı zamanda uygun işletmeler arasında bir taban sınırı konmasının öncelikli olarak karma tarım yapılan bir sektörde uzmanlaşmayı teşvik edici bir unsur olduğu görüşündedirler. Yine de, eğer sebep ekonomik sürdürülebilirliği olmayanların hariç tutulması ise bu nokta zaten sunulacak iş planının işletmenin sürdürülebilirliğini göstermesi şartı tarafından kanıtlanacaktır. Basit, kolay anlaşılır ve uygulanır bir program arayışının süregeldiği bir durumda gerekli olmayan uygunluk koşulları çıkarılmalıdır. Her tedbirin seçiminde kullanılan sebep ve kriterlerin daha şeffaf olması gerektiği görüşündedirler.

Program sık sık kadın ve genç nüfusun yararlanıcı olmasının faydalarından bahsetmektedir. Değerlendiricilerin görüşüne göre kullanılan mekanizma (proje seçim kriterlerine dahil etme) elde edilen başvuru değerlerinin bütçeyi aşması halinde devreye gireceğidir. Daha etkin işleyiş sistemlerine bu durum gözönüne alınarak öncelik verilebilir.

Değerlendiriciler önerilen kalkınmada üretici gruplarının oluşumu ve proje yönetim becerilerinin geliştirilmesinin önemli bir rol oynayacağını bilincindedir. Bu bağlamda sözkonusu tedbirin halen yeterince geliştirilmemiş olmasının endişe verici olduğunu belirtmişlerdir. Bu hem sözkonusu tedbirin en yakın zamanda uygulamaya alınması

gerektiğinden hem de program ve önceki proje raporlarına her zaman yorum olarak getirilen yukarıdan aşağı yönetim geleneğinin gücü ve paydaş katılımına yönelik anlayış ve kapasitenin her düzeyde çok sınırlı olmasından kaynaklanmaktadır. TKB sektörel çalışmaların amacına benzer bir amaç taşıyan bir proje ihale ederek, gelişim ihtiyaçlarını ve bunları karşılayacak mekanizmaları belirlemeli, başka bir sözle etkin bir tedbir hazırlanmasına yönelik destek vermelidir.

Son olarak, ihtiyaç sahiplerinin hedeflenmesi ancak hedef gruplarının katılım için gerekli finansal kapasite, bilgi ve özgüvene sahip olması ile başarıya ulaşabilir. SAPARD tecrübesinden küçük işletmeler ve yarı geçim çiftliklerinin bu tür bir kapasiteye sahip olmadığı öğrenilmiştir.

4.3. ÖN DEĞERLENDİRME GÖRÜŞLERİNİN TASLAK IPARD PLANINA ENTEGRE EDİLMESİ

Ön değerlendirme ekibi tarafından bildirilen görüş ve öneriler taslak IPARD Planının hazırlanmasında dikkate alınmıştır.

TKB'nin bir proje ihale ederek önemli göstergelerin hesaplanmasını mümkün kılacak, yatırım öncesi duruma kıyasla gelişme ya da değişimlerin hesaplanmasını, buna bağlı olarak da programın rekabetçilik üzerinde beklenen etkisinin hesaplanmasını mümkün kılacak Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA) tipi bir sistem kurmasına yönelik (1) numaralı öneri dikkate alınmıştır.

(2) numaralı öneride belirtildiği gibi IPARD planının hedeflerine yönelik temel durumun sayısallaştırılması için gerekli bilgilerde büyük oranda boşluklar olması dikkate alınmıştır; programın uygulanması esnasında, TKB bu bilgilerin, özellikle gıda işleme sektöründe brüt katma değer artış bilgisinin edinilmesi için gerekli çalışmaları yapacaktır. TUIK, DPT ve Çevre ve Orman Bakanlığı (ÇOB) gibi ilgili kuruluşlarla toplantılara şimdiden başlanmıştır.

(3) numaralı öneride belirtilen, IPARD Planının Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisinde önceliklendirilen ihtiyaçlara kısmen de olsa katkı sağlayacak bir plan oluşu ve buradaki bazı boşlukların ÇYPD çerçevesinde diğer bileşenlerin tamalayıcı müdahaleleri ile

doldurulabileceği, TKB öngörüleri ile tamamen uyumludur; IPARD ve UKKP takımları arasında hedefe odaklı bir işbirliği sağlanarak ön değerlendirme ekibinin görüşleri uygulamaya alınacaktır.

Değerlendiricilerin spesifik hedeflerin sayısının azaltılmasını, bazı durumlarda operasyonel hedeflerin önerilen faaliyetleri ve ihtiyaçlar üzerinde hedeflenen etkiyi daha açık, daha mantıklı ve basit şekilde belirtecek şekilde gözden geçirilmesini önerdiği (4) numaralı görüşleri 4. taslak IPARD planının hazırlanmasında dikkate alınmıştır.

Değerlendiricilerin önerilen çok sayıda göstergenin bir eksen altında ortak kullanılabilen en fazla 4 taneye indirilmesini, böylece tedbirlerin birleşik katkısının basit bir ölçüm oluşturarak eksen ve program bütününde hedeflere ne ölçüde katkı sağladığının ölçülmesini hedefleyen (5) numaralı görüşünün her alt sektöre uygulanması her birine özel nitelik ve konular itibarıyla mümkün olmamaktadır. Belirgin hedeflerin basitleştirilmesine yönelik bir çaba son AK yorumlarının plana entegre edilmesi sırasında yapılabilir.

Değerlendiricilerin (6) numaralı görüşü uyarınca önerilen, müdahalelerin yapısının basitleştirilip daha anlaşılabilir ve şeffaf bir paket haline getirilmesi (7 tedbir, 19 alt tedbir ve 28 finansman kalemi) müzakereler tamamlanıp bütçe kalemleri üzerinde anlaşmaya varıldığında dikkate alınmıştır. Yine de, bütçe kalemlerinden her biri uygunluk açısından farklı şartlar gerektirmekte, farklı yararlanıcılara ve konulara hitap etmektedir.

(7) numaralı öneride altı çizildiği üzere, iş planının ekonomik sürdürülebilirliğe ilişkin kanıtı sunması ve buna bağlı olarak gereksiz uygunluk koşullarının hariç tutulması not edilmiştir; iş planının yapısı ve değerlendirilmesi iyi şekilde tasarlanıp bazı gereksiz uygunluk koşulları çıkarılabilir; zira her tedbirin seçim kriterleri olabildiğine şeffaf olabilir ve işlemlerin “küçük” ve “orta ölçekli” oluşu AB ile aynı şekilde tanımlanabilir.

Kadın ve genç nüfus katılımına ilişkin (8) numaralı öneri ciddi şekilde dikkate alınmalı ve seçim kriterlerine dahil edilen özel kriterlere ek olarak kadın ve genç nüfus katılımının garanti altına alınması için uygulama süreçlerine ek mekanizmalar getirilmelidir.

(9) numaralı öneride belirtilen, IPARD planı kapsamındaki ihtiyaçlara göre üretici grupları tedbirinin az gelişmişlik durumu ve TKB'nin bir proje ihale ederek ihtiyaçların

belirlenmesi ve bunların karşılanması önünü açması gerekliliği IRFO projesi ile edinilen deneyim kullanılarak aşılabılır.

Değerlendiricilerin eğitim ve yayım hizmetlerine yönelik önerdikleri uygulamalar halihazırda TKB'nin İl ve İlçe Tarım Müdürlükleri vasıtası ile yerine getirilmeye çalışılabilir. Yereldeki personele öncelikle konu ile ilgili eğitimler ve seminerler, uygulamalı olarak düzenlenerek, personelin kapasitesi arttırıldıktan sonra, yereldeki potansiyel yararlanıcılara ulaşılması planlanmaktadır.

5. SONUÇ

Kırsal Kalkınma Programları konusunda Türkiye'nin, gerek bölgesel gerekse de ulusal düzeyde uzun dönemli bir birikimi bulunmaktadır. Altyapı yatırımlarından, tarımsal faaliyetlere; el sanatlarından, KOBİ desteklemelerine kadar bu programlar farklılık göstermiştir. 03 Ekim'de açılan müzakere süreci ile ülkemizin önüne Avrupa Birliği perspektifi de açılmış bulunmaktadır. Ancak bu yeni perspektif içinde bir çok yeni yaklaşımı da beraberinde getirmektedir.

Ülkemizde bir yanda kırsal kalkınma çalışmaları ve yöntemleri ile edinilmiş tecrübe, diğer yanda da kırsal kalkınma programları ile ilişkilendirilebilecek geleneksel hale gelmiş istişare otoriteleri, paydaşlar ve hayır kurumları mevcuttur. Bu yapıyı Avrupa Birliği üyeliği yolunda harekete geçirmek ve Birliğin sağlayabileceği olanaklardan azami şekilde yararlanmanın yollarını aramak ve bu amaçla gerekli idari yapıları kurmak, ülkemizin yakın zamanda yüz yüze geleceği önemli alanlardan bir tanesi olacaktır.

1085/2006 sayılı Avrupa Birliği Tüzüğü, Aday Ülkelerin Tarım ve Kırsal Kalkınma alanında gelişmelerini ve Ortak Tarım Politikası yükümlülüklerine uyum sağlayabilmelerini sağlamak amacıyla, Birliğe aday ülkelere destek vermeyi öngörmektedir. Ancak, desteği alabilmek için ülkelere bazı idari sorumluluklar da yüklemektedir. Bu sorumlulukların neler olduğu, nelere dikkat edilmesi gerektiği ve süreç boyunca nelere ihtiyaç duyulduğu, çalışma boyunca irdelenmeye çalışılmıştır.

Ayrıca, 1085/2006 sayılı tüzük, SAPARD, PHARE, CARDS gibi bir önceki AB Mali Döneminde, Birliğe aday ülkelere verilen destekleri kaldırarak yerine 2007-2013 döneminde uygulanacak, IPA adı altında tek bir destekleme sistemi getirmektedir. Böylece Katılım Öncesi Mali Yardımlar, bir çatı altında birleştirilmiş, böylece uygulamaların ve izlemenin kolaylaştırılması hedeflenmiştir. Kırsal Kalkınma alanında da SAPARD Programı kaldırılarak yerine IPARD Programı getirilmiştir. Şayet, ülkemizin SAPARD desteklerinden yararlanmadığı akılda tutularak, 2007-2013 döneminde Kırsal Kalkınma konusunda Avrupa Birliğinden hibe fonların alınıp, IPARD Planında tanımlanan çiftçilere aktarması isteniyorsa, ülkemizin idari mekanizmalarının, bu çalışmada öneriler halinde belirtilen IPARD programının gerekliliklerini yerine getirmesi ve sistemini buna göre oluşturması

gerekmektedir. Aksi halde, gerek Mart 20-22 Mart 2007 ve 24-26 Haziran 2007 tarihlerinde Brüksel’de ve 11-17 Mayıs 2007 tarihlerinde Ankara’da gerçekleştirilen IPARD Programı müzakerelerinde Avrupa Komisyonu temsilcilerinin belirttikleri hususlardan ve bu müzakerelerin tutanaklarından anlaşılacağı üzere; ülkemizin, bu çalışmanın ikinci sayfasında Kırsal Kalkınma için miktarları verilen fonları kullanması olanaksızdır. Ancak IPA’nın diğer bileşenlerinin gerekliliklerini ülkemiz yerine getirdiği durumda, IPARD kapsamındaki eksikliklerine bakılmaksızın, bu diğer bileşenler için ülkemize ayrılan fonları kullanmak mümkündür. IPARD programının eksiklikleri tamamlanır tamamlanmazda, Komisyonun yetki devri kararının içeriğine göre kırsal kalkınma içinde ülkemize ayrılan fonların kullanımına daha sonra başlanabilir.

IPARD Planının hazırlanması, aday ülkenin sorumluluğuna düşen ilk konudur. Çok sektörlü ve geniş kapsamlı olan kırsal kalkınma kavramının tam anlamıyla yerine getirilmesi isteniyorsa, kırsal kalkınma planlarının da çok katılımcı ve kapsayıcı hazırlanması gerekmektedir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bünyesinde yapılan çalışmalara bakıldığında, katılımcılığı sağlamak konusunda çaba gösterildiği anlaşılmaktadır.

Türkiye’nin IPA Kırsal Kalkınma Programı, ülkenin katılım öncesi dönemdeki kırsal kalkınma çerçevesindeki öncelikleri ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, 9. Kalkınma Planı (2007-2013) ve Yüksek Planlama Konsey’inin 25 Ocak 2006 tarihinde onayladığı Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi, IPA Uygulama Tüzüğü (AK) 718/2007 sayılı kararı ve Türkiye için AB Çok Yıllı Gösterge Planlama Belgesi’nin (MIPD) öncelikleri ile uyumlu olacak şekilde oluşturulmuştur.

Hem aday ülke açısından hem de Avrupa Komisyonu açısından çok yeni sayılabilecek IPARD programının başlangıç döneminde bazı sorunlar yaşanması da normal karşılanmalıdır. Bu sorunların ana kaynağını IPARD’ın çok karmaşık tasarlanan yapısında aramak gerekmektedir. Program, Avrupa Komisyonu tarafından çok bürokratik ve karmaşık düzenlenmiştir. Avrupa Birliği uygulamalarına çok yakın olmayan bir aday ülke, bu kadar karmaşık bir yapı karşısında zorlanabilir ve zorlanması da normal karşılanmalıdır. Bunun yanına, ülkemizdeki tarım ve kırsal kalkınma konusundaki yetki karmaşasının eklenmesi, sürecin yönetimini daha da zor kılmaktadır. Sulama politikaları konusundaki yetkilerin ayrı, KOBİ faaliyetlerinin ayrı, tarımsal faaliyetlerin sorumluluğunun ayrı kurumlarda olduğu bir yapıda, tüm faaliyetleri koordine etmek çok güç olmaktadır. 5648 sayılı Kanunla Tarım ve

Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun kurulması, bu sorunların çözümü için umut oluşturmaktadır. Kurumun, kurulum amacı üyelik öncesi Avrupa Birliği fonlarının kullanımı olabilir. Ancak F.YILDIZ²⁶'ın çalışmasında da belirtildiği gibi, üyelikle birlikte ödeme ajansına dönüşmesi beklenen kurumun, zamanla sorunların çözümüne katkı sağlaması gerekmektedir. Aksi takdirde ülkemizdeki farklı uygulamalara bir yenisinin eklenmesi ve durumun daha da karmaşıklaşması durumu ortaya çıkabilir.

Ülkemizde yaşanan bir diğer sıkıntı, uygulanan programların izlenmesinde ve değerlendirmesinde yaşanmaktadır. Bu zamana kadar uygulanan birçok kırsal kalkınma programı daha önce uygulanan kırsal kalkınma programlardan elde edilen tecrübeler ışığında hazırlanmaktan çok politik bazı kaygılara göre hazırlanmaktadır. Bu durum, programlardan istenen etkinliğin elde edilememesine neden olmaktadır. Avrupa Birliğinin tüm ülkeler için uyguladığı ortak bir izleme ve değerlendirme çerçevesi vardır. Ülkemizde, IPARD programını fırsat bilip bu çerçeveye eklenmesi, yaşanan bu tip sıkıntıların bertaraf edilmesi için bir çözüm olarak düşünülebilir. Avrupa Komisyonunun da görüşü bu yöndedir. Önümüzdeki dönemde AB fonlarından sağlanacak bir proje yürüterek, ülkemizin bu ortak izleme ve değerlendirme çerçevesine uyum sağlaması için idari kapasitesinin güçlendirilmesi düşünülmelidir.

Üyelik öncesi gelmesi muhtemel AB fonlarının, ülkemizin kırsal kalkınma ile ilgili sorunlarının tamamını çözecek düzeyde olmasını beklemek gerçekçi gözükmemektedir. Ayrıca, bu yapılanma ile üyeliğe tamamen hazır olduğu düşüncesi de gerçeği yansıtmayacaktır. İlgili kamu kuruluşları bünyesinde yürütülen tüm bu çalışmalar aynı zamanda bir zihin değişikliğinin başlangıcıdır. Alışlageldik kamu yapılanmalarının dışında, uluslar üstü bir kurumun kurallarına göre ama hala üye olmadığımız bir yapı için kurum kurma ve bu uluslar üstü birlikten gelecek olan fonları kullanma çalışmaları; yoğun ve nitelikli emek, sabır, azim, zaman ve mali kaynak gerektirmektedir.

Bu gerçeğin bilincinde olarak, AB Kırsal Kalkınma programından (veya IPARD programından), kısa sürede mucizeler beklemek rasyonel bulunmamaktadır. Bu fonlar ülkemiz açısından hibe şeklinde önemli bir dış kaynaktır, ancak tüm sorunlarımızı çözmek

²⁶ F.F.Yıldız, Avrupa Birliği Üyeliği Yolunda Türkiye'de Ödeme Kuruluşlarının Yapılanması, Yayınlanmamış AB Uzmanlık Tezi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Ankara, 2005

için, kendi bünyemizde kuruluşlarımızı oluşturmak ve bu kuruluşlarımızın kapasitelerini artırmak durumunda olduğumuzu da göz önünde tutmalıyız.

KAYNAKÇA

- ATAY Ahmet, **Avrupa Tarımsal Garanti ve Yönverme Fonu ve Balıkçılık Mali Yönlendirme Aracının Hedef Kapsam ve Yöntemlerinin İrlanda Örneği Çerçevesinde Değerlendirilmesi**, *Uzmanlık Tezi*, ABGS – Tarım ve Balıkçılık Dairesi, Ankara, 2004
- Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, **Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı**, Ankara, 2003
- CAN Halil, **Organizasyon ve Yönetim**, Siyasal Yayınevi, 1999
- CAN Metin, **AB Kırsal Kalkınma Programlarının Türkiye'nin Kırsal Kalkınması Açısından İncelenmesi: SAPARD ve IPARD Örneği**, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Tokat, 2007
- ERAKTAN Gülcan, **Ortak Tarım Politikası**, Ankara Üniversitesi – Avrupa Topluluğu Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM), OTP Uzmanlık Kursu Ders Notları, Ankara, 1997.
- ERAKTAN Gülcan, **Ortak Tarım Politikasında Zaman İçindeki Gelişmeler ve Reformlar**, Ankara Üniversitesi – Avrupa Topluluğu Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM), OTP Özel Kursu Ders Notları, Ankara, 10.06.2005
- Litvanya Tarım Bakanlığı Yetkilileri Sunum Notları, TKB Konferans Salonu, Ankara, 07.06.2005
- POWELL John, AB Komisyonu – Genişleme Genel Müdürlüğü, TAIEX Sunumu, Brüksel, 15.Kasım.2004
- RÖSCH İnci ATAÇ, IPA Programı Sunumu, ABGS, Ankara, 15.04.2005
- TURHAN Mehmet Serdar, **Avrupa Birliği Üyeliği Yolunda Türkiye Kırsal Kalkınma Tedbirleri Uygulama Süreci** Tarım ve Köyişleri Bakanlığı –Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi, Ankara, 2005
- TURHAN Mehmet Serdar, AKDAĞ Kerem, **AB Üyeliği Yolunda Kırsal Kalkınma Planı ve Bu Plan Kapsamında Alınacak Tedbirler**, TÜRK TARIM, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Dergisi, Ocak-Şubat 2006, Sayı: 167
- YILDIZ Fatih Feramuz, **AB'de Müdahale ve Ödeme Kurumları**, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası – *Tarım ve Mühendislik Dergisi*, Sayı : 69-70-71, Ankara, 2004.
- YILDIZ Fatih Feramuz, **AB ile Müzakere Sürecinde Türkiye'de Ödeme Kuruluşlarının Yapılanması**, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı – *Türktarım Dergisi*, Sayı : 163. Ankara, 2005. s.34-37
- YILDIZ Fatih Feramuz, **AB Üyeliği Yolunda Türkiye'de Ödeme Kuruluşlarının Yapılanması**, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı –Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi, Ankara, 2005
- YILDIZ Fatih Feramuz, AKDAĞ Kerem, **AB Yapısal Fonları Kapsamında Bölgesel Kalkınma ile Kırsal Kalkınma Fonlarının Karşılaştırılması**, TÜRK TARIM, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Dergisi, Ocak-Şubat 2006, Sayı: 167

Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun
Kanun No. 5648 Kabul Tarihi : 4/5/2007. Resmi Gazetede yayımlanış tarihi:
18.05.2007 Resmi Gazete Sayı No: 26526

1268/1999/EC COUNCIL REGULATION (EC) No 1268/1999 of 21 June 1999 on
Community support for pre-accession measures for agriculture and rural
development in the applicant countries of central and eastern Europe in the pre-
accession period. Official Journal of the European Communities L 161/87
26.0.1999

1085/2006/EC COUNCIL REGULATION (EC) No 1085/2006 of 17 July 2006 establishing
an Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) Official Journal of the
European Union L 210/82 31.7.2006

1698/2005/EC COUNCIL REGULATION (EC) No 1698/2005 of 20 September 2005 on
support for rural development by the European Agricultural Fund for Rural
Development (EAFRD) Official Journal of the European Union L 277/1
21.10.2005

718/2007/EC COMMISSION REGULATION (EC) No 718/2007 of 12 June 2007
implementing Council Regulation (EC) No 1085/2006 establishing an
instrument for pre-accession assistance (IPA) Official Journal of the European
Union L 170/1 29.6.2007

144/2006/EC COUNCIL DECISION of 20 February 2006 on Community strategic guidelines
for rural development (programming period 2007 to 2013) (2006/144/EC)
Official Journal of the European Union L 55/20 25.2.2006

Avrupa Komisyonu ile Mart, Mayıs ve Haziran aylarında yapılan Resmi IPARD
Müzakerelerinin yayımlanmamış tutanakları.

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi, Resmi Gazete Yayım Tarihi: 04.02.2006 Resmi Gazete
Sayı No: 26070

2004 “Tarım ve Köyüşleri Balkanlığının Ortak Tarım Politikasına Uyum Sürecinde Kurumsal
Kapasitesinin Arttırılması” AB Fonlu Eşleştirme Projesi Yayımlanmamış
Aktivite Raporu

2005 “IPA Kırsal Kalkınma Ajansının Kurulması” AB Fonlu Eşleştirme Projesi
Yayımlanmamış Aktivite Raporu

AB Komisyonu Teknik Yardım ve Bilgi Değişim Ofisi (TAIEX) Internet Erişim Sayfası,
<http://taix.be>

AB Genel Internet Erişim Sayfası www.europa.eu.int

AB Türkiye ScadPlus Sayfası <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/e04113.htm>

T.C. Avrupa Birliği Genel Sekreterliği Internet Erişim Sayfası, www.abgs.gov.tr

T.C. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Internet Erişim Sayfası, www.dpt.gov.tr

T.C. Hazine Müsteşarlığı internet sitesi, www.hazine.gov.tr

**EKLER: TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI
DESTEKLEME KURUMUNUN İŞ AKIŞ ŞEMALARI**

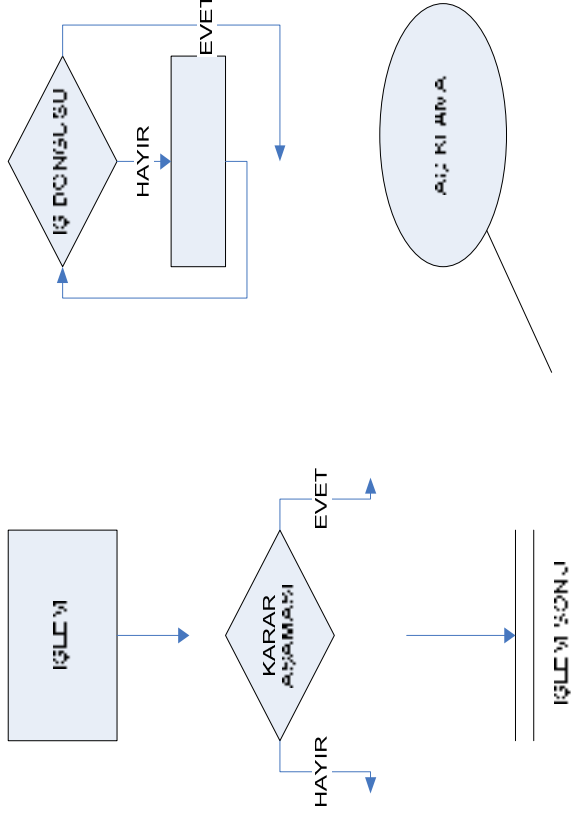
EK 1. PROJE BAŞVURU İŞLEMLERİ İŞ AKIŞI

TARIM VE KIRBAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU BAŞKANLIĞI

PROJE BAŞVURU İŞLEMLERİ İŞ AKIŞ ŞEMASI

İŞ AKIŞ ŞEMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

KULLANILAN SEMBOLLER

* Başvuru kabulden önce işlemlerle ilgili rehber ve alt-rehberlere yönelik başvuru formları, iş planları ve sunumları 2011 ÇARŞAN DİĞER ZDÜ.0111 0110A ve 0110B formundaki tablolarda açıklanmıştır.

* Başvuru kabulden önce işlemlerle ilgili ilgili başvuru formları ve iş planlarını e-posta yoluyla talep etmeniz gerekmektedir.

* Başvuru kabulden önce işlemlerle ilgili ilgili başvuru formları, radyo ve internet aracılığı ile İPARD Programı hakkında bilgilendirilmiştir.

* İKRDK: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu.

BOYUTLARI SINIRLI / UNVAN

BAŞLIYER

Kullanılacak Dokümanlar

Diğer İlgili Mevzuat

Azaltılmıy

1 Kuvvetli Kurum (BS)

11 Nispetiye Mahallesi

Memuru

11 Nispetiye Mahallesi

Uzmanı

1

A. Başvurunun plan (BS) ve bağlayıcı paketini II Kuvvetli Kurumun (BS) sunar.

- A. Başvurunun plan (BS) ve bağlayıcı paketini II Kuvvetli Kurumun (BS) sunar.
- B. Başvurunun plan (BS) ve bağlayıcı paketini II Kuvvetli Kurumun (BS) sunar.
- C. Başvurunun plan (BS) ve bağlayıcı paketini II Kuvvetli Kurumun (BS) sunar.
- D. Başvurunun plan (BS) ve bağlayıcı paketini II Kuvvetli Kurumun (BS) sunar.
- E. Başvurunun plan (BS) ve bağlayıcı paketini II Kuvvetli Kurumun (BS) sunar.
- F. Başvurunun plan (BS) ve bağlayıcı paketini II Kuvvetli Kurumun (BS) sunar.
- G. Başvurunun plan (BS) ve bağlayıcı paketini II Kuvvetli Kurumun (BS) sunar.
- H. Başvurunun plan (BS) ve bağlayıcı paketini II Kuvvetli Kurumun (BS) sunar.
- I. Başvurunun plan (BS) ve bağlayıcı paketini II Kuvvetli Kurumun (BS) sunar.

- 1. Başvuru formu ve ekleri 2x
- 2. İş planı ve ekleri 2x
- 3. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) 2x
- 4. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) 2x
- 5. CD 1x

Başvuru Paketi İçeriği:

- 1. Başvuru formu, iş planı ve ekleri (102) sorumlu riskli numaraları
- 2. İş planı ve ekleri (102) sorumlu riskli numaraları
- 3. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (102) sorumlu riskli numaraları
- 4. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (102) sorumlu riskli numaraları
- 5. CD (102) sorumlu riskli numaraları

- 1. Başvuru formu, iş planı ve ekleri (102) sorumlu riskli numaraları
- 2. İş planı ve ekleri (102) sorumlu riskli numaraları
- 3. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (102) sorumlu riskli numaraları
- 4. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (102) sorumlu riskli numaraları
- 5. CD (102) sorumlu riskli numaraları

- 1. Başvuru formu, iş planı ve ekleri (102) sorumlu riskli numaraları
- 2. İş planı ve ekleri (102) sorumlu riskli numaraları
- 3. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (102) sorumlu riskli numaraları
- 4. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (102) sorumlu riskli numaraları
- 5. CD (102) sorumlu riskli numaraları

- 1. Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları (100a, 100b, 100c, ...)
- 2. İş planı ve ekleri (100a, 100b, 100c, ...)
- 3. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (100a, 100b, 100c, ...)
- 4. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (100a, 100b, 100c, ...)
- 5. CD (100a, 100b, 100c, ...)

- 1. Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları (100a, 100b, 100c, ...)
- 2. İş planı ve ekleri (100a, 100b, 100c, ...)
- 3. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (100a, 100b, 100c, ...)
- 4. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (100a, 100b, 100c, ...)
- 5. CD (100a, 100b, 100c, ...)

- 1. Başvuru formu, iş planı ve ekleri (102) sorumlu riskli numaraları
- 2. İş planı ve ekleri (102) sorumlu riskli numaraları
- 3. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (102) sorumlu riskli numaraları
- 4. İndex (Başvuru paketi sorumlu riskli numaraları) (102) sorumlu riskli numaraları
- 5. CD (102) sorumlu riskli numaraları

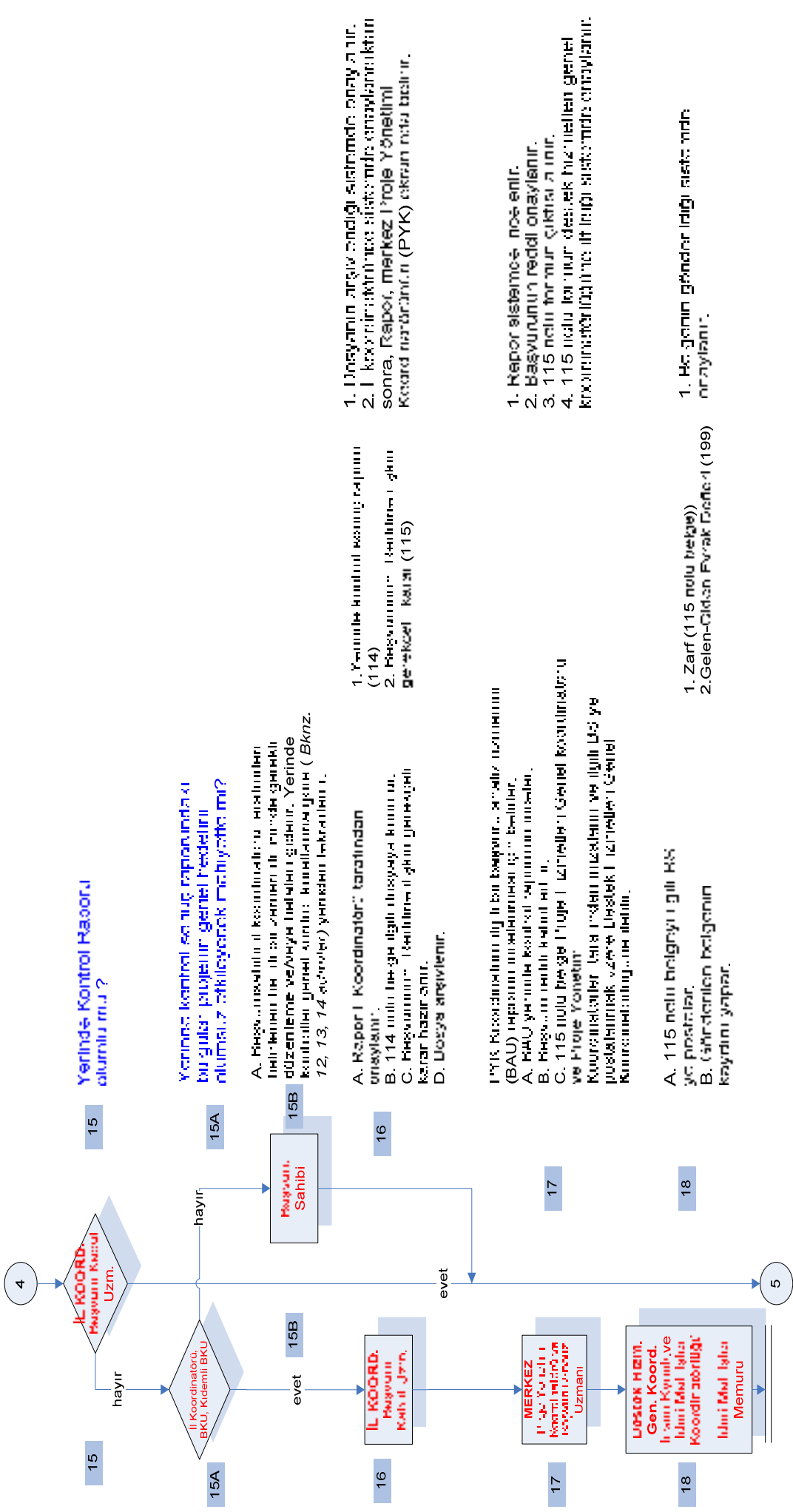
İlgili mevzuatla belirlenen başvuru kabul zamanı ve süreler ile ilgili mevzuatla belirlenen sürelerdir.

Sorumlu Birim/Unvan

Faaliyet

Kullanılacak Dokümanlar

Bilgi Sistem Desteği

Sorumlu Birim / Unvan

İsaret

Kullanılacak Dokümanlar

Not

TKDK Marketez gonderilecek olan paketler bulunması zorunlu dokümanlar listesi:

1. 100
2. 101
3. 102
4. 104
5. 104 (A)
6. 106
7. 107
8. 110
9. 111
10. 112
11. 113
12. 114 ve 114'nin Ekleri

5

evet

**İL KOORD.
Kurulu / Kabul
Uzm.**

19

19

**İnsan Kaynakları ve
İdari İşleri
Koord.
İdari İşleri
Memuru**

20

20

**Proje Yönetimi
Koordinatörüne
KONTROL**

21

21

**Proje Yönetimi
Koordinatörüne
Kurulu / Sorumlu
Ankete Uzmanı**

22

22

6

A. Değişiklik Paketi Üzeye İlişli Mükese içinde ilme diğer paketlerin B. Paket posta yoluyla gönderilir. D. Paketin diğer kopyası Koordinatörününde arşivlenir.

A.İİ Koordinatörününden gelen paketler kayıtlarına alınır. B. Gelen paketler Proje hizmetleri genel koordinatörününde arşivlenir.

A. Gelen paketler sistemde anaylar. B. Paketler Kurum Proje Analiz Uzmanına iletilir.

A. Kurululu Değişiklik Üzeye İlişli Mükese içinde ilme diğer paketlerin B. Paketler Kurum Proje Analiz Uzmanına iletilir.

1. Paketin TKDK merkezine girmeye gönderildiği sistemde anaylanır. 2. Üzeye ilişkin diğer veriler ve bilgilerin sisteme yer almasıdır.

1. Paketlerin ilerden merkeze gönderildiği sistemde anaylanarak kabul edilir. 3. Gelen paketlerin kayıtları yapılır.

1. Gelen paketler sistemde anaylar.

Paketin gönderildiği paketler sisteminde, paketin bilgileri diğer verilerde anaylanır. Üzeye ilişkin diğer veriler ve bilgilerin sisteme yer almasıdır.

Gelen paketler sisteme anaylanmaz.

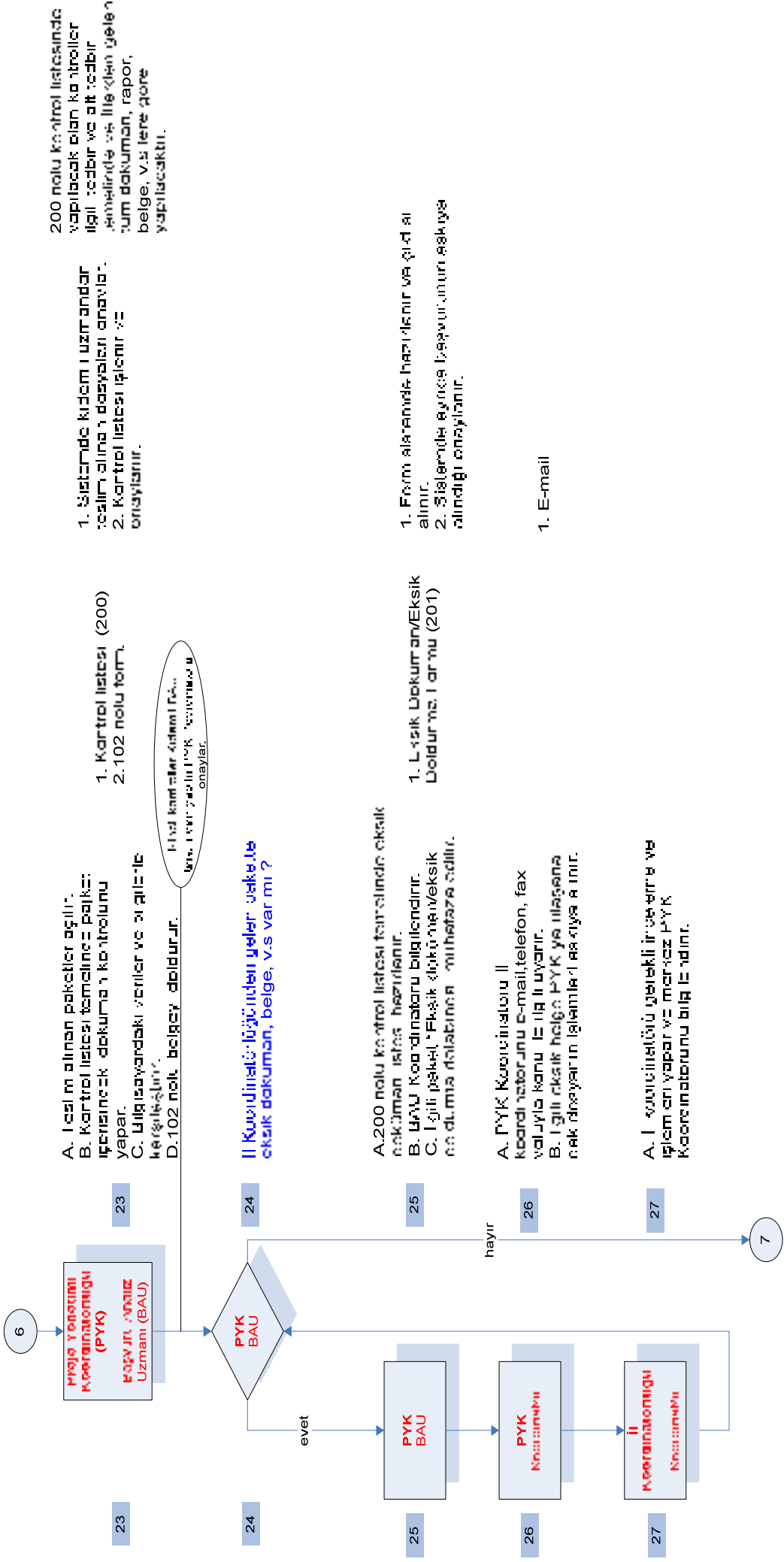
Sorumlu Birim / Unvan

Realizasyon

Kullanılacak Dokümanlar

Bilgi İşlem Desteği

Not

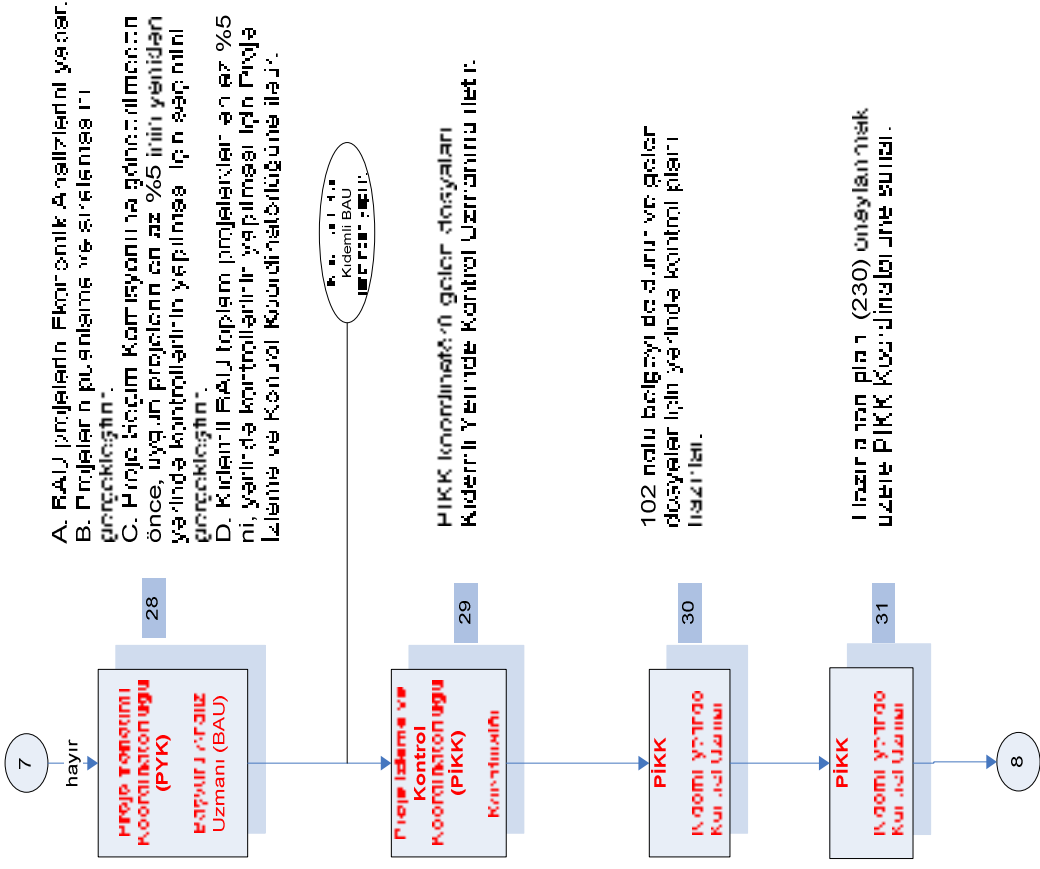

Sevimiye Bilirimi / Unvanı

Eaaliyet

Kullanılacak Dokümanlar

Diğer İşlem Detayları

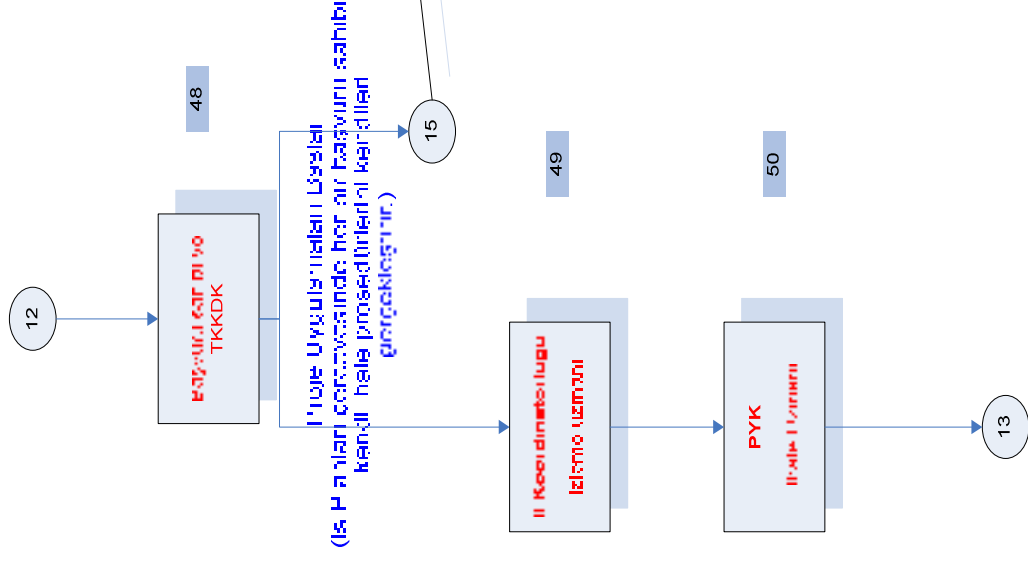
1. Ekonomik Analiz Seçim Kriterleri (202)
2. Seçim ve Uzun Süreli Mücadele (002)
3. Proje Puanlama Formu(204 A)
4. Proje Sıralama Listesi (205)

1. Sistemde eksik dokümanın birimleri tanımlanır.
2. Eksiklik analiz sonuçları sisteme girilir.

Sistemde gelen dosyaları kabul eden ve Kuvvetlendirme Uzmanı tarafından.

1. Dosyaları aldığını sistemde onaylar
2. Sistemde kontrol planı hazırlar. (230).

1. Hazırlanan rapor (230) PIKK Koordinatörün ekranında beirir.

1. Başvuru sahipleri, hazırlanan kontratları kurum içine Kurum Başkanlığı veya kurum başkanlığı tarafından birimden yetkili personelle karşılıklı inceleler.
2. 4 adet başvurunun kontratları; 1er nuslusu başvuru sahibine, II Koordinatörlüğüne, Finansman Genel Koordinatörlüğüne ve Proje Hizmetleri Genel Koordinatörlüğüne iletilir.

1. Kontrat 4x (220)

15 nolu adım
izlenecek

- A. Gereklilik hallerinde ihalelere söz emmi niteliğinde kurum sağlar ve ihale prosedürüne ilişkin uygulama raporları düzenler.

1. II koordinatörlerden gelen söz emmi raporlarını değerlendirir.
2. İhale prosedürüne ilişkin gerekli doküman ve belge formatlarını hazırlar ve kurumun web sitesinde yayımlar.
3. İhale değerlendirme süreciyle ilgili raporlarını ihale, 50.000 Avruncun, ihaledeki lot anahtar.

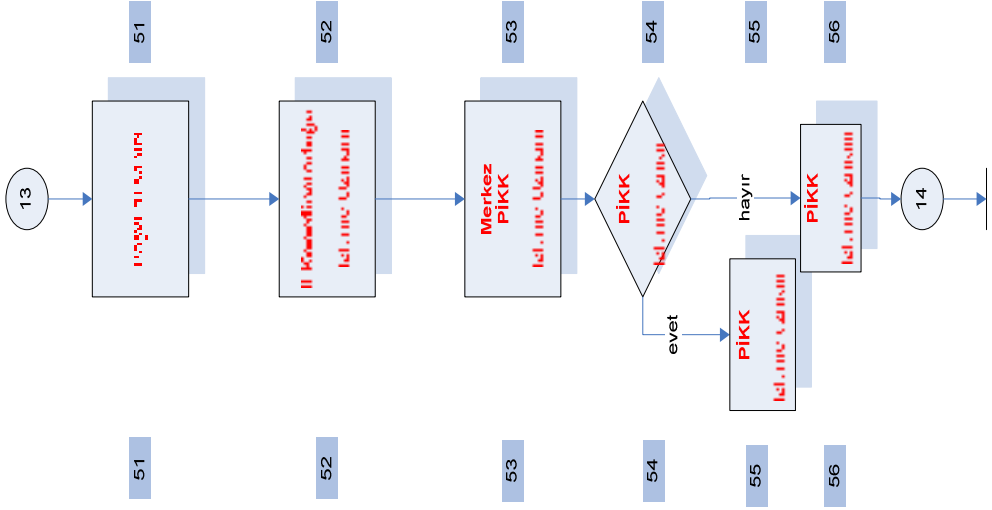
1. İlgili birimlere ilgili ilgili uzmanlık sistemde kontrat ut ut ul bilgileri girilir.

Sorumlu Firma / Unvan

Laayzet

Kullanılacak Dokümanlar

Uzun Islem Durumu

A. BS'ler, komitatta belirlenen sıklıkta ve periyotlarda ilgili kurumların ve diğer kurumların raporları değerlendirilir.

1. İzleme Raporu (130)

A. İzleme raporları sisteme aktarılır.
B. Raporlar ilgili BS sıklığında değerlendirilir.

1. İzleme Raporu (130)

A. İlerideki rapor raporları değerlendirilir ve kontrol edilerek değerlendirilir.

1. Proje İlerlemelerine İlişkin Değerlendirme Raporu (231)

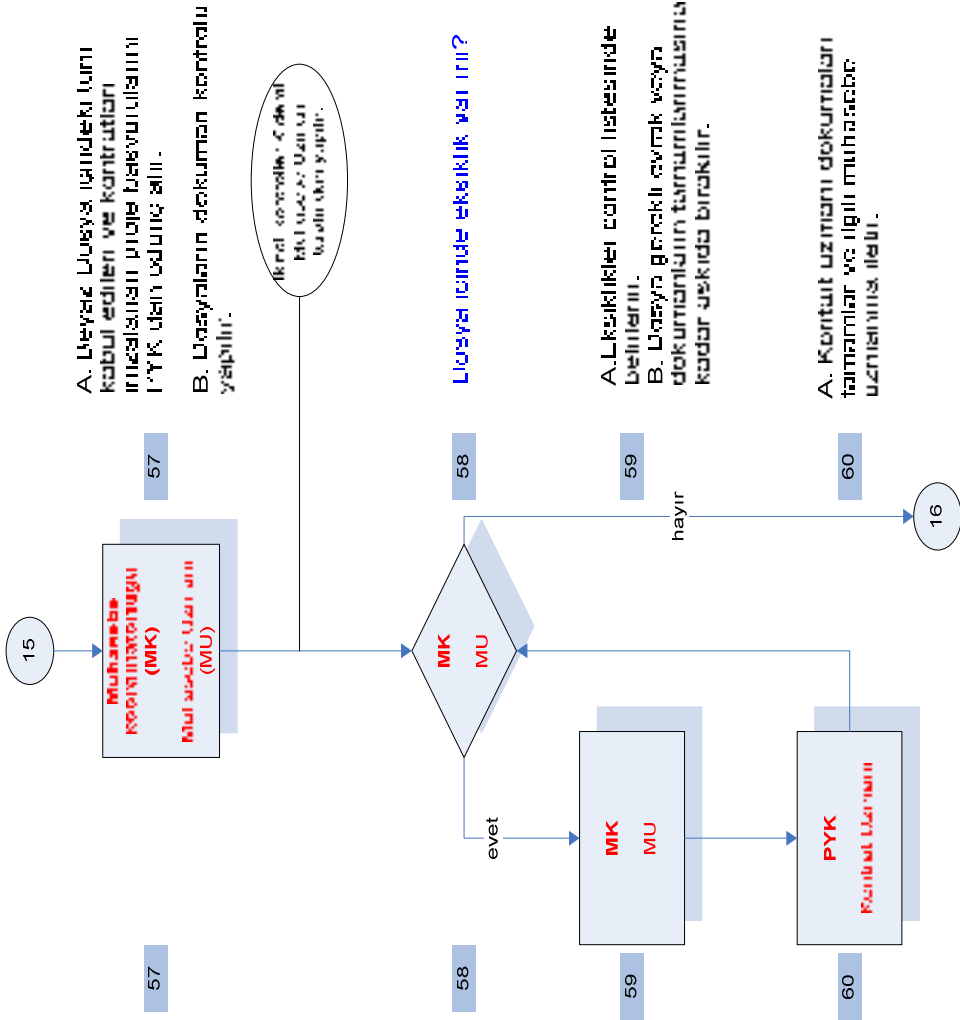
Kıyım Kurumları mıdır?

A. Kıyım ilgili kuruma dahil edilmez.
B. Proje yürütülmesi için değerlendirilir.

1. Kıyım Raporu

A. İzleme zamanı ilgili BS ve raporları kontrol edilerek değerlendirilir. Gerekli durumlarda ilgili kurumların diğer mekânları, inşaat ve diğer işlerle ilgili.

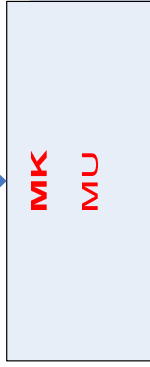
1. PIKK koordinatörü onaylar.

Sorumlu Birim / Unvan

Faaliyet

16

61

61

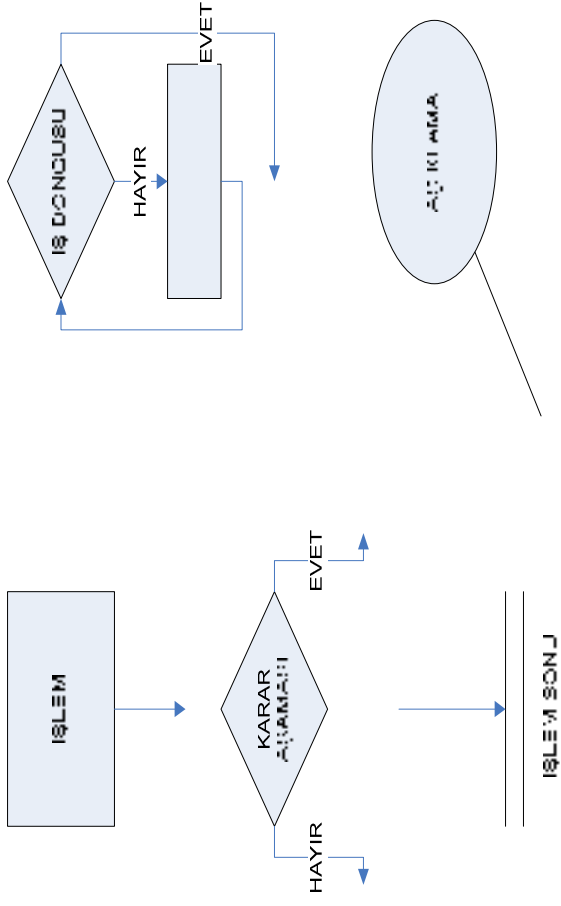
A. Mali sorumluluk kaydının yapılması

Ek 2. ÖDEME TALEP İŞ AKIŞI

TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU BAŞKANLIĞI
ÖDEME TALEP İŞLEMLERİ İŞ AKIŞ ŞEMASI

İŞ AKIŞ ŞEMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

KULLANILAN SEMBOLLER

Sorumlu Birim

Aktivite

Kullanılacak Dokümanlar

Açıklama

1. İyileştirme

2. Hissatın Kayıt Memuru

3. Kodlu Çözüm İçerir UZTAR

4. Çözüm Üzeri Uzmanı

5. Çözüm Üzeri Uzmanı

İyileştirme

1

1. Başvuru Soruları Kapsamında Ödeme Çözümüne İlgili Soruların Çözümü Sağlanmaz.
Çözüm Başvurusu Formu Elektronik Ortamda Sistemde AKTARILMAZ!

1. Çözüm Başvurusu İşleminin Başlamasıdır.
2. İşleminin Başlaması, Çözüm Soru Kartının Çözümüne İlgili Soruların Çözümü Sağlanmaz.
3. İşleminin Başlaması, Çözüm Soru Kartının Çözümüne İlgili Soruların Çözümü Sağlanmaz.

1. Çözüm Başvurusu İşleminin Başlaması, Ödeme İçerir UZTARIN Çözümü.

1. Çözüm Başvurusu İşleminin Başlaması, Çözümüne İlgili Soruların Çözümü Sağlanmaz.

Çözüm Üzeri Uzmanı?

1. Çözüm Üzeri Uzmanı Çözümüne İlgili Soruların Çözümü Sağlanmaz.
2. Çözüm Üzeri Uzmanı Çözümüne İlgili Soruların Çözümü Sağlanmaz.
3. Çözümüne İlgili Soruların Çözümü Sağlanmaz.

Ödeme Tabanlı Başvuru Paketi İçindeki Dokümanlar:

- 050 Kurum Kuralları
- 050 A. Kurum Kuralları %12 Kurum Kuralları
- 050 B. Kurum Kuralları, Mimarlık, Danışmanlık ve İnşaat Sektörüne İlişkin Kurum Kuralları
- 050 C. Kurum Kuralları (Bütçe ve Gelir ve Gideriler) ve ekleri
- 051 İnceleme Raporu
- 052 Belgelerin Özet ve Değerlendirme Raporu
- 053 Kurum Kuralları
- Ekler (Mevki Kayıtları, Kontratlar, Faturalar, Belgeler, Mensei Belgeleri vb.)

1. Çözüm Başvurusu İşleminin Başlaması (403) (403) Kurum Kuralları, Danışmanlık ve İnşaat Sektörüne İlişkin Kurum Kuralları

1. 403 Kurum Kuralları

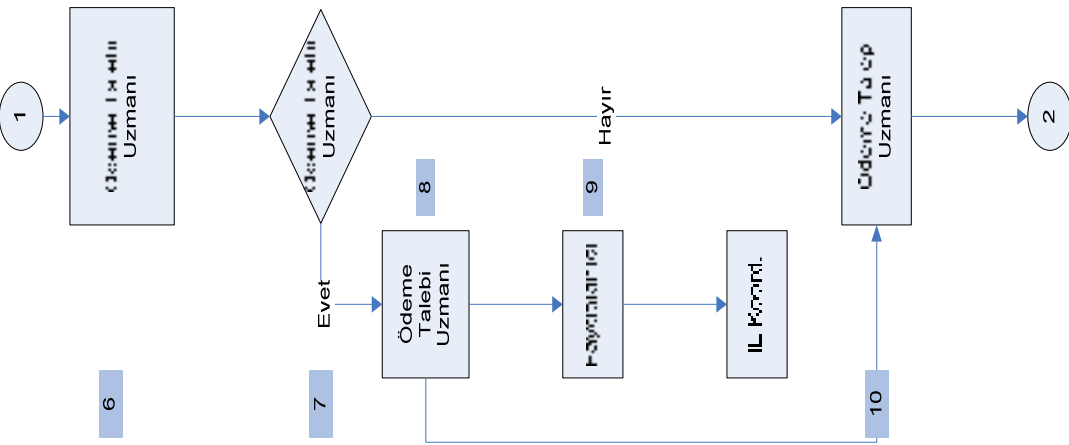
Çözüm Üzeri Uzmanı Çözümüne İlgili Soruların Çözümü Sağlanmaz.

Sorumlu Birim

Aktivite

Kullanılacak Dokümanlar

Açıklama

1. Ödeme Talebi Başvurusu Kayıtlı Yapılır.
2. 90 günlük Ödeme Klarnesi Başlar.
3. Ödeme Talebi Uzmanı Uygulama ve İşlemler Kontrolüne Geçilir.

- 1.050 ve 052 Nolu Belgeler
- 2.400 ve 401 Nolu Belgeler

Ödeme Paketiyle İlgili ve Doğruluk Olarak Akademi Bilgi mi ?

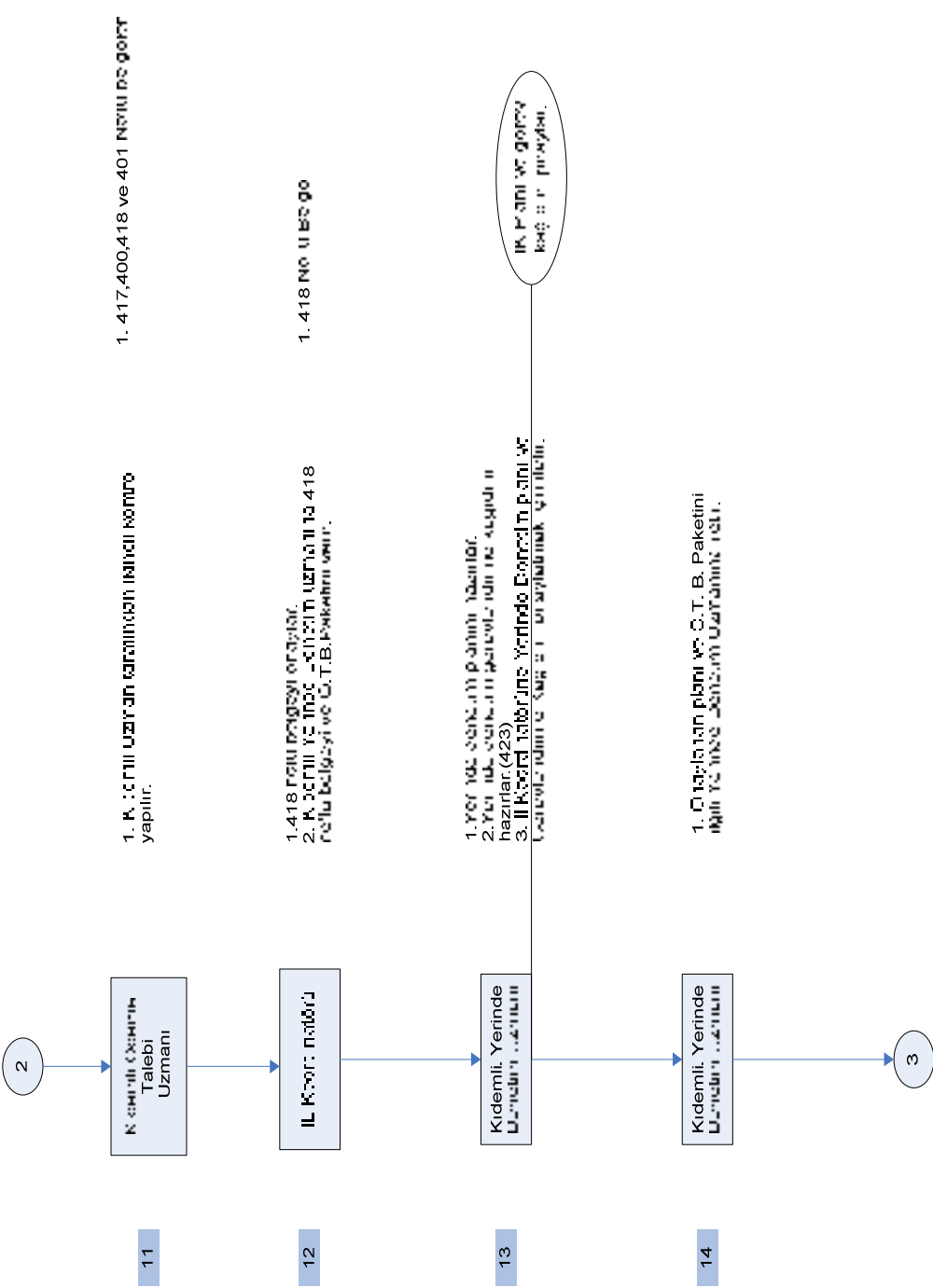
1. 419 no'lu "İhbarname" düzenlenip ilgili birimlere gönderilir.

1. İhbarname (419)

1. Faydalanıcı ihbarnameyi (419) teslim alır.
2. İlgili ve doğru ilk olarak tamamlanmalıdır ve/veya çok sayıda istenen hesaba için 15 gün süre verir.
3. Faydalanıcı gerekli bilgileri yaparak ilgili birimlere gönderir.

1. Başvuru ve ödeme belgesi ve ibarname birimler ile ilgili olarak.
2. 418 Nolu Ödeme Başvuru Uygunluk Belgesi hazırlar.

1. Ödeme Başvuru Uygunluk Belgesi (418)

Sorumlu Birim

4

Yükümlülük Tanımlama Uzmanı

15

1. Yükümlülük Tanımlama Uzmanı ile görüşülerek belirlenir.
2. Yükümlülük Tanımlama Uzmanı ile görüşülerek belirlenir.
3. Yükümlülük Tanımlama Uzmanı ile görüşülerek belirlenir.

Aktivite

1. İhtiyaç Yoktur (424)

Kullanılacak Dokümanlar

Açıklama

Yükümlülük Tanımlama Uzmanı

16

1. Yükümlülük Tanımlama Uzmanı ile görüşülerek belirlenir.
2. Yükümlülük Tanımlama Uzmanı ile görüşülerek belirlenir.
3. Yükümlülük Tanımlama Uzmanı ile görüşülerek belirlenir.

1. Yükümlülük Tanımlama Uzmanı (425)

FYBYS ANİC

17

1. 425 No.lu Belgesi

1. Yükümlülük Tanımlama Uzmanı ile görüşülerek belirlenir.
2. Yükümlülük Tanımlama Uzmanı ile görüşülerek belirlenir.

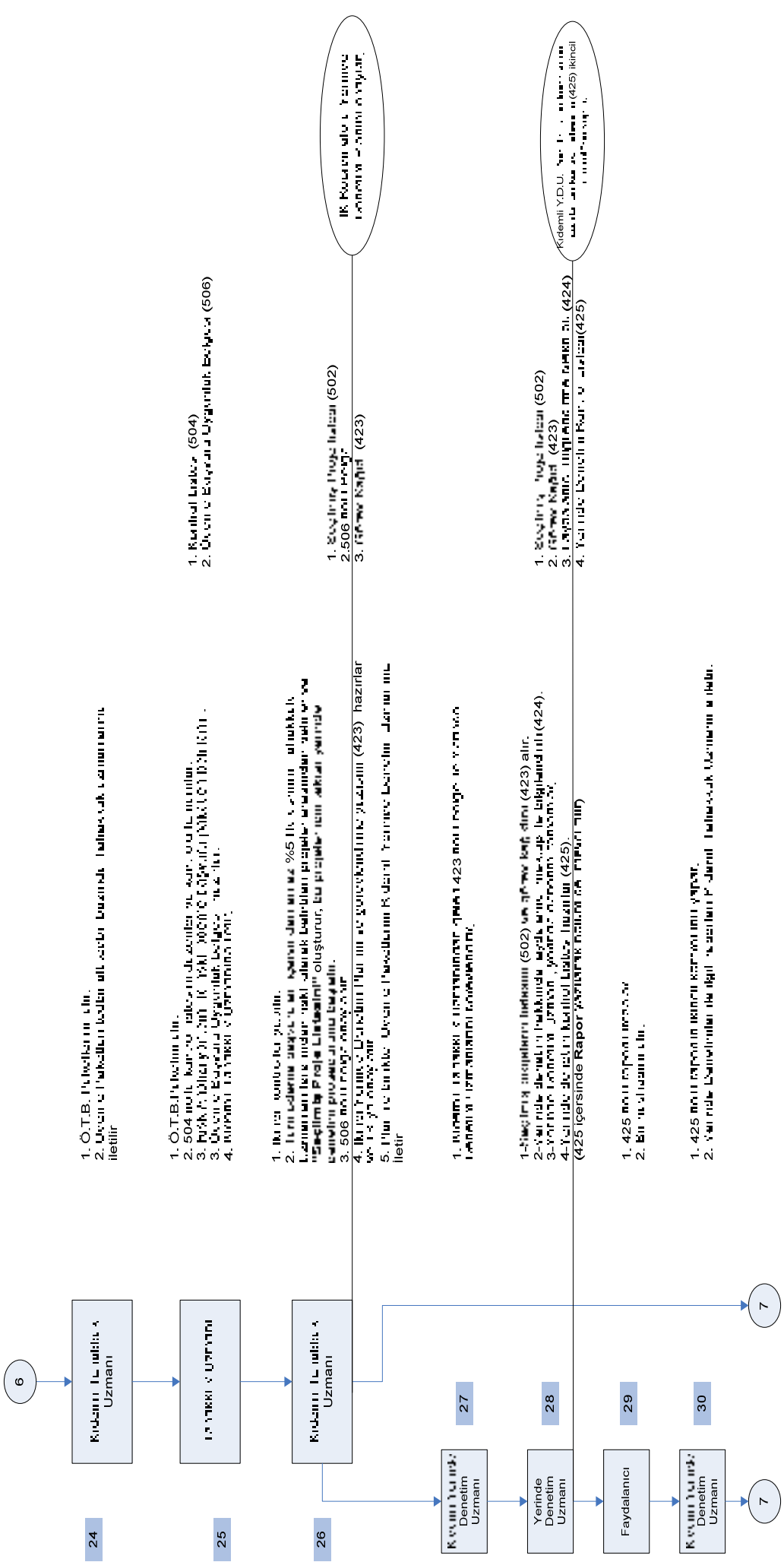
5

Sorumlu Birim

Aktivite

Kullanılacak Dokümanlar

Açıklama

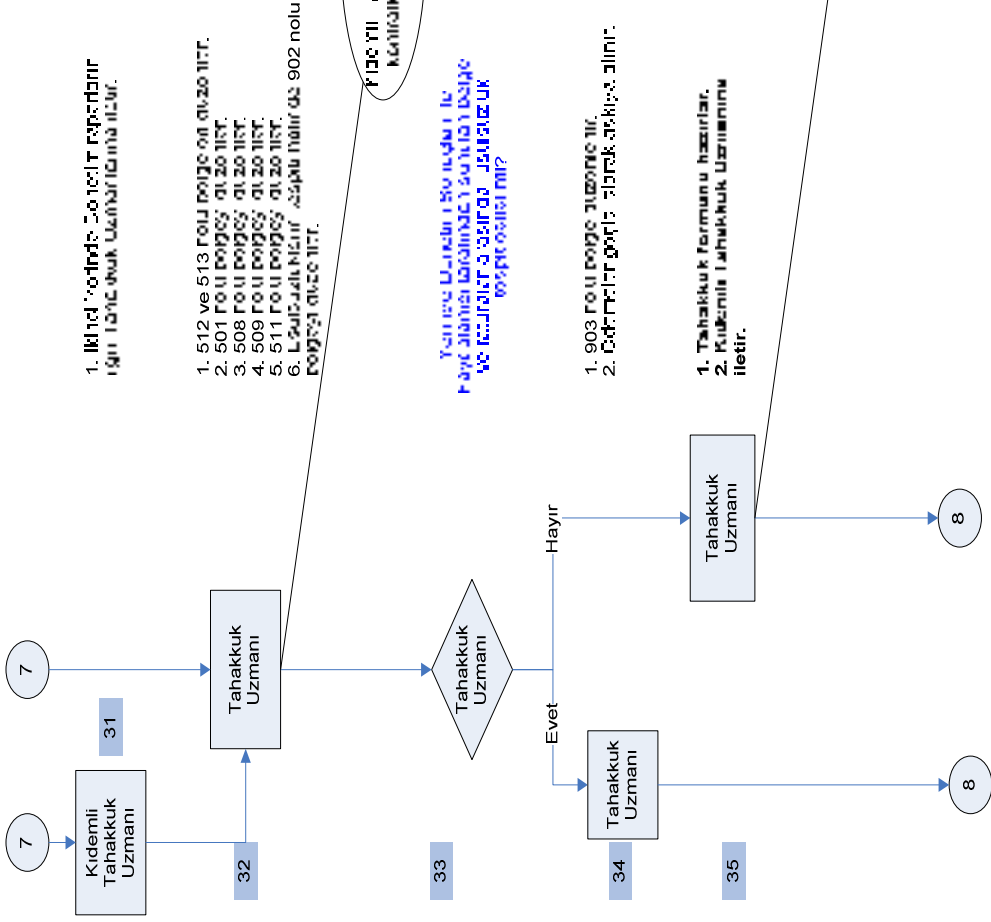

Sorumlu Birim

Aktivite

Kullanılacak Dokümanlar

Açıklama

1. KİDEMİ TAAHAKKUK İNCELEME VE RAPOR BELGELERİ (512 ve 513)
2. ÖZET NİT BELGELERİ (TAAHAKKUK İNCELEME VE RAPOR BELGELERİ) (501)
3. RÜCU BELGELERİNİN ÖZET NİT BELGELERİ (508)
4. ÖZET NİT BELGELERİNİN ÖZET NİT BELGELERİ (509)
5. İF VE LÜZUMSUZLUK ÖZET NİT BELGELERİ (511)
6. LÜZUMSUZLARI TESPİT EDİLMİŞ 902 RÜCU BELGELERİ DÜZENLERİ.

1. Belgeleri inceleyerek düzenlenir.
2. İlgili belgeler tahakkuk uzmanlarına ibraz edilir.

1. Tahakkuk Formu (510)

Sorumlu Bilirim

Aktivite

Kullanılacak Dokümanlar

Açıklama

36	8	Tahakkuk Kıvrımını Hazırlama	1. İşbirlikçi Kurumunu belirler. 2. İşbirlikçi Kurumunun 510 Formunu doldurmasını sağlar.	1. 510 nolu form	
37		Tahakkuk Uzmanı	1. 510 formunu Üstteki kurum tarafından kaydedilir. 2. Bir kişiyi seçerek Yatırım Yatırımcılarını belirler.	1. ÜSTKİ KURUM LİSTESİ (Numara) 2. Hesap - Muhasebe Arşivi ve İşbirlikçi Kurum (715)	
38		Kıdemli Muhasebe Uzmanı	1. 510'u alır. Üstteki Kurum Kayıtları ile işler. 2. 715 Formunu doldurur. 3. 510 formunu Muhasebe Arşivine işler.	1. 510 FORMU 2. Hesap - Muhasebe Arşivi ve İşbirlikçi Kurum (715)	
39		Muhasebe Uzmanı	1. 510 formunu alır ve kaydedilir. 2. 510 a göre 704- numarası ile işler. 3. KİMLİK İŞİMLERİNE göre 715'e uygun olarak işler. 4. 700 Formunu Muhasebe Arşivine işler.	1-510 FORMU 2-Çalışanların Listesi (704) 3-Muhasebe Arşivi ve İşbirlikçi Kurum (700)	Muhasebe Arşivine 510 formunu kaydedilir ve işbirlikçi Kurumunun Ziraat Müdürlüğüne gönderilir.
40		Kıdemli Muhasebe Uzmanı	1. Muhasebe Arşivine işbirlikçi Kurumunun 2. 700 Formunu Muhasebe Arşivine işler.	1. 700 FORMU	
41		Muhasebe Kıvrımını Hazırlama	1. İşbirlikçi Kurumunun işbirlikçi Kurumunun 2. 700 Formunu Muhasebe Arşivine işler.	1. 700 FORMU	
42		Kıdemli Ödeme Uzmanı	1. 510 formunu alır ve işler. 2. İşbirlikçi Kurumunun 510 numarası ile işler. (Muhasebe Arşivine işler)	1. 510 FORMU	
43	9	Ödeme Uzmanı	1. 510 formunu alır ve işler. 2. 600 Formunu Muhasebe Arşivine işler.	1. İşbirlikçi Kurumunun İşbirlikçi Kurum (600) 2. Muhasebe Arşivi ve İşbirlikçi Kurum (601)	601 formunda işbirlikçi Kurumunun Muhasebe Arşivine işler ve işbirlikçi Kurumunun Muhasebe Arşivine işler. 601 formunu Muhasebe Arşivine işler ve işbirlikçi Kurumunun Muhasebe Arşivine işler. 601 formunu Muhasebe Arşivine işler ve işbirlikçi Kurumunun Muhasebe Arşivine işler.

Sorumlu Birim

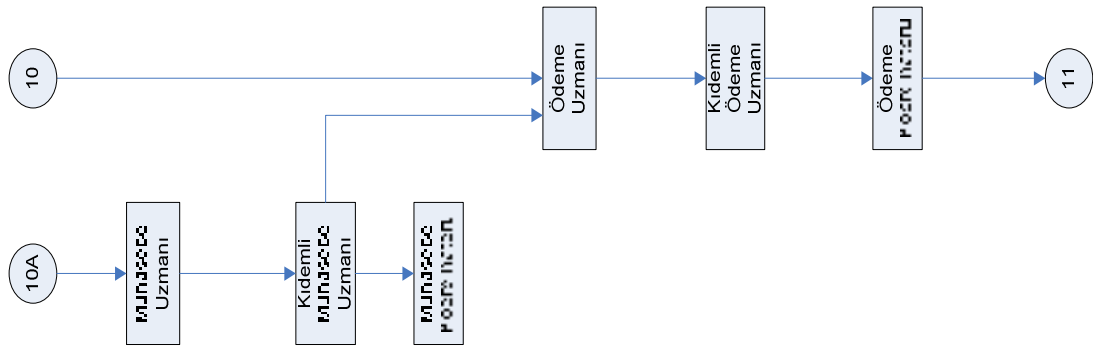
Aktivite

Kullanılacak Dokümanlar

Açıklama

Sorumlu Birim	Aktivite	Kullanılacak Dokümanlar	Açıklama
44	9 Kıdemli Ödeme Uzmanı	1. Ödeme UZT-AT'ın yapılacağı formun kontrol olması. 2. Kıdemli Muhasebe Uzmanı ile.	1. Kıdemli Muhasebe (600)
45	Ödeme Uzmanı	1. İFARDA Formu ile ilgili 602 formu kontrol edilmesi. 2. Uzman Çiğdem'in maili ile ilgili 612 formu kontrol edilmesi. 3. İFARDA AT'ın yapılacağı için 607 formu kontrol edilmesi. 4. 600 Kıdemli Muhasebe Uzmanı ile.	1. Uzman Çiğdem'in maili ile ilgili 602 formu kontrol edilmesi. 2. İFARDA Formu ile ilgili 602 formu kontrol edilmesi (607) 3. İFARDA AT'ın yapılacağı için 607 formu kontrol edilmesi (612) 4. Kıdemli Muhasebe (600)
46	Kıdemli Ödeme Uzmanı	1. Ödeme UZT-AT'ın yapılacağı formun kontrol olması. 2. 600-kıdemli Muhasebe Uzmanı ile.	1. 602-FORMU DİŞİĞİ 2. 612-FORMU DİŞİĞİ 3. 600-FORMU DİŞİĞİ
47	Ödeme Koordinatörlüğü	1. İTUT Formunun formunun olması. 2. 600-kıdemli Muhasebe Uzmanı ile ilgili ve ilgili olarak.	1. 602-FORMU DİŞİĞİ 2. 612-FORMU DİŞİĞİ 3. 600-FORMU DİŞİĞİ
48	Ödeme Uzmanı	1. Genel Müdürlük Bakanlık E-İzleni Dairesi'ne 612 formunu gönderen ve Uzman Çiğdem'in maili ile ilgili 607 formunu bulundur. 2. Uzman Çiğdem'in maili ile ilgili 612 formunu gönderen. 3. 612 ve 607 formu ile ilgili olarak ilgili birimlerle koordinasyon sağlanmalıdır. 4. İFARDA AT'ın yapılacağı için 607 formunun kontrol edilmesi. 5. İFARDA AT'ın yapılacağı için 607 formunun kontrol edilmesi. 6. İFARDA AT'ın yapılacağı için 607 formunun kontrol edilmesi. 7. İFARDA AT'ın yapılacağı için 607 formunun kontrol edilmesi.	1. 607-FORMU DİŞİĞİ 2. 612-FORMU DİŞİĞİ 3. 600-FORMU DİŞİĞİ
49	Bakanlık Müdürlüğü	1. 602 ve 607 formunun ilgili ve ilgili olarak. 2. 715 formunun ilgili ve ilgili olarak. 3. 704 formunun ilgili ve ilgili olarak. 4. 700 formunun ilgili ve ilgili olarak.	1. 601 FORMU DİŞİĞİ 2. 607 FORMU DİŞİĞİ 3. Ödeme Uzmanı ile ilgili Formu (704) 4. Kıdemli Muhasebe (700) 5. Hesap - Muhasebe Dairesi'ndeki Şube'lerin (715)
50	Muhasebe Uzmanı	1. İTUT Formunun ilgili ve ilgili olarak. 2. 700 formunun ilgili ve ilgili olarak.	1. 601-602 FORMU DİŞİĞİ 2. 704 nolu form
51	Kıdemli Muhasebe Uzmanı	1. İTUT Formunun ilgili ve ilgili olarak. 2. 700 formunun ilgili ve ilgili olarak.	1. 607 ve 601 FORMU DİŞİĞİ 2. 700 FORMU DİŞİĞİ
52	Muhasebe Koordinatörlüğü	1. İTUT Formunun ilgili ve ilgili olarak. 2. 700 formunun ilgili ve ilgili olarak.	
53	Uzman Çiğdem	1. İTUT Formunun ilgili ve ilgili olarak. 2. 700 formunun ilgili ve ilgili olarak.	

Sorumlu Birim

Aktivite

1. Muhaz Barçınca'nın hesabı bildirilmeden alınmış olabilir.
2. 717-Şirketin ödelle ilgili nitelik kaydeden ve WDF hesabının eşikliklikleri uygunluğu kontrol eder.
3. 715'e uygun olarak hesapları geçişlerini muhasebe kayıtları yapılır.
4. Hesap açıklanması sırasında 704-Şirketin kayıtları.
5. 700 kontrol pozisyonları.

1. Muhasebe uzmanının işlemleri kontrol eder.
2. 700 kontrol pozisyonları yapılır.
3. Hesap açıklanması için kayıtları ödeme bildirirler.

1. İşlemler için ödeme ve tahvil:

1. Fiyatlar ve diğer bilgilerin 611-Şirketin durumu.
2. 600 Kontrol pozisyonları yapılır.
3. 602-Şirketin Mervez Bankasına gönderilir.

1. Ödeme uzmanının işlemleri kontrol eder.
2. Fiyatlar ve 600 kontrol pozisyonları yapılır.

1. TÜT-Şirketin kontrol eder ve formları onaylar.
2. İşlemler için ödeme pozisyonları.

Kullanılacak Dokümanlar

1. İşlemler hakkında şirketlerin UDS imkanı hakkında hesap ekstreleri.
2. İşlemler hakkında hesap ekstreleri.
3. 704-700 kontrol pozisyonları.
4. İşlemler hakkında hesap ekstreleri ve diğer ilgili belgeler (717)

1. 716-704-700 kontrol pozisyonları.

1. 716-704-700 kontrol pozisyonları.

1. Transaksiyon bilgileri hakkında İnceleme raporu (611)
2. 600 kontrol pozisyonları.
3. 602 kontrol pozisyonları.

1. 600-602-611 kontrol pozisyonları.

1. 600-602-611 kontrol pozisyonları.

Açıklama

607-Şirketin göre HİT-Şirketin kontrol eder
emin mülkiyetleri ve hesapları
İFVRO kullanan hesapları kontrol eder
Fiyatları kontrol eder.

Sorumlu Birim

Aktivite

Kullanılacak Dokümanlar

Açıklama

64

M. Tasseve
Koord. Alkür

1-Tun yapılan işlemi kontrol eder ve formu
m.23 alır.
2-700 kontrol listesini m.23 alır ve uygular.

704-700

KEREM AKDAĞ

Fidanlık Mah. Sağlık 1 Sok. No:55/3 Arzu Apt.

Kolej/Ankara

0-536-777 77 75
0-312-431 60 91
keremakdag@yahoo.com

EĞİTİM:

- **YÜKSEK LİSANS:** Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bölümü

Mezuniyet Tarihi: Şubat 2003, CGPA: 3,79 / 4,00

- **LİSANS:** Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği

Mezuniyet Tarihi: Haziran 2001, CGPA: 2,79 / 4,00

Birer dönem ODTÜ Yüksek Şeref Listesi ve Şeref Listesi üyesi

İŞ TECRÜBELERİ:

- **TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI, AB UZMAN YARDIMCISI, (17/12/2004-.....)**

- Ülkemizin, Avrupa Birliği 2007-2013 dönemi destekleri çerçevesinde hazırlanması gereken Ulusal Tarım ve Kırsal Kalkınma (IPARD) Planının hazırlık çalışmalarında görevli.

- Avrupa Birliği finansmanlı "Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi" ve "IPARD Ajansının Kurulması" projeleri çalışma grubu üyesi.

- **TARIM İL MÜDÜRLÜĞÜ, ANKARA, GIDA KONTROLÖRÜ, (02/11/2004-16/12/2004)**

- Gıda üreten firmaların denetlenmesi, gerekli yasal ve idari işlemlerin yapılması, yeni kurulan gıda işletmelerine üretim izninin verilmesi, ülkemize ithal edilecek gıda maddelerinin veya gıda ile temas eden maddelerin ülkeye girişi için zorunlu olan ithalat izni belgesinin verilmesi konularında direkt görev aldı.

- **ŞEREF MAKROMARKET A.Ş., ANKARA, SORUMLU YÖNETİCİ, (01/06/2004-13/10/2004)**

- Abidinpaşa, Batıkent ve İstanbul yolu şubelerinde satış, mal kabul, pazarlama, sipariş kontrol, personel planlaması ve firma ilişkileri konusunda uygulamalı eğitim olarak, kısa süre sonra işlerin fiili takibine baktı. Taze gıdaların markete girişinde gerekli miktar, kalite ve zaman takibi kontrollerini yaparak, taze gıda ürünlerin markete girişinde tek onay mercii görevini yürüttü.

• **IDEF 2001 SAVUNMA FUARI, ANKARA, ASİSTAN, (09/2001-10/2001)**

- Gürcistan Savunma Bakanının karşılanması, programa uyumunun sağlanması, gerekli çeviri işlerinin yapılması ve özel isteklerinin karşılanması konusunda direkt görev aldı.

• **REAL HİPERMARKETLER ZİNCİRİ A.Ş. ANKARA, STAJYER, (08/2000-09/2000)**

- Ankara'daki mevcut hipermarkette peynir, un ve et departmanlarının üretim ve kalite kontrol bölümlerinde çalıştı.
- Ürünlerin siparişi, pazarlanması ve satışlarının artırılması konularında çalışmalara katıldı.

• **EFES-PİLSEN BİRACILIK VE MALT SANAYİ, ANKARA, STAJYER, (07/2000-08/2000)**

- Üretim, laboratuvar ve yan işletmeler bölümlerinde değişimli olarak sorumluluk üstlendi.
- Tüm üretim aşamalarını kapsayan detaylı teknik bir rapor hazırladı.

• **MERKO DONDURULMUŞ GIDA SANAYİ A.Ş. YALOVA, STAJYER, (07/1999-09/1999)**

- Dondurulmuş gıda üretiminin aşamalarını öğrendi.
- Müşteri taleplerine yönelik yeni projeler için oluşturulan takımın toplantılarına katıldı, kendi fikir ve gözlemlerini aktardı, Ar-Ge bölümünde yer aldı.
- Alımı yapılan taze meyve ve sebzelerin fabrikaya ilk girişlerinde kalite kontrolünde bulundu.

YABANCI DİL:

- Çok iyi derecede **İngilizce** : Yüksek öğrenimini İngilizce eğitim veren bir üniversitede tamamladı. Teknik bölümden mezun olarak yabancı dil seviyesini teknik düzeyde yükseltti.
- Temel düzeyde **Fransızca** : Yüksek öğreniminde iki dönem haftada dört saat ders aldı.

BİLGİSAYAR:

- Windows XP, Millennium, 2000, 1998
- İyi Düzeyde Microsoft Office (Word ve Excel)
- İnternet

KATILDIĞI KURS VE SEMİNERLER:

- “Kırsal Kalkınma Eşleştirme Projesi-Uygulamalı Temel Eğitim” Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Ankara, Şubat 2007, 1 Hafta
- “How to Operate in Brussels” The Netherlands Institute of International Studies, La Hey, Hollanda, Haziran 2006, 2 hafta
- “Avrupa Birliği Ortak Tarım Politikası Uzmanlık Eğitimi” Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM), Ankara, Mart 2006-Haziran 2006, 4 Ay
- “Hollanda Tarımsal Ödeme Ajansı Çalışma Ziyareti” DLG, Utrecht, Hollanda, Şubat 2006, 1 Hafta
- “Avrupa Birliği Temel Eğitim Kursu” Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM), Ekim 2005-Ocak 2006, Ankara, 4 Ay
- “Katılım Öncesi Araç Kırsal Kalkınma (IPARD) Planı ve Ajansı” TAİEX, Ankara, Mayıs 2005, 1 Hafta
- “Avrupa Birliği Proje Çevirimi Yönetimi-Uygulamalı Eğitimi” Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Ankara, Nisan 2005, 1 Hafta
- “İnsan Kaynakları ve Kişisel Gelişim Kongresi” Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Şubat 2003, 1 Hafta

KİŞİSEL UĞRAŞILAR:

- Gıda Mühendisleri Odası üyesi;
- Para ve Pul Koleksiyonu;
- Yüzme;
- 2001-2002 Hacettepe İşletme Kulübü üyesi;
- 1999-2000 eğitim yılı “Ruhun Gıdası” adlı Gıda Mühendisliği bölüm dergisi editörü;
- 1997-1998 ODTÜ Satranç Topluluğu üyesi

KİŞİSEL BİLGİLER:

- Doğum Tarihi : 05.09.1978
- Sürücü Belgesi : B Sınıfı, Alınma Tarihi: 17.05.1997
- Askerlik Durumu : Tamamlandı, Terhis Tarihi: 01.02.2004
- Seyahate mani durumu yok